...pului, pe în-
...stinean...

...neziționați cu
...le poliția
...ă.

...URĂRILE ... ...stina

Dezordinele, alimentate de „Tinerimea Arabă” se întindeau apoi la Jerusalem și la Haiffa. Faptul cel mai semnificativ al acestei prime zile a fost acela că arabii nu și-au manifestat dușmănia împotriva evreilor — cum s'a mai întâmplat în turburările din urmă, — ci s'au răsculat cu toată hotărârea în contra englezilor. Aceasta înseamnă că sentimentele antibritanice, în rândurile arabilor, prind rădăcini din ce în ce mai profunde. Arabii, cari sunt în majoritate absolută în Palestina, au sporit mereu ca număr, pe când terenurile ce le-au fost puse la dispoziție s'au redus cu peste o sută de mii de hectare, din pricina cumpărăturilor făcute de evreii emigranți. Situația nu e mai puțin tragică decât în zilele de răscoală din 1921 și 1928. La Jaffa, centrul rebeliunei, au fost arestați numai decât Jamal Hussein, vărul Muftiului și Yacut Hussein, căpetenia „Tinerimei Arabe”.

A doua zi, Arabii din Haiffa încercau să ocupe, prin surprindere, stațiunea de cale ferată Carmel, spre a elibera pe câțiva din tovarășii lor, închiși acolo de către poliție. Și aci au căzut numeroși morți și răniți. La ferestrele stațiunei englezii au postat mitraliere cu scopul de a ține la distanță pe răsculați cari se baricadaseră prin împrejurimi, după ce nimiciseră și trecuseră prin foc la tot ceia ce le căzuse în mână. Intre timp, agitațiile izbucniau și în Transjordania, la Nablus, la Safed, la Azareth și — mai grave încă — la Ierusalim, unde mulțimea se revărsa în valuri până sub ferestrele guvernatorului; liniștea a fost restabilită numai de optsprezece aeroplane engleze de război cari, sburând aproape de pământ, au îndemnat pe Arabi să vadă situația mai limpede. Și la Jaffa ajungea numai decât o escadrilă aeriană trimisă din Egipt, iar altele se concentrau în localitățile mai mici. Anglia mai apreciase valoarea aviației în cursul reprimării dezordinelor din Afganistan. Ca o primă urmare a turburărilor, celebra moschee a lui Omar a fost neîntrerupt aglomerată de credincioși, chiar în zilele nerituale de rugăciuni, în vreme ce Zidul Plângerii rămânea pustiu, deoarece evreii nu îndrăzneau să se aventureze în cartierul arab. In dimineața zilei de Duminică, sângele curgea și la Jerusalem, unde arabii încercaseră să dezarmeze pe a-

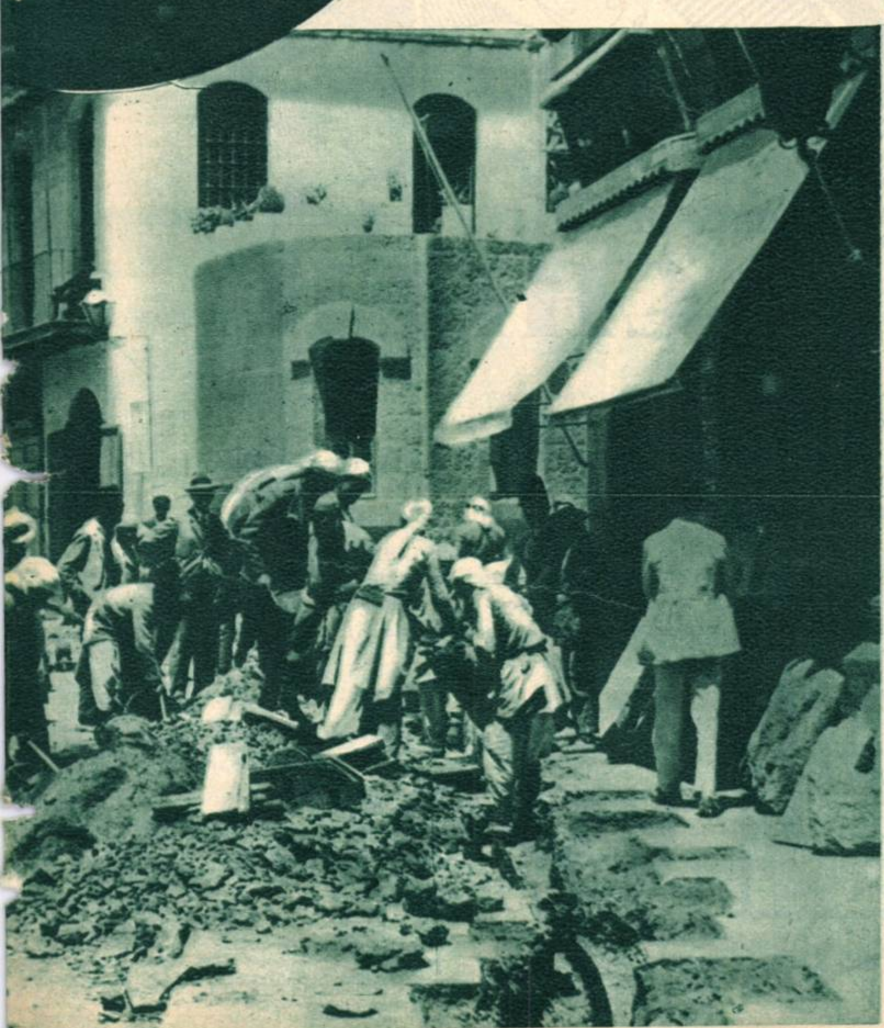

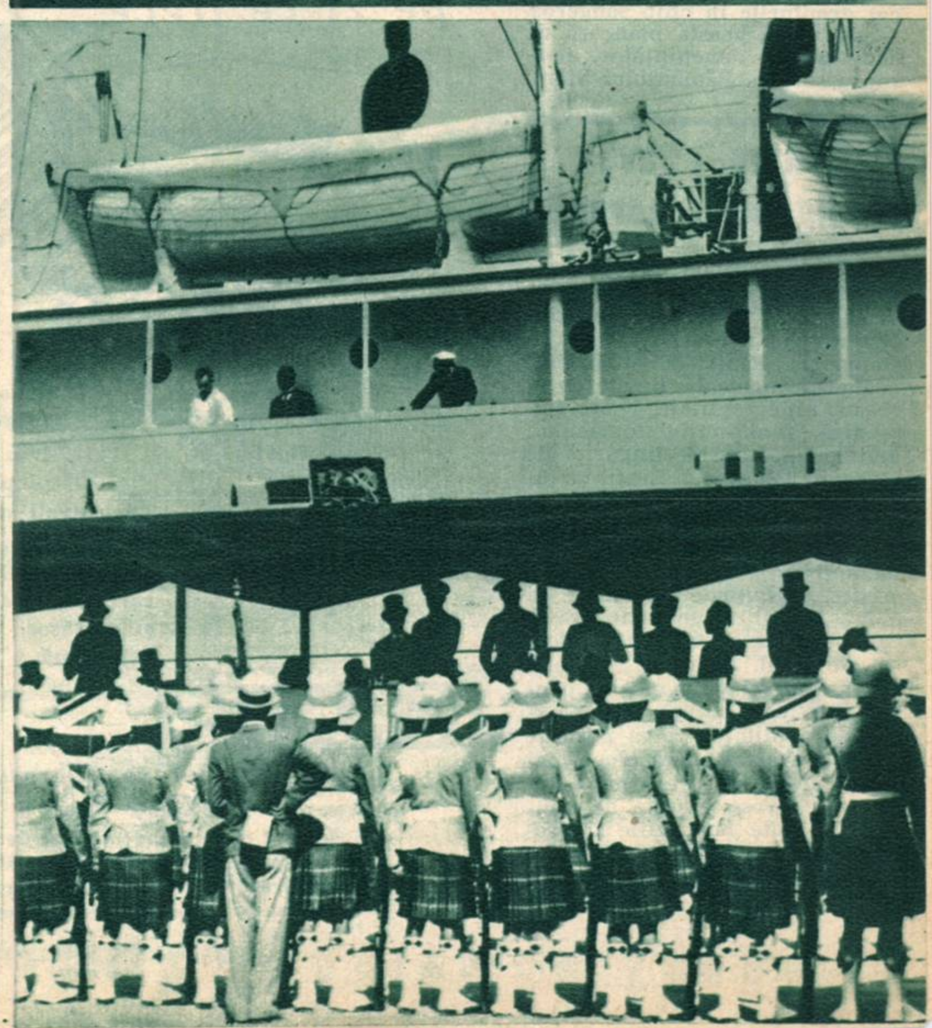
Pe străzi au fost mari bus... lade. Populația Palestinei e... numai de un milion de ... cuitori dintre care foart... puțini evrei.

Poliția engleză a instalat m... baricade împotriva revo... ționarilor arabi. Străzile ... fost baricadate cu sârm... ghimpată.

Pe străzi freamătul după primele lupte a fost extraordinar. Casele au fost dărâmate. In portul Haifa a sosit un vas cu proeminențele autorităților polițienești engleze.

genții britanici însărcinați cu supravegherea cartierului lor. Frământările au fost atât de amenințătoare în cât toate porțile orașului se aflau ocupate militărește cu agenți voluntari civili. Inmormântarea victimelor s'a făcut în ascuns, iar copii arestați — internați la Acri. Surprinzător este faptul că știrea turburărilor și semnalul revoltei s'a putut răspândi la distanțe apreciabile, deși guvernul tăiase orice comunicație telegrafică și telefonică. Acum, cu toate că demonstrațiile cele mai vajnice par să se fi stins cu desăvârșire, situația nu e încă limpezită. Palestina trăește clipe de nesiguranță, cu străzile deșarte, magazinele închise și steaguri negre la casele notabililor arabi. Dar faptul cel mai interesant al acestei „săptămâni sângeroase" este că revolta pare să fi fost îndreptată mai mult împotriva englezilor decât a evreilor. La drept vorbind, arabii n'ar trebui să le poarte pică emigranților ebraici. Majoritatea băncilor arabe din Palestina și-au văzut casele de bani umplute cu depunerile evreilor și, nouile capitaluri le-au dat o extindere și desvoltare neașteptată.

Și dacă Palestina se află, astăzi, într'o anumită stare de prosperitate, o datorește tocmai venirei acestei afluențe de substanțe.

Șomaj aproape că nu există acolo.

Arabii, au fost aliații cei mai credincioși ai englezilor, în timpul războiului mondial și, pricinile adevărate ale nemulțumirilor actuale constau în faptul că „Tinerimea Arabă" reproșează Angliei de a nu-și fi ținut unele angajamente formale, în cursul marelui conflict. Cele mai bune terenuri cultivabile ale țării — relativ mică — ar fi proprietate ebraică și lucrate cu muncitori evrei. Arabii reprezintă, azi, în Palestina, 73 la sută din populație. O majoritate covârșitoare care în 1921 și 1928 și-a mai revendicat drepturile în chip sângeros.

...Și norul acesta planează de acum încolo, amenințător, deasupra soartea Pământului Sfânt.

G. R.

Președintele republicii spaniole Alcala Zamora a vizitat de curând Xanen orașul sfânt al Marocanilor, cu prilejul inaugurării unei șosele. Al a fost primit de notabilitățile orașului care stă sub protectoratul spaniol. Fotografia noastră reprezintă pe președintele Zamora (al treilea din stânga) cu suita lui și prințul marocan Hafi-El-Bakali la inaugurarea șoselii. Pe ambele părți ale drumului se înghesue băștinașii veniți să salute înaltul oaspe.

Cum le-au combătut marile vedete ale ecranului şi cum trebue să le combateţi şi dvs. pentru a vă desăvârşi personalitatea

ACUM câteva luni, în cursul unei vizite făcute în studio, talentatei Helen Hayes, care mă primi în cabina ei minusculă oprindu-mă la ceai, discuţia noastră fu întreruptă de un actor mai bătrân care intră spunând că o tânără fată din Middle West ţinea grozav s'o cunoască, şi întrebă dacă Miss Hayes îi permitea s'o introducă.

Vizitatoarea avea vre-o 18 ani fiind elegant îmbrăcată şi atrăgătoare. I se citea pe faţă că această întrevedere cu Helen Hayes era pentru ea realizarea unui vis. Dar când încercă să vorbească, emoţia îi sufocă cuvintele. In cele din urmă, reuşi să bâlbâie ceva despre admiraţia pe care o avea pentru actriţă şi să-şi ia rămas bun.

Mi-o imaginam mai târziu, povestind prietenilor sale cum se întâlnise cu Helen Hayes şi o auziam parcă spunând:

„Dar m'am emoţionat în aşa hal încât n'am putut spune o vorbă. Trebue să-i fi părut îngrozitor de proastă".

Care din noi n'a trecut în viaţă printr'o clipă în care paralizat de o timiditate subită a pierdut una din cele mai bune ocazii de a se releva? Deşi nu există statistici care s'o dovedească, putem spune că nouă oameni din zece, chiar cei cari par perfect echilibraţi, suferă sau au suferit de aceeaş boală.

Să luăm spre exemplu, femeile ecranului. Dau impresia că sunt foarte sigure de ele, că jonglează cu emoţiile ca cel mai desăvârşit prestidigitator. Şi cu toate acestea, fiecare dintre ele, fără excepţie, a avut de luptat cu timiditatea.

Mă îndoesc că există cineva care să fi suferit mai mult de timiditate decât Helen Hayes, şi abia în ultima vreme a învăţat s'o înfrângă.

„Dar pentruce să fie timidă?" veţi întreba dvs.

Oricât v'ar părea de ciudat, Helen Hayes nu se consideră o bună actriţă de cinema, şi aceasta, cu tot succesul pe care l-a avut în public filmul său „Păcatul Madeleinei Claudet" şi cu tot premiul pe care i l-a acordat „The Motion Picture Academy of Arts and Sciences" pentru această minunată creaţie cu care şi-a făcut debutul în cinema. Se compară cu aşa numitele frumuseţi ale ecranului şi se socoteşte inferioară. Nu mică a fost uimirea operatorilor când au auzit-o spunându-le: „Sunt foarte puţin fotogenică dar mă voiu strădui să nu vă dau prea mult de lucru". Chiar atunci când personalul aplaudă entuziasmat felul în care a realizat o scenă, ea înclină să creadă că acesta o face din generozitate, numai pentru a o încuraja.

Inainte de a începe să turneze „Sora Albă", Helen Hayes a aflat că Clark Gable a încercat să refuze rolul lui Giovanni şi imediat a tras de aci concluzia că acesta nu vroia să joace cu ea pentrucă nu era atât de frumoasă şi de seducătoare ca celelalte stele pe care le avusese până atunci drept partenere. Cum era şi de aşteptat, ideia aceasta i-a luat tot curajul astfel că în clipa când a intrat în studio pentru a începe turnarea noului film, se afla sub imperiul celei mai teribile emoţii. Intâmplarea făcu ca prima scenă să fie o scenă de dragoste. Ca deobiceiu, însă, timiditatea ei se spulberă, imediat ce aparatele începură să opereze; încetă a mai fi Helen Hayes şi deveni personagiul pe care-l interpreta. Dar când Gable o luă în braţe, tracul reveni şi fu cuprinsă de o totală rigiditate. El se plecă apoi asupra ei ca s'o sărute — şi isbucni în râs.

Aceasta-i confirmă bănuiala pe care o avusese aflând că Gable nu voise să primească rolul lui Giovanni şi se duse în seara aceia acasă copleşită de tristeţă. In ziua următoare tracul ei era mai mare decât oricând. Oricât se străduia, nu-şi mai putea apropia personalitatea caracterului pe care-l interpreta. In cele din urmă, îşi luă inima în dinţi şi căută să aibe o explicaţie cu Clark Gable.

„Pentru ce n'ai vrut să joci în filmul acesta cu mine?"

„Ca să-ţi spun drept, Miss Hayes — mi-era teamă de d-ta. Eşti o actriţă atât de minunată încât mă temeam că pe lângă d-ta, jocul meu avea să apară o străduinţă de diletant, lipsită de vibraţie şi de convingere".

Apoi îşi ceru scuze pentru isbucnirea aceea de râs din scena de dragoste.

„Atât de mare mi-era teama că n'am să fiu la înălţimea d-tale încât când am început scena — ei bine, mi-am pierdut capul, nu mai ştiam ce fac, asta-i totul.

Helen Hayes îl privi uimită.

„Şi în tot acest timp, mi-a fost o teamă de moarte de d-ta" mărturisi ea la rându-i.

Apoi, dându-şi seama de ridicolul situaţiei, ambii isbucniră în râs.

„Intâmplarea aceasta" zise ea povestindu-mi-o „mi-a arătat cât de stupid e să-ţi faci gânduri negre din presupunerea că cineva ar avea o părere proastă despre tine când în fond acesta poate fi stăpânit de aceeaş teamă ca şi tine. De atunci, oridecâteori am o criză de timiditate, mă opresc pur şi simplu şi mă întreb: „De ce te temi?" Oridecâteori mă iau în scurt, teama mea capătă ceva

comic şi râsul, am descoperit, este un admirabil antidot împotriva timidităţii.

V'aţi întrebat vre-odată ce determină în primul rând, timiditatea? Psichologii spun că ar lua naştere dintr'un „sentiment de inferioritate".

Am avut cu toţii în viaţă clipe când am fost făcuţi să ne simţim sub nivelul celorlalţi.

Sylvia Sidney îşi atribue timiditatea faptului că pe când era fetiţă mică de şcoală, figura ei avea forma unui măr domnesc. Pentru a o necăji tovarăşii săi de joacă şi camarazii de şcoală îi strigau: „Fatty", ceeace s'ar traduce prin *bursuca*. Porecla aceasta a făcut-o să sufere atât de crunt încât a desvoltat o exagerată teamă de oameni; şi pentrucă avea un temperament extrem de sensibil, timiditatea ei lua forma unor toane şi accese de mânie de care se servea pentru a scăpa din situaţiile în care atenţia se concentra asupra ei.

Claudette Colbert spune că în copilărie obicinuia să-şi ascundă faţa în mâini oridecâteori mama sa o prezenta prietenelor ei. Şi atâta caz s'a făcut de timiditatea ei încât ideea i s'a înrădăcinat adânc în suflet şi nu mai poate scăpa de această reacţie.

Care din noi n'a fost într'o asemenea situaţie fie în copilărie fie chiar în tinereţe? Acum zâmbim când ne întoarcem privirile înapoi — toate acestea ne par naivităţi. Dar, aceste naivităţi au lăsat în sub-conştient impresii ce nu se vor şterge niciodată.

Dacă simţiţi că nu aveţi darul vorbirei, învăţaţi să ascultaţi. Luaţi această atitudine mai cu seamă faţă de bărbaţi. Celor mai mulţi bărbaţi le place să se simtă intelectualiceşte superiori femeilor. Dacă arăţi unui bărbat că ceeace are el de spus te interesează sincer, se va simţi măgulit şi va găsi că eşti una din cele mai atrăgătoare şi încântătoare fete din câte a întâlnit el vreodată.

Să poţi sta cu totul nestânjenită şi fără a spune un cuvânt este o mare dovadă de echilibru. Capacitatea de a discuta în mod inteligent despre cărţi serveşte adesea ca punct de plecare într'o discuţie. Dar pentru a putea face aşa ceva nu e nevoie să fii un şoarece de bibliotecă. Fiecare dintre dvs. poate găsi cel puţin o oră pe zi pentru a citi din literatura curentă.

Cred că oaspele are cel puţin tot atâtea obligaţii cât şi amfitrionii. Un oaspe bun trebue să fie cât mai amuzant şi mai încântător, şi o fată nu poate fi niciuna nici alta dacă se lasă biruită de stângăciile timidităţei.

Loretta Young e de părere că niciodată nu ai mai multă prestanţă decât atunci când te ştii bine îmbrăcată. Asta nu înseamnă numaidecât o garderobă scumpă. Puţin gust îmbinat cu oarecare chibzuială permite oricărei femei să aibe sentimentul că e bine îmbrăcată. Loretta insistă mai cu seamă asupra îngrijirilor pe care femeea trebue să şi le dea când îşi face toaleta: „Fiţi sigure că mâinile vă sunt bine manicurate" spune ea „că fardul vă înfloreşte obrajii, că părul e bine aranjat şi ciorapii bine întinşi. „Fiecare defect, oricât de mic, vă sporeşte timiditatea.

Controlul vocii este unul din primii factori ai impresiei de prestanţă pe care ţinem s'o facem. Vocea trădează repede emoţia. Muşchii gâtului se strâng. Limba se lipeşte parcă de cerul gurei determinând bâlbâieli ca în cazul domnişoarei de care am pomenit la început.

In loc să vorbească repede de tot pentru a-şi disimula emoţia, Loretta aşteaptă puţin să se calmeze şi inspiră apoi adânc. Aceasta are darul să relaxeze muşchii ce-i sufocă vocea, şi când are siguranţa că e stăpână pe vocea ei, reia conversaţia.

„Un alt lucru important, e să vă debarasaţi de „proptele" — în special de batistă. Majoritatea persoanelor care se intimidează, răsucesc inconştient un colţ de batistă şi prin aceasta o trădează imediat emoţia. Un prim lucru pe care l-am învăţat când am intrat în teatru, a fost să stau şi să şed cu mâinile absolut libere.

Dorothea Wieck, fermecătoarea actriţă europeană devenită celebră prin suava-i creaţie din „Maedchen in Uniform", spune că şi-a biruit timiditatea în momentul când a ajuns să arunce o pereche de mănuşi pe care insista s'o ţie în mână în cursul repetiţiilor — un regisor reuşise s'o convingă că nu-şi va pierde niciodată stângăcia atâta vreme cât va depinde de o astfel de „proptea".

„Fetelor care suferă de timiditate" spune Dorothea Wieck le-aş pune două întrebări:

„Ce pretindeţi vieţei? Şi înseamnă aceasta destul pentru a forma un scop? In cazul acesta, pierdeţi-vă în urmărirea lui şi pierzându-vă astfel, vă veţi pierde şi timiditatea pentrucă mintea nu mai are timp să se ocupe de o imperfecţiune personală atunci când e concentrată asupra unei ţinte precise.

JAMES GRAY

Micuţa Ann, în vârstă de 9 ani, fiica Misei Heald, a devenit o călăreaţă perfectă, în urma lecţiunilor pe care le-a luat la şcoala mamei sale. Fotografia noastră o reprezintă în cursul unei sărituri care trebue să recunoaştem că nu este simplă deloc.

Din toată lumea

Trupele sovietice iau parte actualmente la manevre importante în Siberia orientală. Fotografia noastră reprezintă un grup de skieuri în timpul exercițiului.

La 5 Noembrie s'a sărbătorit la Roma biruința Italiei în războiul mondial. Fotografia noastră reprezintă tinerețea „Ballilla" înaintea concertului pe care l-a executat. In primul plan (X) nepotul lui Mussolini.

Cea mai veche bae minerală din lume este „Bath" în Anglia. Acolo s'au scăldat gladiatorii romani, acolo au fost primii vizitatori ai stațiunilor balneare. Fotografia noastră reprezintă un bazin clădit la 70 d. Chr. și care a funcționat încă până acum câtva timp. Bazinul, a cărui apă are o temperatură de 37° este plin cu peștișori de aur, care se simt foarte bine la această temperatură.

MISTERUL EXPERIENȚELOR SPIRITISTE

Șarlatanii de profesie. Câteva experiențe cu adevărat stranii.

D-l Harry Price, director al laboratorului național britanic de studii psihice descrie rezultatele aprigei vânători după spirite și fantome, pe care o duce de câteva decenii, și ne descrie manifestările unor forțe misterioase pe care nu le poate explica dar care nu pot fi atribuite spiritelor.

Pictură făcută de un mediu în cursul unei transe.

N'am avut nici odată de aface cu vreo fantomă, dar mi-a fost dat să văd fenomene cu totul inexplicabile..

Cred că m'am ocupat de ocultism mai mult decât oricare alt om de pe lume, nu numai în activitatea mea de director al Laboratorului Național de Cercetări Psihice din Londra, dar încă din copilărie și, cu toate că n'am găsit încă nimic care să dovedească o persistență a sufletului, a personalității sau a eului după moarte, am văzut pendule și alte obiecte, mișcându-se, deși fuseseră puse în cutii de sticlă în care se făcuse vid. Am văzut masă massivă de lemn, prefăcându-mi-se în surcele sub mâini, sfărâmată de o forță cu totul misterioasă pentru știință. Am asistat la desfășurarea unor fenomene ce se petreceau într'un mod care excludea orice precauțiune științifică împotriva înșelătoriei, și orice explicație posibilă după legile fizicei.

La ședințele spiritiste, membrii spun adesea că simt curente reci străbătând camera în diferite direcții. Să fie această senzație imaginară?

O privire la termometrele mele în număr de cel puțin trei, care sunt plasate în diferite colțuri ale camerei, îmi arată o bruscă și cu totul inexplicabilă scădere de zece-douăsprezece grade. Pentru a scădea temperatura unei camere mici și aglomerate, e nevoie de o mașină refrigerentă din cele mai mari. Cum de poate un mediu realiza un asemenea fenomen? Nu știu. Și nimeni n'a putut-o determina până acum.

După unii, căldura camerei ar fi transformată în energie motrice și utilizată în „telekinesă" — cum se numește fenomenul de mișcare al obiectelor neînsuflețite de către forțe necunoscute. O mașină cu aburi, face acelaș lucru, adică, ia energia căldurei din cărbuni și o transformă în energie motrice. Nu există nimic în acest proces deoarece mașina nu face decât să se supună cunoscutelor legi ale „thermo-dynamicei". Ne întrebăm însă cum ajunge mediul la o astfel de realizare fără nici o mașină? Să existe oare legi ale căldurii și mișcării, necunoscute încă științei?

Descoperirea care să ajungă să controleze și să desvolte această putere misterioasă poate fi de mare folos omenirei. In momentul de față, dibuirile în această direcție sunt cam pernicioase întrucât au ajuns la superstiția că ciudatele fenomene ar fi opera spiritelor, credință care, după cum am mai spus, n'are cea mai mică valoare.

Unul din cazurile mele cele mai interesante era o tânără femee care n'avea cea mai mică idee de spiritism și medii. Ea mă lăsă s'o studiez pentrucă vroia să știe de ce, când întindea mâna să ia obiecte mai mici acestea săreau dându-se parcă înapoi.

Am toată considerația pentru persoanele bine echilibrate, dotate cu simțul realităților, care refuză să ia în serios fenomenele ce se produc într'o cameră întunecată chiar atunci când se iau anumite precauțiuni împotriva șarlatanilor. Au perfectă dreptate să ia această atitudine.

Șarlatanii, cari constituesc marea majoritate în lumea mediilor spiritiste insistă asupra întunericului și altor îngrădiri ale controlului, cari fac ca așa numita dovadă să nu arate nimic altceva decât că cei cari o acceptă sunt surprinzător de creduli. Când un mediu din această categorie se supune unor probe riguroase, sau e prins asupra înșelăciunei sau nu se întâmplă nimic. Unii însă, foarte rari, admit o lumină destul de puternică, deobiceiu roșie și se supun celor mai rigide precauțiuni făcând totuși o sumedenie de lucruri inexplicabile.

Am adus odată la Londra o fetiță de treisprezece ani și am așezat-o într'un fotoliu în mijlocul unei camere ce-i era cu totul străină și pe care i-o pregătisem de mai înainte, marcând poziția diferitor obiecte mobile și înconjurând-o cu observatori experimentați, ziua în amiaza mare. Nu putea mișca un deget sau o pleoapă fără ca unul din noi să n'o vedem. Și totuși s'au întâmplat o mulțime de ciudățenii. Diferite obiecte începură să țopăie prin cameră, ba chiar, o literă de metal a scăpat din mâinile unor lucrători cari montau în stradă, peste drum, o firmă luminoasă și intrând în camera experienței se încolăci în jurul unui briceag ce se afla în buzunarul unuia din membrii spiritiști.

Așa ceva nu se prea poate explica prin șarlatanie și totuși, nici de spirite nu poate fi vorba. Nouăzeci și nouă la sută din fraudele despre care vorbim se datoresc: înșelăciunei (conștiente sau inconștiente), auto-amăgirei, unor cauze naturale, unor iluzii optice sau pur și simplu, plăcerii de a minți și de a se ști mințit.

Nu întotdeauna mediul e cel care înșală; uneori o face chiar

unul din membrii şedinţei. In întunericul de care se face în genere uz la aceste experienţe, uşor poţi amăgi şi uşor poţi fi amăgit, aşa că dacă nu se exercită un control riguros, şedinţa spiritistă a unui mediu fizic este doar o mare pierdere de vreme.

Spiritismul e îmbâcsit de şarlatani. Mai fiecare mediu fizic cu renume, pus să lucreze în mijlocul unui grup de savanţi obiectivi, a fost prins înşelând sau a încetat a mai produce miraculoasele fenomene. Dar mediile nu înşală întotdeauna pentru bani. Unii o fac numai pentru gustul de a prosti lumea (în special lumea ştiinţifică), pentru a se face cunoscuţi sau pentru simpla plăcere pe care le-o dă această înşelătorie în sine.

Ce ştim despre fenomenele pe care ne place să le numim psichice? Foarte puţin, şi ceeace nu ştim, e colosal. Chiar ştiinţa oficială înclină să accepte teoria telepatiei — adică a transmiterei gândurilor. Dar dovezile materializărilor în camera şedinţelor spiritiste sunt extrem de slabe. Imaginea unei fantome n'a putut niciodată fi prinsă pe o placă fotografică. Nu există nici o dovadă ştiinţifică, că vre-un mort a comunicat vre-odată cu cei vii, sau că o persoană odată moartă „s'a mai întors".

MISTERELE UNEI ŞEDINŢE FĂRĂ INŞELĂTORIE

Războiul mondial a fost urmat de un asemenea val de ocultisme şi de înşelătorii spiritiste. Demascarea diverşilor şarlatani devenise o corvoadă extrem de obositoare pentru mine. Tocmai când desgustat, eram să mă las de această ocupaţie, l-am întâlnit pe Willy Schneider miraculosul tânăr austriac, care mi-a reanimat interesul. Willy era un „trouvaille" pentru cercetările mele psichice. Auzisem vorbindu-se multe despre miracolele realizate de el şi primii cu mare bucurie scrisoarea Baronului Schrenck Notzing care mă invita să experimentez asupra băiatului în castelul său, din Muenchen, Bavaria. Am făcut cu Willy zece şedinţe, dar o voiu descrie doar pe cea din urmă pentrucă aceasta a fost cea mai reuşită.

Experienţa din catacombele romane.

Când l'am întâlnit întâia oară, Willy era un adolescent foarte drăguţ, care practica cu pasiune tot felul de sporturi. Prima bănuială că băiatul avea însuşiri neobicinuite, luase naştere cu vre-o doi ani înainte când se observase că uneori, o masă mai uşoară sau un scaun se mişca în apropierea lui. Willy e preţios pentru ştiinţă pentrucă s'a supus celui mai riguros control, primind toate precauţiunile pe care eu mi le-am luat împotriva unei eventuale înşelătorii. Dar, ceeace a realizat acest mediu, nu se putea face prin nici o formă de înşelătorie.

La ultima şedinţă s'a petrecut un lucru care ne-a surprins pe toţi. Noaptea era atât de caldă, de înăbuşitoare şi de umedă încât când a început şedinţa, mă îndoiam că o vom putea duce până la capăt. Termometrele, în clipa când s'au stins luminile albe şi s'au aprins cele roşii indicau 80.5 grade F. In cursul şedinţei care a durat aproape o oră, membrii au pomenit adesea de un frig ce se lăsase în cameră şi de curente reci ce o străbăteau. La sfârşitul şedinţei, termometrele indicau 69.5 grade, adică o scădere de 11 grade. Miraţi, văzurăm cum mercurul se urcă repede înapoi la 80°.

Eram atunci delegat al Societăţii Americane de Cercetări Psichice şi eram însoţit de alţi doi americani: Roy Holmyard şi Joseph De Wyckoff. Iniţialele acestuia din urmă (J. D. W.) apar foarte des, în raportul redactat imediat după şedinţă. Iniţialele mele, sunt, bine înţeles, H. P. (Hary Price).

La 10.36 începe sub lumina becurilor electrice colorate în roşu, a doua şi cea mai fructuoasă jumătate a şedinţei. In cercul de membri, fiecare controlează mişcările celuilalt ţinându-i mâinile, cu excepţia domnului Holmyard care ia note. Ţiu mediul cu o mână şi sunt ţinut de cealaltă, de persoana care vine după mine. Această precauţiune împotriva înşelăciunei este însă în acest caz cu totul de prisos pentrucă fiecare dintre participanţi la experienţă îi vede pe ceilalţi atât de bine încât nimeni nu poate face o mişcare suspectă.

La 10.42 Otto (nume pe care Willy îl dă entităţei operante) strigă să ne ţinem mai strâns, şi vorbeşte prin coardele vocale ale mediului, care e foarte agitat. Perdelele camerei fâlfâie şi treptat se desfac. H. P. cântă „O! Katharina", în vreme ce mediul bate măsura cu pumnul, în coapsa acestuia. „Otto" cere clopoţelul luminos pe care J. D. W. îl pune la capătul mesei de lângă deschizătura draperiilor. J. D. W. îşi reia locul şi draperiile încep să onduleze. El pune apoi pe masă evantaiul luminos şi batista lui H. P., şi spune că vede ieşind dintre perdele, o mână care ia evantaiul de pe masă şi-l pune încet pe podele.

Vedem cu toţii mişcarea evantaiului H. P., R. H. şi alţii spun simultan că văd evantaiul evoluând pe podele îndărătul mesei. „Mâna" ţâşneşte afară din cameră făcând să sune clopoţelul care, aruncat peste lampă, loveşte piciorul lui H. P. şi se rostogoleşte sub masă. Evantaiul e ridicat apoi la vre-o 60 cm. dela pământ şi repezit în capătul opus al mesei. Lumina se stinge şi se reaprinde repede, de vreo câteva ori. (Am examinat lampa după ce şedinţa a luat sfârşit şi am constatat că fusese uşor deşurubată în cursul şedinţei ceeace avea de efect stingerea luminei la cea mai uşoară atingere a becului, printr'o mişcare a aierului).

Masa se cutremură apoi violent. Batista evoluiază de vreo câteva ori deasupra mesei. Membrii încep să cânte. Draperiile se agită în tactul melodiei. Se simte o adiere pronunţată. H. P. cântă „O! Katharina". Batista „sare imediat în sus" şi dansează pe masă în tactul cântecului, apoi cade pe genunchii lui J. D. W. care o pune la loc pe masă.

Batista se ridică de pe masă ţinută de o „mână" pe jumătate formată sau pseudopod. Distanţa de mediu: 60 de cm.

(„Pseudopodul" este o numire technică, luată din biologie pentru aceste „mâini" materializate care apar în şedinţele spiritiste. Uneori au o formă absolut perfectă deşi nu întrec în mărime mâna unui copil, şi prezintă toate cinci degetele. Alte dăţi, însă, sunt mai rudimentare prezentând unul sau două degete şi un deget mare şi seamănă cu o mitenă sau cu un cleşte de rac. Culoarea lor este deobiceiu neagră, de un alb murdar şi uneori dau efecte de fosforescenţă).

H. P. spune că din poziţia sa poate vedea întreaga „mână" încheetură şi braţ, ridicându-se de pe podele. (Materializarea aceasta s'a produs sub colţul drept al mesei — colţul cel mai apropiat de camera alăturată. („Braţul" îmi sugera un gât de lebădă şi se agita cu o mişcare foarte ciudată, ca un pendul). Membrii şedinţei văd „mâna" cu două degete şi un deget mare bont, ce se ridică oscilând deasupra mesei. Batista e iar aruncată pe genunchii lui J. D. W.

„Otto" cere panglica luminoasă (care are o lungime de 1.40 m. şi o lăţime de 3 cm.) J. D. W. o pune pe masă şi-şi reia locul. Imediat, doi „pumni" de o formă neregulată o aruncă de pe masă jos, pe podele şi-i fac în centru un nod complicat. H. P. cere să i se dea panglica. Aceasta vine imediat spre el ţinută de un „pumn" negru (cel de al doilea dispăruse) şi-l loveşte de trei ori pe genunchiul drept. In vreme ce panglica luminoasă (şi pumnul) îmi atinge genunchiul, Willy îmi trage spasmodic mâna ca şi cum ar vrea să mă împiedice să ating materializarea. Panglica se întoarce iar lângă masă şi cade pe podea.

„Otto", cere ca panglica să fie pusă la loc pe masă. J. D. W. se execută. Membrii cântă în cor. Masa se mişcă încet. H. P. spune că între masă şi uşa încăperei se află o „mână" care a apucat panglica. In acelaş moment panglica e aruncată jos. J. D. W. ia unul din capetele panglicei şi trage treptat, din ce în mai tare până când face uz de toată forţa sa, fără s'o poată ridica dela pământ. Dă apoi drumul capătului şi panglica este din nou pe podele.

J. D. W. apucă iar capătul panglicei de care trage uşor; celălalt capăt e prins de un pseudopod. „Otto" îi ordonă să tragă. Urmează o manevră din cele mai amuzante între J. D. W. şi entitate. Inainte şi înapoi, panglica e trasă astfel vreme de 30 de secunde. J. D. W. face uz de o forţă mai mare, şi apoi de toate forţele sale, fără să poată pune însă stăpânire pe panglică. Jocul acesta se repetă de câteva ori în decurs de cinci minute. Mediul dă semne de mare agitaţie şi-şi lasă capul epuizat pe umărul lui H. P. E evident pentru toţi cei de faţă că puterea de care a făcut uz J. D. W., ar fi dezechilibrat un om obicinuit; şi dacă panglica n'ar fi fost făcută dintr'o mătase extrem de rezistentă, s'ar fi rupt.

Sătul de acest joc, pseudopodul începu să sboare prin încăpere, apoi prinse a se roti în jurul lămpii ca o molie, cu o viteză atât de mare încât părea că lasă o dâră de foc în urmă-i. Această dâră era bine înţeles o iluzie optică, dar din ea puteam deduce iuţeala cu care evolua pseudopodul. Dar extrem de interesant, din punct de vedere ştiinţific, era faptul că batista purtată de pseudopod executa ordinele spiritiştilor. Unul din cele mai sigure mijloace de a pune un şarlatan în încurcătură e să sugerezi diferite variaţii în performanţa spiritistă. Dar o mare parte din isprăvile lui „Otto" n'ar fi putut fi făcute prin şarlatanie. Chiar dacă mediul ar fi fost lăsat să lucreze în întuneric, fără să fie ţinut de mâini şi fără a fi lua vre-o măsură împotriva înşelătoriilor, unele din isprăvile sale ar fi fost cu totul imposibil de realizat cu mijloace normale.

Curând după aceasta, Willy ne-a părăsit pentru a se dedica dentisticei. Păcat că nu poate dematerializa o măsea dureroasă pentru a o lucra afară la lumina zilei şi apoi s'o rematerializeze în gura pacientului. Până în momentul de faţă n'am putut obţine încă dela forţele oculte vre-un serviciu util şi spiritiştii sunt adesea puşi să explice pentru ce spiritele sau „fantomele" lor nu spun şi nu fac ceva cu adevărat valoros pentru omenire.

O EXPERIENŢĂ PRINTRE ŞASE MILIOANE DE MORŢI

Dar cea mai stranie şi mai spectaculoasă şedinţă din câte am ţinut vreodată, a avut loc în catacombele romane, printre craniile rânjite ale câtorva milioane de vechi creştini îngropaţi în cele 597

mile de sinuoase labirinturi subterane. N'am ales acest loc din gust pentru senzaţional ci din motive pur experimentale, pentrucă fenomenele ce ne interesează nu se produc oriunde, şi apoi se cunosc doar efectele unui obiect personal cum ar fi o scrisoare închisă, o batistă sau o mănuşă, asupra clairvoyanţilor. In locul acesta se aflau şase milioane de morţi şi efectul clairvoyant al osemintelor putea fi formidabil. Ce impresie aveau să facă toate acestea asupra unui mediu?

Mă dusei la Roma în căutarea unui mediu local, dar îmi fu dat să găsesc foarte greu ceeace-mi trebuia pentrucă aceste elemente sunt rare în Italia, deoarece spiritismul e pus sub anatemă de Biserica Romano-catolică. Această biserică nu are însă nimic împotriva cercetărilor ştiinţifice în domeniul spiritismului şi astfel am reuşit să conving o femee dotată cu însuşiri de mediu, să colaboreze la experienţa mea, deşi, oricât de ciudat s'ar părea, avea o frică grozavă de fantome.

Intinderea totală a catacombelor e estimată la vre-o 700 de pogoane. Galeriile, foarte sinuoase, săpate în roca moale, vulcanică se suprapun adesea atingând o adâncime de mai mult de 250 metri. In pereţi sunt săpate nişe, în care au fost înmormântaţi milioane de creştini.

Intâmplarea a făcut ca partea pe care mi-am ales-o să fie închinată Sfintei Agnes, tânăra martiră romană. Femeea cu care venisem era un mediu mintal adică unul din aceia cari văd viziuni dar nu materializează. Ne apucarăm să parcurgem o sută de metri în labirintul galeriilor şi ne oprirăm pentrucă mediul intrase într'un fel de semi-transă şi începu să-şi descrie în italieneşte halucinaţiile, spusele ei fură notate pe scurt de un stenograf italian în modul următor:

In prima viziune apare însăşi sfânta Agnes despre care mediul spune că e o fată de vre-o 19 ani foarte înaltă, subţire şi plăpândă cu cosiţe lungi, de un blond luminos ce-i ajung până la talie. Are ochi căprui, şi obraji trandafirii. Un nas proeminent şi mâinile mici, albe cu degetele lungi şi fine, complectează descrierea sfintei. Sf. Agnes poartă o robă de pânză albă ce-i ajunge până la călcâie iar peste aceasta, un vestmânt mai scurt tot din pânză albă. Un şnur din lână cafenie în încinge talia iar părul îi e prins într'un filet de lână.

In viziunea următoare mediul ne vorbeşte de o spaţioasă sală de marmoră, sau de o serie de săli într'o vilă situată în împrejurimile Romei. In centrul uneia din curţile acestei vile o fântână îşi joacă apele şi e populată de tot felul de statui. Intr'un colţ al „Ostium"-ului, adică sala de intrare, se află un divan mare pe care stau înclinaţi mai mulţi copii cari scriu cu ajutorul unui stilus ascuţit la unul din capete, pe nişte tăbliţe acoperite cu un strat de ceară. Copiii sunt îmbrăcaţi în togi albe garnisite cu purpură.

Pe o pernă mare de purpură pe jos stă Sf. Agnes dictând de pe un rulou de pergament. Mediul spune că sfânta face clasă cu copiii.. La capătul unei serii de apartamente, în marea curte deschisă şi înconjurată de colonade, apare un bărbat. Sfânta Agnes dă drumul copiilor — şi viziunea încetează.

In următoarea viziune, mediul spune că vede o mulţime de oameni adunaţi într'una din străzile înguste ce împrejmuiau aşa numitul Forum Romanum. Aceşti oameni se îndreaptă spre râu. La piciorul unui pod de lemn ce se întinde peste Tibru, mulţimea se opreşte brusc căci sfânta le-a ieşit înainte. Poartă sandale, tunică şi pallium — vestmânt exterior — de culoare cenuşie. Deşi mulţimea pare furioasă, nici o mână nu se ridică împotriva ei. Ea îi imploră să renunţe la ceeace au pornit să facă şi să se reîntoarcă la casele lor. Le vorbeşte serios şi hotărât multă vreme şi mulţi îngenunchie lângă ea într'o atitudine de rugăciune. Mediul n'a putut vedea ce pricinuise insurecţia potolită, de sfântă, dar scena ne arată că aceasta avea mulţi adepţi.

Au urmat apoi alte câteva episoade pe care mediul le-ar fi putut lua din vieţile sfinţilor şi cărora le-am dat deci mai puţină importanţă. Interesul meu renăscu însă la auzul următoarei descrieri:

Mediul vorbeşte de Via Appia Antica (Calea Appiană) unde vede un grup de oameni în cap cu Sf. Agnes, ce străbate în monom un câmp de lângă vechia biserică „Quo Vadis", nu departe de catacombele Sfântului Calixtus şi cam la vre-o jumătate de milă de Porta San Sebastiano. Mediul continuă:

„E noapte, şi Sfânta Agnes poartă o făclie a cărei flacără o apără cu mâna de suflarea vântului. La o mică distanţă de scundul zid de piatră ce desparte câmpul de şosea şi lângă întretăierea Viei Ardeatine cu Via Appia, procesiunea se opreşte şi văd în capătul dinapoi al procesiunei, doi bărbaţi cari poartă o mare ladă de plumb. Alţi câţiva din mulţime au sape şi la lumina făcliei fac o groapă adâncă după ce au ridicat cu grijă stratul de iarbă dela suprafaţă. Când groapa e gata, se deschide lada şi Sfânta Agnes citeşte de pe o listă de pergament o serie de obiecte. Pe măsură ce ea pomeneşte un articol, un bărbat de lângă ea îl şterge de pe o altă listă. In lada de plumb se află mai multe suluri de pergament, plăci de bronz cu diferite gravuri, statuete de bronz, un lanţ lung şi greu de aur de care se află agăţat un medalion şi un număr de obiecte de aur printre cari se află şi o cărticică cu scoarţele de aur massiv. In urma acestei verificări, lada e coborîtă în groapă, pământul e aruncat peste ea şi deasupra se pune cu grijă la loc stratul de iarbă".

Acum vine o parte care mă interesează mai mult decât orice. Un bărbat a determinat situaţia acestei gropi măsurând cu paşi distanţa dela anumite puncte înconjurătoare. Posed numărul acesta de paşi şi examinând mai târziu acest loc, am căpătat convingerea că aşi putea identifica cu preciziune punctul unde zace astăzi comoara. Intr'o' zi mă voiu întoarce acolo pentru a începe o serie de săpături şi dacă voiu găsi lada, descoperirea mea va prezenta mai mult decât un interes religios sau istoric, deoarece nu văd cum ar fi putut şti mediul de existenţa acestei comori, pe cale normală.

Arestarea Sfintei Agnes e urmată de viziunile de tortură ale martirilor închişi în subteranele Colosseumului unde fecioara romană a fost la „merci-ul" soldaţilor şi al gladiatorilor. Sfânta Agnes, după versiunile bisericei, a fost condamnată să fie arsă de vie dar lemnele rugului n'au luat foc şi atunci, un ofiţer a tăiat capul martirei cu sabia sa.

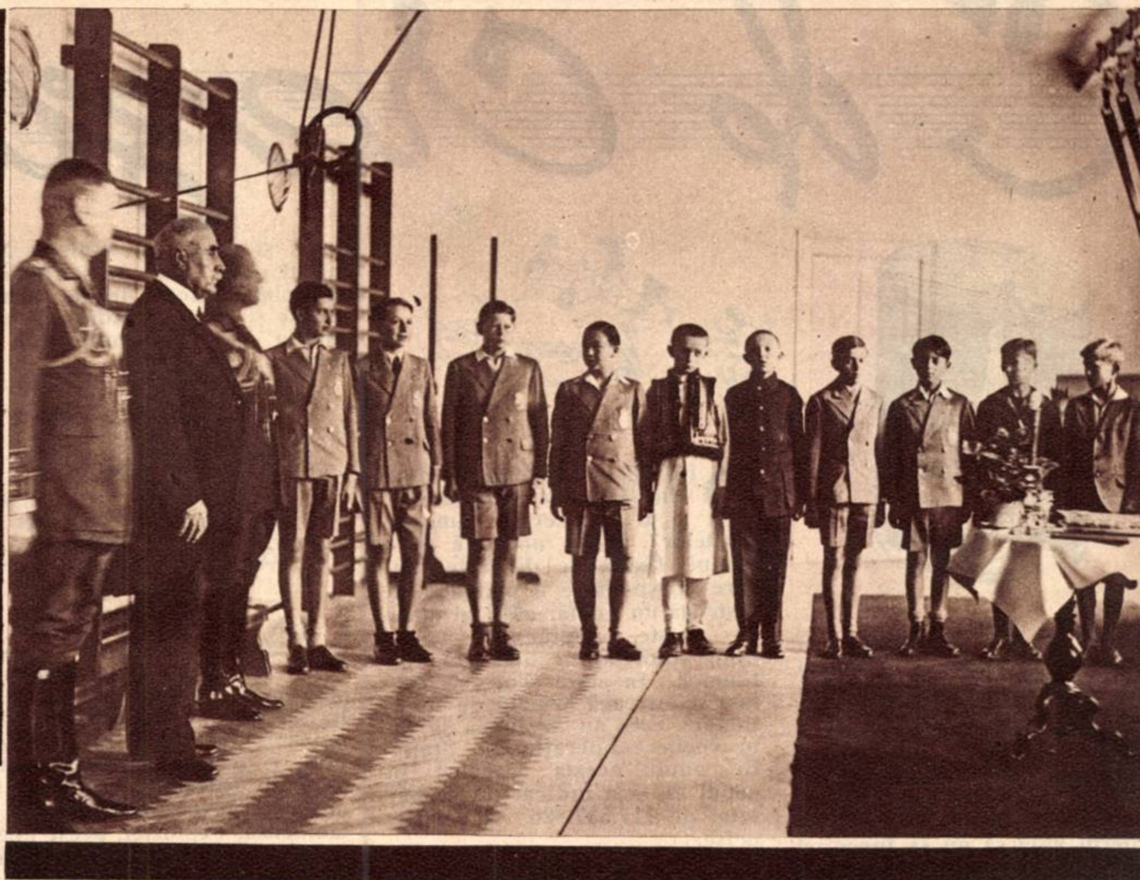
Iată însă că mediul ne vorbeşte de un cordon de soldaţi cari escortează pe Sfântă dealungul străzilor oraşului şi odată trecuţi prin poarta Sf. Sebastian unde o aşteaptă nişte prieteni, soldaţii dau drumul captivei în vreme ce căpitanul lor îi citeşte nişte ordine de pe un lung sul de pergament. Soldaţii se întorc apoi pe călcâie şi reintră în oraş în vreme ce Sf. Agnes e îmbrăţişată de prietenii ei. In momentul acesta, apar însă centurioni cari dau să intre în oraş. Ei se apropie de sfântă care se dă înapoi cu vădită teamă. Prietenii se interpun între Sfânta Agnes şi soldaţi. Urmează o luptă cu fulgerări de tăişuri şi sfânta Agnes cade fără suflare la picioarele centurionului.

In vreme ce prietenii ei încearcă să-i vină în ajutor, soldaţii dispar. Sfânta e purtată pe o litieră spre biserica Quo Vadis şi scena ia astfel sfârşit.

Mediul şi-ar fi putut procura în câteva ore înainte de şedinţa noastră, multe puncte din povestirile ei inclusiv costumele sfintei care sunt identice cu cele care apar în operele vechilor maeştri, deşi când cineva posedă o cultură atât de redusă ca a mediului meu, cu greu ar putea da descripţii asupra mulţimilor romane, costumelor, etc., fără să facă erori. Ingroparea lăzei nu înseamnă nimic până când nu o voiu fi desgropat.

Dar în cursul verificărilor ce am făcut pe urmă, am dat peste o versiune cu totul uitată asupra împrejurărilor în care a sfârşit sfânta şi în care se spune că ar fi fost ucisă dincolo de zidurile Romei. In afară de câtiva mari istorici, puţină lume cunoaşte această variantă şi este foarte puţin probabil ca mediul să-şi fi putut procura aceasta în scurtul răstimp pe care i l-am lăsat.

MARELE VOEVOD MIHAI ȘI CERȘETORUL ORB

Solemnitatea deschiderii cursurilor în clasa Voevodului Mihai

Foto Berman

CÂNTECE de pasări, jucăuşe şi vioaie, străbăteau printre ramurile copacilor dela palatul regal din şoseaua Kiseleff, într'o dimineaţă de primăvară. In curtea palatului, un automobil puţin mai mare ca o jucărie, avea capota desfăcută, iar un ins vârât sub roţile lui din faţă îi făcea şi desfăcea şuruburile şi chioturile de fier. Un altul se învârtia de colo până colo, fluierând un marş milităresc, apoi se întorcea, şi din când în când se mai uita la cel de subt roţile maşinei. La un moment dat se apropie de el, şi-i atinse câlcâile ce ieşeau afară din botul maşinei.

— Hai Ghiţă, dă mai repede că trebue să intru în clasă la orele 8.

Cel de sub maşină răcnea ceva, care nu se auzea, dar care-i făcea ghetele să se mişte într'un ritm de joc. Insul de al doilea nu se mulţumi numai cu atâta, ci, începu să-l tragă de picioare pe celălalt, cu toată puterea, râzând cu hohote.

— Hai Ghiţă, hai!

Ghiţă se mai svârcoli puţin, sări în sus, trase capota maşinei în jos şi dădu drumul motorului.

— Gata Măria Ta!

Insul al doilea luă loc lângă Ghiţă şi maşina porni la stânga drumului, sburând pe şoseaua cu aerul proaspăt. Era plimbarea de dimineaţă, înainte de începerea cursurilor, a Marelui Voevod Mihai. Pe la vila Minovici, conducătorul încetini mersul, şi apoi puţin, ca să asculte clinchetul faimoşilor clopoţei de sticlă, cari în bătaia vântuleţului de dimineaţă, scoteau o melodie de rugă şi cucernicie. Marele Voevod asculta smerit această muzică atât de înălţătoare. Pe o bancă, în stânga vilei, un bătrân cu părul coliliu, barba sură, slăbănog şi zdrenţuros sta ţinând în mâna dreaptă o căniţă de smalţ. Măria Sa, Marele Voevod Mihai, priveşte cu atenţie pe acest moşneag, adus de spete, şi nu se dumireşte pentru ce acest om se află acolo, la orele mici ale dimineţei, când încă răcoarea strânge bine pielea. Se întoarce la Ghiţă.

— Ghiţă!

— Ordonaţi Măria Ta!

— Ghiţă ce este cu bătrânul ăla de şeade pe bancă, aşa de dimineaţă? Nu-i e frig?

— Măria Ta ăla este un cerşetor orb.

Marele Voevod cade pe gânduri. Orb! Ce făptură nenorocită este un om fără vedere. Nici nu-şi poate imagina unul care are doi ochi buni, nefericirea de-a nu putea vedea niciodată lucrurile şi fiinţele ce-l înconjoară, pentru a se bucura şi el de-o privelişte sau un tablou frumos. Sufletul micului Principe lăcrămează de suferinţa lor. Ar vrea să-i dea ceva acestui bătrân sărman şi gârbov. Se caută prin buzunare; ba sus, ba jos, ba la piept, ba la veston, ba la pantaloni; portmoneul nu-i.

Se mai uită la bătrânul orb şi iar începe să se caute, prin toate buzunarele, dar nu găseşte nimic.

— Voi veni mâine, îşi zice în gând Marele Voevod, şi tot ce voi avea, îi voi da moşneagului.

. . . . . .

— Dar dacă mâine nu-l mai găsesc?

Bătrânul orb umil şi liniştit, aşteaptă o miluială de la rarii trecători cari se perindă pe dinaintea lui. Dar cei cari treceau îşi vedeau nepăsători de drum. Marele Voevod îi urmăreşte cu atenţie şi inima-i i se strânge, decâteori vreun trecător se abate prin faţa moşneagului... Ghiţă rupe tăcerea.

— Măria Ta e timpul să mergem!

Dar Măria Sa era cu gândul la bătrânul orb.

— Se poate ca niciun trecător să nu miluiască pe acest nefericit?... şi eu nu?

Se îmbujorase la faţă şi ochii îi scânteiau. Se uită la Ghiţă şi-şi luă inima în dinţi.

— Ghiţă fii te rog aşa de bun şi împrumută-mă cu'n pol.

Ghiţă rămase cam nedumerit.

— Măria Ta mi-a cerut un pol?

— Da Ghiţă, dar dacă ai şi doi, dă-mi şi doi, şi ţi-i dau acasă, că mi-am uitat portmoneul pe masă.

Ghiţă scoase iute banii şi-i dădu Mării Sale, neştiind pentru ce i-a cerut. Măria Sa sări iute din maşină şi se duse întins la bătrân.

— Bună dimineaţa moşule, uite ţi--am adus şi eu ceva, cam puţin acuma, dar mâine îţi aduc mai mult.

Banii zuruiră în tinicheaua moşului ,care fiind deprins cu sunetul lor, cunoscu imediat ce sumă îi aruncase milostivul om.

— Conaşule sărut mâna; ce mi-aţi dat dumnevoastră câştig es într'o zi! Dea Dumnezeu să trăeşti ani mulţi, cu belşug şi sănătate, şi tot harul cel Sfânt să te ocrotească. Amin!

Moşul bătu trei cruci, unind milostivirea Celui de Sus cu miluirea Celui de Jos.

In mijlocul camarazilor de şcoală, Măria Sa Mihai, Mare Voevod de Alba Iulia, strălucia de bucurie şi voioşie, într'o dimineaţă de primăvară. Miluise un bătrân orb şi neputincios, chiar cu preţul de-a se umili pe El.

Locot. PAUL EPUREANU

Ce de crezut?

INCĂ pe la începutul veacului trecut se practica în Olanda un procedeu foarte curios pentru a constrânge să lucreze pe trândavii incorigibili. In acest scop, leneşul era închis într'o celulă, de pe tavanul căreia curgea încontinuu şuvoaie de apă. Dacă prizonierul voia să nu se înece, el trebuia să acţioneze necontenit o pompă de mână şi iată cum pentru a-şi asigura viaţa, omul, era silit, vrând-nevrând, să lucreze.

*

IN Anglia s'a constatat, din ultimele statistici că, în prezent se nasc de două ori mai mulţi copii blonzi decât acum vreo zece ani. Medicii explică acest fapt uimitor prin regimul modern de nutriţie, care preferă legumele proaspete şi fructele, în locul alimentaţiei carnivore.

*

VÂNTUL mistral, care bântuie cu furie în sudul Franţei, şi-a dovedit de curând puterea sa năprasnică, unor vizitatori englezi, dispuşi să nu-l ia în serios. Intr'adevăr, turiştii britanici, cari se plimbau cu automobilul lor pe coasta Marsiliei, ca să admire un apus de soare pe mare ,au constatat că imediat ce s'au coborît din maşină, mistralul a împins cu furie şi a rostogolit maşina, împreună cu bagajele, svârlind-o în mare.

*

CEL mai mare pod din Europa este actualmente în construcţie. Deschiderea podului este de 3500 de metri şi cuprinde 50 de arcuri. El duce peste marea Baltică şi uneşte insulele Falster cu Zeelanda.

OFICIUL Sănătăţii Publice din Japonia a organizat o zi consacrată „morţii muştelor". Intr'o anumită zi a anului, fixată de dinainte, fiecare gospodărie e obligată să distrugă un număr cât mai mare de muşte, relatând în acelaş timp autorităţilor numărul victimelor. In acest scop, s'a format o întreagă armată de funcţionari, care au misiunea să supravegheze operaţiunile. Statistica anului acesta — prima în genul ei — a indicat un număr total de 117.537.826 de muşte ucise.

*

INTR'UN hotel din Paris, un fost general activ ...rist îndeplineşte astăzi slujba de ajutor-bucătar. Acest general comandase, după sfârşitul războiului, o armată de 100.000 de oameni, care avea misiunea să apere terenurile petrolifere din regiunea Bacu, împotriva numeroaselor atacuri, în special bolşevice. Acum, în calitate de ajutor-bucătar, a dat în judecată guvernul englez, cerând despăgubiri pentru acţiunile sale războinice.

*

IN Copenhaga, un fost căpitan, actualmente profesor de sport, a reuşit să stimuleze vizitarea muzeului de sculptură Thorwalsen, introducând cursuri de gimnastică între admirabilele figuri de marmoră. Aceste exerciţii se ţin în sălile muzeului, sub conducerea faimosului specialist de cultură fizică, I. P. Müller, (dela care avem şi „sistemul Müller). Numărul celor cari se străduesc să dobândească liniile armonioase şi corpul mlădios al unui Apollo sau Aphrodita este enorm.

*

UN japonez a inventat o torpilă, care se lansează întocmai ca şi o torpilă obicinuită, printr'un torpilor. Ea posedă în plus calitatea de-a putea fi dirijată. Pentru aceasta însă, e necesar ca să se introducă în interiorul torpilei un om, care guvernează direcţia. In momentul exploziei, acest nenorocit operator e rupt în bucăţi. La recentele manevre, marina japoneză a făcut cunoscut că are nevoie de 400 de voluntari pentru această operaţie. S'au anunţat însă imediat 5000. Eroismul şi abnegaţia japonezilor întrece orice limită!

*

IN catedrala Madeleine din Paris s'a ţinut de curând, în prezenţa cardinalului episcop Verdier, o slujbă specială, care a fost cinematografiată prin film sonor şi transmisă prin radio.

*

DE curând s'a descoperit un ingenios truc de contrabandişti, folosit de un călător care trecea graniţa la Bastia. Contrabandistul avea la el — între alte provizii de hrană—şi doi pui fripţi. Faptul a mirat întrucâtva pe vameşul care, despicând acest pui, a găsit, în locul măruntaielor, o mulţime de juvaeruri preţioase.

IN cartierul teatral din New-York, o vânzătoare de fructe a artistei Nelly Mc Carty, şi-a sărbătorit de curând a 75-a aniversare a naşterii. Pentru a-i face o bucurie deosebită acestei vânzătoare, artiştii şi artistele au hotărît s'o facă milionară timp de 24 de ore. Şi astfel, bătrâna noastră avea voie să locuiască la cel mai luxos hotel, „Waldorf-Astoria", să consume menu-uri bogate cu homari şi stridii, să se plimbe într'o limuzină de lux şi o serie întreagă de alte plăceri de ale marilor bogătaşi. După trecerea celor 24 de ore, ea a redevenit bătrâna vânzătoare de fructe. Se zice că, instalată din nou lângă carul ei de fructe, ar fi exclamat, oftând: „Slavă Domnului, că trecut şi asta!"

*

SOLDAŢII englezi de cavalerie, primesc, pentru primele exerciţii de călărit, cai de lemn, în felul celor cu cari se joacă copiii. Aceasta pentru a cruţa caii şi... oamenii.

*

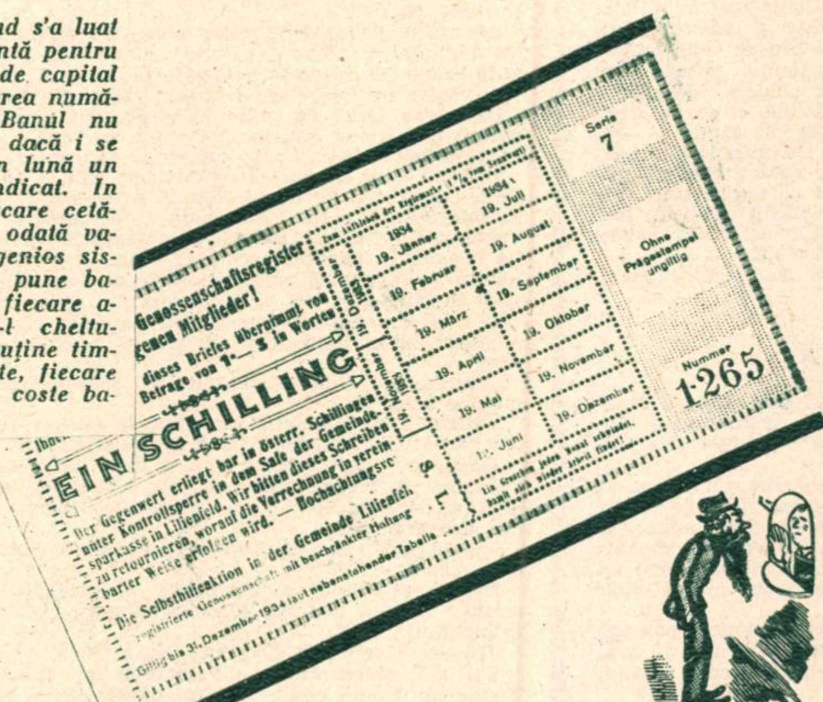
TURNUL înclinat din Pisa a primit o nouă bază de susţinere.

CIUDAȚENII

Lozul cel mare la loteria națională franceză — 5 milioane de franci — a fost câștigat de un bărbier din micul oraș de provincie Tarascon. Primind vestea fericită, el a hotărît să-și bărbierească în ziua aceia toți clienții gratis. Fotografia noastră îl reprezintă în culmea fericirii. El a declarat că este hotărît să dea o mai mare dezvoltare „întreprinderii" lui. In tot cazul, capitalul este destul de... respectabil.

Cunoscutul actor de cinema Pat (Karl Schjonström) care a înregistrat mari succese în film cu partenerul lui Patachon a înnebunit, fiind internat într'o casă de sănătate. In ultima vreme au trebuit să fie întrerupte filmele lui, căci în timpul realizării, Pat, a avut dese accese.

In Austria de Sud s'a luat o hotărîre interesantă pentru înlăturarea lipsei de capital și pentru împuținarea numărului șomeurilor. Banul nu are valoare decât dacă i se lipește din lună în lună un timbru la locul indicat. In timp de un an fiecare cetățean plătește încă odată valoarea banului. Ingenios sistem monetar, care pune banii în circulație, fiecare având interesul să-l cheltuiască cu cât mai puține timbre. Cu alte cuvinte, fiecare are interesul să-l... coste banul cât mai puțin.

Nu vă ispitește o călătorie gratuită la Paris sau la Viena?

Participați la tragerea premiilor acordate de „Realitatea Ilustrată" cititorilor săi!

Pentru aceasta e suficient să atașați cuponul care se găsește în pagina 32, să-l completați cu numele și adresa dv. și să-l trimiteți, împreună cu suma de lei 20, la adresa revistei noastre, str. C. Mille 9—11, București.

(Puteți lipi acest cupon deadreptul pe mandat, pe partea rezervată pentru corespondență).

Imediat ce vom primi bonul și banii, vă vom expedia ultimul număr din revistă, un prospect asupra călătoriei, precum și un bon de participare la tragerea celor cincizeci de premii, constând fiecare dintr'o călătorie complet gratuită la Viena sau la Paris. Sunt treizeci și cinci de premii câte o călătorie la Budapesta-Viena și cincisprezece premii câte o călătorie la Paris, pe Coasta de Azur și Italia.

Toate bonurile sunt numerotate, și tot atâtea numere se găsesc într'o urnă închisă. Numerele câștigătoare vor fi trase din această urnă în prezența autorităților și sub patronajul d-lui prefect al poliției Capitalei, în ziua de 10 Decembrie 1933.

Plecarea va fi la 22 Decembrie, împreună cu excursia organizată de „Realitatea Ilustrată" pentru Crăciun.

Câștigătorii premiilor obțin absolut gratuit atât călătoria dus și întors, vizele pe pașaport cât și întreținerea complectă în hoteluri și restaurante de primul rang, în toate orașele unde se opresc. Excursia la Budapesta-Viena va dura o săptămână; excursia la Paris-Italia și Coasta de Azur, trei săptămâni.

Cupoanele se primesc la „Realitatea Ilustrată" până cel mai târziu la 5 Decembrie a. c.

Dispărut

TEX HARDING

13) Pe urmele cloonelului Fawcett, dispărut de opt ani in pădurile braziliene

Acum văd că lângă foc se află un mănunchiu alb de flori. In jurul acestui mănunchi de flori dansează oamenii cu mantiile roșii, nu în jurul focului. Aceste mantii sunt minunate. Pot distinge perfect că mantiile sunt făcute din pene mici de colibri, aranjate una lângă alta. Aceste mantii sunt unica îmbrăcăminte a acestor bărbați. Pieptul lor e împodobit cu lațuri de răchită, de care atârnă mulți dinți, dinți de animale și poate dinți de om. De lanțuri se bălăbănesc și capete de maimuțe, cranii „Arara" și pene de „tukan". Bărbații își întorc acum fețele către noi și vedem cum sunt fețele lor. Ei poartă măști sculptate în lemn pe față. Măștile sunt vopsite în roșu, albastru, negru și alb. Fiecare din cei doi bărbați au câte un baston în mâna stângă, acoperit de crestături. Văd că ele reprezintă capete de animale. Cei doi bărbați se opresc pentru o clipă. Acum dansează mai departe și ridică, cu mâna dreaptă, liberă, frunze verzi, care stau într'o grămadă pe jos. Când aruncă frunzele în foc, se învârtejește fumul care miroase atât de frumos și îmbătător.

Indienii cari stau în semi-cerc, poartă toți pe cap coroane din pene pestrițe de papagali. Dar podoaba nu e lucrată ca la indienii din America de nord așa că penele să stea în sus. Aci penele sunt în unghi drept cu fața. Toți indienii poartă lanțuri care sunt făcute din ghiare de panteră, scoici, pene pestrițe, dinți de fiare, capetele de maimuță și ciocuri de păsări. Când pun ocheanul la ochi, disting că unele cranii, pe care eu le consideram de maimuță sunt cranii omenești mumificate. Buzele acestor capete sunt cusute cu papură. Deci și indienii noștri trebue să priceapă arta pe care o întâlnim la vânătorii de capete, anume aceea care a mumificat artistic capetele dușmanilor prinși.

In rândul indienilor descopăr acum doi a căror culoare de piele e mai deschisă decât a celorlalți. Pielea lor nu e măslinie ci de un roșu-cafeniu deschis. Ochii lor sunt albaștrii. Par să fie doi căpitani. Podoaba depe capetele lor e făcută din pene rose de flamingi și pe umeri le atârnă fiecăruia câte o manta scurtă din puf de colibri. Fiecare dintre ei țin în mână câte un baston lung, împodobit cu aur și sidef. Figurile lor se deosebesc foarte mult de figurile celorlalți indieni. Nasurile sunt aquiline și nobile. Trebue să fie și mai înalți decât ceilalți indieni, căci și șezând întrec cu mult capetele celorlalți.

Nu-mi pot lua privirile dela acest tablou. Jimmy îmi strigă de sus:

— „Păi ăștia sunt albi!"

Săgeată înveninată

Tobele devin din ce în ce mai gălăgioase și ritmul mai săltăreț. Flautele nu mai cântă suind și coborînd. Ele scot acum două sunete consecutive și apoi revin la un ton mai jos. Sunt sunete plângătoare, stridente și desnădăjduite.

Muzica se întrerupe deodată. Indienii cu cele două mantii roșii și-au încetat dansul. Fiecare din ei mai aruncă doi pumni plini de frunze verzi în foc. Fumul, gros, galben plutește greoi peste toată adunarea. Cei cu mantiile roșii s'au aruncat la pământ lângă foc, acolo, unde zace grămada de flori albe. Toată adunarea pare ca împietrită și numai focul trăește și fumul înnăbușitor. Deodată flautele încep iar să cânte puternic și o bătaie ușoară de tobe răsună.

Când cei doi bărbați în pelerinele de colibri se ridică dela pământ, se ridică între ei și grămada de flori albe, și vedem că această grămadă de flori învăluește un om. Peste capul meu aud cum Jimmy scoate un strigăt. „Ah", spune el.

Omul în mantie albă de flori e o femee, o făptură tânără, aproape albă. Are aceeaș culoare de piele bronzată ca și cei doi șefi. Dacă e indiană, are cel mult paisprezece ani. Stă goală în soarele de dimineață, înconjurată de fumul galben și de orhideele albe care sboară în jurul ei și cad depe umeri ca o mantie largă. Și capul îi e coperit cu o bonetă de flori albe.

Acum se distinge clar capul fetii, din fum. Lumina dimineții îi scaldă chipul. E un chip îngust, arămiu, cu pomeții obrajilor ușor proeminenți și ochi în formă de migdală. Printre gene, se reflectă din ochii ei razele dimineții. Plânge fata sau fumul o face să lăcrămeze?

Cei doi bărbați s'au apropiat de ea și au atins-o pe umeri în dreapta și stânga. Fata se clatină sub atingere. Apleacă ușor capul. Cei doi bărbați o susțin și ea stă acum, pe jumătate prăbușită, între mantiile roșii; ele strălucesc ca aurul însângerat. Tobele și flautele tac, fata pășește înainte, sprijinită de cei doi bărbați, spre apă.

„Ascultă", spune Jimmy, „ne aduc nouă fetița".

Pasul fetii e șovăitor. Cei doi bărbați au prins-o de braț și o târăsc în jos, spre mal. Un țipăt răsună în tăcerea dimineții!

Fata a țipat!

Se trage înapoi spre mal, între cei doi. Ei sunt aplecați asupra ei.

In stânga, lângă apă, se aude deodată un foșnet. Când îmi întorc ochii spre stânga văd cum se ridică depe fundul apei, nouri groși, albi de nămol. Ei se învârtesc, formează vârtejuri repezi. Apa cafenie devine din ce în ce mai alburie, mai nămoloasă și mai turbure. Acum se desfac valurile și din nămol se ridică majestuos un cap de mărimea unui câine ciobănesc, capul unui șarpe!

Capul se ridică, iar depe el curge apa în dreapta și stânga. E capul unei anaconda! Șarpele se ridică, se înalță din ce în ce, mai sus decât mine, mai înalt decât avionul nostru, mai înalt decât Jimmy. Am înmărmurit. Capul desgustător s'a ridicat la cinci metri și apoi cade molatec pe trupul încolăcit. Pe urmă se ridică iar. Șarpele trebue să fie de o lungime fantastică, un animal din timpuri străvechi. Trupul trebue să aibă cel puțin patruzeci de centimetri grosime.

Șarpele își clatină capul într'o parte și în alta. El își săgetează limba și șueră. Gura o ține deschisă și limba spintecată se agită o jumătate de metru afară din gură.

Depe mal se aude iar un strigăt și însfârșit am înțeles că fata nu vor să ne-o aducă nouă. Stau într'o poziție sigură pe flotorul avionului nostru. Trebue să îndrăznim. Am scos revolverul, îl fixez pe șold și apăs de două ori pe trăgaci; revolverul latră ca un câine întărâtat. Ca prin vis văd trupul șarpelui svâcnind la fiecare împușcătură. Acum își întoarce capul desgustător spre noi. Gura se întinde înainte, spre avionul nostru. Mai împușc odată și Jimmy trage. Și aceste două împușcături au nimerit. Reptila se mai ridică odată și apoi se prăbușește plescăind în apă. Trupul lung biciuește sălbatec valurile. Apa stropește la câțiva metri înălțime. Lupta cu moartea a unui titan.

Am băgat revolverul în toc și acum când valurile formate de svâcniturile șarpelui se apropie, am și ridicat ancora.

„Drumul", urlă Jimmy, „Fata"!

Pun elicea în mișcare și pornim pe apă, spre mal. Mă feresc să nu mă lovească elicea și sar jos. Cad în valuri în nămolul malului, și mă gândesc în timp ce cad: Acum mi-am udat armele! Dar imediat sunt iar pe picioare. Cei doi bărbați cu mantiile roșii aleargă spre foc. Am prins fata și o ridic în sus. Jimmy stă drept în scaunul său. Ii svârl ființa plăpândă, învăluită în mantia de flori, și în acest timp mă aflu cu spatele la foc. Indată o să simți săgețile lor în spate, mă gândesc eu. Nimic, nimic! Sunt sus în avion și am preluat fata. E leșinată.

Mașina saltă iar pe apă. In jurul flotorilor apa duduie și se lovește, și elicea vâjâie.

Amerizăm pe insulă. Jimmy sare cel dintâi jos. Ii predau fata. Ea s'a deșteptat și plânge. O ducem spre colibă și când indianul nostru o vede începe să se sbată în legăturile sale. El strigă și se tânguie și de vreo câteva ori aud clar cuvintele: „Tiki" și „Tana".

Să legăm fata? s'a prăbușit la pământ printre lăzile de benzină și umerii îi svâcnesc sub mantia ruptă de flori.

Ne uităm în zare. Toate sunt încă cufundate în tăcere.

Indienii stau de partea cealaltă, în golf și gesticulează cu vioiciune, Ce-am făcut noi, ce ne vor face ei nouă acum? Că le-am stricat o festivitate sfântă, e clar. Anaconda a fost desigur o zeitate a indienilor. Voiau să-i jertfească fata. Avea această jertfă vreo legătură cu apariția noastră în pădurea seculară? Voiau să jertfească fata ca să obțină îndurare din partea păsării noastre de fier? Nu puteau însă indienii să-și închipuie, că noi, care veniam din soare cu pasărea de metal, avem o putere supraomenească? Un sgomot ascuțit și puternic se răspândește acum peste apă, un sgomot asemănător sunetelor de trompetă.

„Vin" spune Jimmy apăsându-și ocheanul pe ochi. „Avionul nu le impune deloc".

Indienii fug la bărcile lor. Sunt în apă și vin, mica barcă a celor doi bărbați în mantiile roșii e la mare distanță înaintea lor.

Jimmy a ridicat cârpele cu ulei depe mitraliere. A fugit în colibă și s'a întors în fiecare mână cu câte o ladă cu benzină. El înalță baricada noastră cu ele. Bărcile au ajuns foarte aproape. Auzim foarte clar sgomotul lor.

Apa în fața noastră țâșnește spumegând. Calcurile se apropie în viteză mare.

Inainte ca Jimmy să mă poată opri, am sărit pe baricadă și ridic mâinile cât pot mai sus. O, dacă aș avea acum vocea de tunet a lui Dumnezeu!

„Tăcere, tăcere", le strig eu. „Nu vrem să vă facem nimic rău".

Reflexele tremurătoare ale soarelui îmi scânteiază înaintea ochilor. Trebue să închid ochii. Aud un cântec lin și simt deodată o sguduitură și o lovitură în obraz. Mi-au aruncat o săgeată drept în față.

Când am auzit cântecul, am scos revolverul la șold și l-am lăsat apoi să cadă. E ud și apoi nici nu vreau să împușc. Nu simt nici o durere în obraz. Săgeata din prima barcă mi s'a înfipt în dreapta deasupra gurii, lângă rădăcina nasului. Am căzut depe ladă, stau lungit pe pământ și am apucat capătul săgeții cu degetele dreptei. Mă ajut și cu mâna stângă. Trebue să sgâlțâi sdravăn coada și apoi reușesc, c'o smucitură aprigă îmi smulg săgeata. Simt o durere îngrozitoare. Imi pică sânge sărat pe buze, se prelinge pe obraz și simt cum îmi cade picătură cu picătură pe piept. Pic, pic, pic, pică sângele meu și cu cât curge mai mult, cu atât simt cum mi se răcește inima. Cu încetul mă cuprinde furia.

Indienii sunt aproape de mal și mai mult nu mai aștept. Mă arunc urlând de mânie asupra puștii mitraliere și ridic cocoșul: „Tac, tac, tac" începe să-și cânte melodia gângavă mitraliera. Tac, tac, tac! Incetul cu încetul se face întuneric în jurul meu, ca și când maestrul electrician al teatrului ar stinge reflectorul. E încă devreme dimineața, mă gândesc și văd printr'un văl de ceață cum cad primii indieni ca boii paralizați în curtea abatorului.

Dece nu împușcă Jimmy, mă gândesc și aud gălăgia făcută de mitraliera mea. Am căzut în genunchi? Aud cum împușcăturile armei mele lovesc în dreapta, în lemnul lăzilor de benzină.

Au oare indienii șapte vieți, ca pisicile? Urcă acum malul. Ii văd destul de clar prin întuneric. Inaintează încet. „Drace", mă gândesc, „sunt ăștia indieni? Poartă haine ca ale europenilor. Să fi avut dreptate Fawcett?" Se face din ce în ce mai întuneric. Acum primul dintre indieni, a venit aproape de mine. N'are nici o armă în mână, numai mâna și-o ține la cordon pe centura pe locul revolverului. Omul poartă o cămașe în careuri albastre, un fular de mătase și o pălărie mare Statson. Figura sa e liniștită și împăciuitoare. Ține ochii închiși. Văd clar? Nu e indian, e Bill Rogers, supranumit Bill cel sângeros, pe care l-am împușcat înainte cu cinci ani, ca pe o hienă. Nu-mi apăruse nici odată în vis, căci conștiința mea era curată. Bill Rogers se oprește, se uită prietenos la mine și acum se apropie un al doilea bărbat, în costum albastru. E comisarul poliției de moravuri din Tampico. Și pe ăsta l-am împușcat ca pe un câine.

Se uită foarte prietenos la mine.

E întuneric beznă. Dar și pe al treilea îl văd destul de clar. El poartă o uniformă verde-caki, are epoleți lați pe umeri și o pălărie cu pană. E generalul Sanchez pe care l-am împușcat în barul Ragis din Mexico-City.

Se uită prietenos la mine.

S'a întunecat de tot, nu mai văd oameni și deodată se face iar lumină.

Ah, mă gândesc, ăsta-i Rio de Janeiro. Ce bine! Stau în hotelul Victoria. E seară și în jurul meu se râde și se dansează. Asta nu-i Rio și nici hotelul Victoria. E grădina mamei mele. Stau în fața ei cu genunchii plecați și ea spune: „Ai să mai cazi odată ca acum, ca să-ți ajungă odată pentru totdeauna".

E foarte caraghios. Stau totuș la hotelul Victoria și văd prin pereții de oglinzi în curtea cazărmii din Gueretaro. Cum vine Gueretaro și Rio împreună? Capul mi se învârtește, căci în timpul nopții am băut foarte mult. In fața noastră, în curte, stă un maior cu o listă. Deodată spune și numele meu. Bine, bine trebue să fiu împușcat. Știu.

„Și pentruce ai ridicat armele împotriva patriei mele?"

„Fiindcă mi-a fost foame, domnule general!"

Caraghios, ce viziuni poate avea cineva. Stau la hotel Victoria din Rio, nu, am stat, acum traversez hall-ul îndreptându-mă spre o femee frumoasă. Cum mă îndrept spre ea, parcă nu merg ci călăresc pe un cal înalt, în mijlocul hall-ului hotelului Victoria. Calul meu merge lin, la pas. Doamne, gândesc, ce vor spune chelnerii când mă vor vedea călărind sub candelabre. Mă uit la candelabre și observ că nici nu sunt candelabre. Sus, pe tavan, ard stelele cerului de seară, luna strălucește, nouri albicioși trec, și sus, peste ei, trece călare prietenul meu Serano, care mi-a promis zece mii dolari dacă voi călări dela Mexico-City la Rio.

Sunt situații caraghioase în viață. Nici un om din hotelul Victoria nu s'a scandalizat că trec călare pe parchet. Am ajuns la masa doamnei, descalec și mă aplec ca un cabalero. Ea îmi zâmbește și pune mâna pe umărul meu. Dansăm tango. Femeea are o piele albă. Mă uit pe umărul ei, ea ridică capul spre mine și spune:

„Intro bună zi, și ție ți se va frânge inima'n piept
Deaceea nu-ți râde de mine,
Intro bună zi nu vei însemna nici tu alta decât un capriciu
La ce oare să plâng eu pentru tine".

Muzica s'a oprit, să cânte mai departe. Mă întorc spre muzicanți. S'au ridicat depe locurile lor. Toți au în mână bastoane de cauciuc și în fața fiecărui muzicant se află un trunchiu de copac, gros de un metru și înalt de doi. Sus și jos e învelit în piele. In față, în fiecare coaje e încurstat un monogram, un „R" dublu.

„Doamnelor și domnilor!" spune dirijorul. „Vă arătăm acum ceva ce n'ați văzut încă niciodată. Dorința noastră este să vă înfățișm marele dans al tobelor. Fiți atenți!"

El ridică vergeaua sa de cauciuc și lovește trunchiul de copac din fața sa: „Bam" răsună trunchiul. „Tam" răsună următorul.

„Tam", „Tam"! Bat din ce în ce mai tare și acum se aude: „Tac, tac, tac, tac"!

Cred că ei împușcă aici, în pacinicul Rio de Janeiro, cu mitralierele în mijlocul sălii.

Tana

Mă deștept și în jurul meu e noapte. Simt pe buze ceva cald și pe limba mea picură un suc amăriu. Trebue să-l înghit cu toate că-mi face greață. Căldura depe buze a pierit. Unde sunt oare? Capul trebue să-mi fie atât de mare ca o ladă de benzină. Simt cum mi s'a întins în dreapta și stânga. Doare rău, când îl mișc. Ce am pe obraz? Mă pipăi cu mâna și dau de ceva rece, moale. Desigur că am frunze pe obraz. Acum mă sgâlțâie ceva pe umăr, ah, cum mă doare!

„Măi băete", spune Jimmy.

Nu știu ce s'a întâmplat cu mine. Jimmy îmi spune ades „măi băete". Capul mă doare și mi-e foame. Au fost totuș indieni aici, mă gândesc. Doamne, unde suntem? Sunt foarte obosit și vreau să dorm.

Când mă deștept iar stau culcat sub plasa mea de țânțari, în umbră. Soarele e sus pe cer, peste capul meu se profilează un acoperiș verde. Stau sub un pom, și acest pom se află pe insula noastră depe Rio Morto. Iată coliba noastră, iată plaja gălbuie albicioasă, râul cafeniu și dincolo pădurea verde cu orhidee. Unele orhidee sunt mici ca unghia degetului și roșii ca focul, unele sunt mari cât verzele, galbene, putrezite, grase și lipicioase ca hârtia pentru muște. Aici e plaja și colo stă avionul nostru. Iată focul și iată indianul. Dar unde e Jimmy?

„Hallo" strigă o voce dinspre apă. Asta e Jimmy. El se apropie în caic și în fața lui șade un tânăr. Văd oare bine, poartă una din cămășile mele caki? Ii e prea mare, asta e precis. Tânărul ar putea să poarte cămașa ca pardesiu.

Caicul se urcă pe nisip și tânărul sare primul din barcă. E limpede că flăcăul poartă o pereche din pantalonii mei de sport. Ei fâlfâie în jurul picioarelor lui goale.

Tânărul și Jimmy vine alergând pe plaje. Nu e un tânăr, e indiana de eri.

Mă uit spre ei și privirea îmi alunecă spre piciorul meu. E bandajat cu alb și pătat ici colo cu verde. Trebue să am o învelitoare frumoasă și răcoroasă de frunze în jurul piciorului. Și probabil că legătura a fost pusă deasupra. Sucul verde pătrunde prin legătura albă. N'am avut eri și pe obraz o învelitoare de frunze? Nu mi-a fost capul atât de mare ca o ladă de benzină?

„Allo, băiete" spune Jimmy și trage după el un sac ud. Se mișcă ceva în el. Probabil că sunt pești, gândesc eu.

Vreau să mă ridic, să-i întâmpin. Mă ridic, dar deodată totul se învârtește în jurul meu. Trebue să mă sprijin sdravăn de copac. Unghiile degetelor mi se fac albe din cauza sforțării. E foarte rău când ești atât de slab. Așa, acum e mai bine și pot face vreo câțiva pași. Jimmy mă ajută și mă aduce lângă foc. Fata îngenunchie lângă foc și e ocupată cu oalele.

„Noua noastră menajeră", spune Jimmy, „gătește aproape ca și tine".

Trebue să-mi rezem capul în ambele mâini. Imi vâjâie și-mi bâzâie înapoia frunții.

Jimmy povestește:

„Când ai primit săgeata, parcă erai turbat, aveai un aspect îngrozitor, sângele îți curgea peste gură și bărbie și erai galben ca o turtă de ceară. Privirea pe care ai avut-o mi-e imposibil să ți-o descriu. Te-ai aruncat ca un nesocotit asupra mitralierei și ai început să tragi. Apoi te-ai prăbușit și ai doborît și mitraliera. Gloanțele continuau să danseze vesele în lăzile de benzină. Noroc că stăteai în partea noastră dreaptă. Când ți-ai pierdut cunoștința tocmai voiam și eu să impușc, dar ar fi însemnat să provoc un măcel zadarnic. Indienii s'au întors ca sălbatecii. Până și morții și i-au lăsat în apă. Tu ai primit prima săgeată, dar asta a fost și singura. Gloanțele mitralierei tale au intervenit atât de iute, încât au fost primite ca fulgerul și tunetul printre bărci. Până azi nu s'a arătat încă nici unul".

„Cum până azi?"

Jimmy: „Păi ai dormit patruzeci și opt de ore! Fata a alergat în pădure, imediat ce te-ai prăbușit și credeam că vrea să fugă. Mi-era tot una! Am văzut pe canibali fugind și morții aveau destui. M'am gândit că te voi lua și vom sbura spre Cuyaba. Dar fata s'a întors cu un braț plin de ierburi. O mână de buruieni le-a mestecat în gură, iar zeama ți-a scuipat-o ție în gură. M'am gândit că asta-ți va folosi și într'adevăr seara ți-ai revenit. Apoi eri ai dormit toată ziua și noaptea asta. Eri seară m'am uitat la piciorul tău și fata a adus iar o grămadă de plante. In cele din urmă i-am ajutat și eu la mestecat, căci piciorul tău s'a umflat bine. O porție destul de mare din amestecul de ierburi a fost pusă pe el. Apoi ți-am înfășurat bine piciorul și acum vezi doar. Afară de asta fata se numește „Tana".

(Va urma)

Oamenii celebri pot fi folosiți
și după moarte.

ALBUL. — „Nu degeaba se spune că negrii sunt lași. Ajunge să iei o ținută mai impunătoare în fața lor ca s'o rupă la fugă".

LOGICA DE VAGABOND. — „Vor să ne trimeată la triaj, pentrucă dăm prea mult de lucru poliției. Spuneți și voi. Cine-i mai leneș: ei sau noi?"

Humor

— Chelner! Acest rac nu-mi place...
— Cum se poate, domnule? Racii noștri sunt așa de proaspeți că s'au luat la bătaie când au fost aduși aci...
— Dacă-i așa, atunci ia-l pe acesta înapoi și adă-mi pe învingător..

Mămico! *Tu nu ești așa de frumoasă ca guvernanta.*
— Dece puiule?
— Apoi, ne plimbăm de un ceas în parc și încă nu te-a sărutat nici un soldat.

Senzațională coincidență

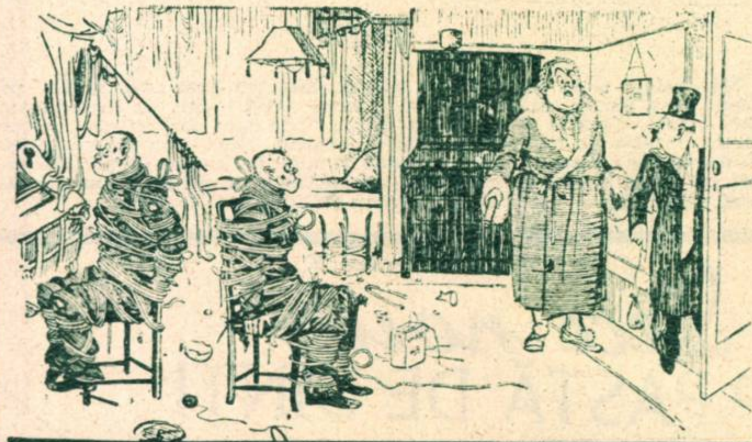
Toate ziarele au publicat Sâmbătă următoarea telegramă:

MONTEVIDEO, 17 (Rador)— Exploratorul italian Mickele Trucht, declară că ar fi avut ocaziunea să constate că exploratorul englez colonelul Fawcett, dispărut în 1925, în cursul unei expediții făcută în regiunile neexplorate ale Braziliei, care apoi a fost căutat zadarnic de mai multe expediții, a fost făcut prizonier de sălbatecii din interiorul Braziliei, în regiunea insulei Bananal.

Cititorii revistei noastre cunosc în toate detaliile aventurile colonelului Fawcett, din lectura palpitantului roman „Dispărut", care prin telegrama agenției Rador, capătă o actualitate senzațională.

Puteți găsi toate numerele vechi cu seria romanului „DISPĂRUT" (pe urmele colonelului Fawcett) la administrația revistei noastre, str. C. Mille 9—11.

Soția: *Halal bărbat, ce să zic! Când ne-am luat mi-ai făgăduit că mă aperi de toate primejdiile. Și acum mă lași singură până la 2 dimineața și sunt nevoită să primesc vizita acestor spărgători, eu o biată femee!*

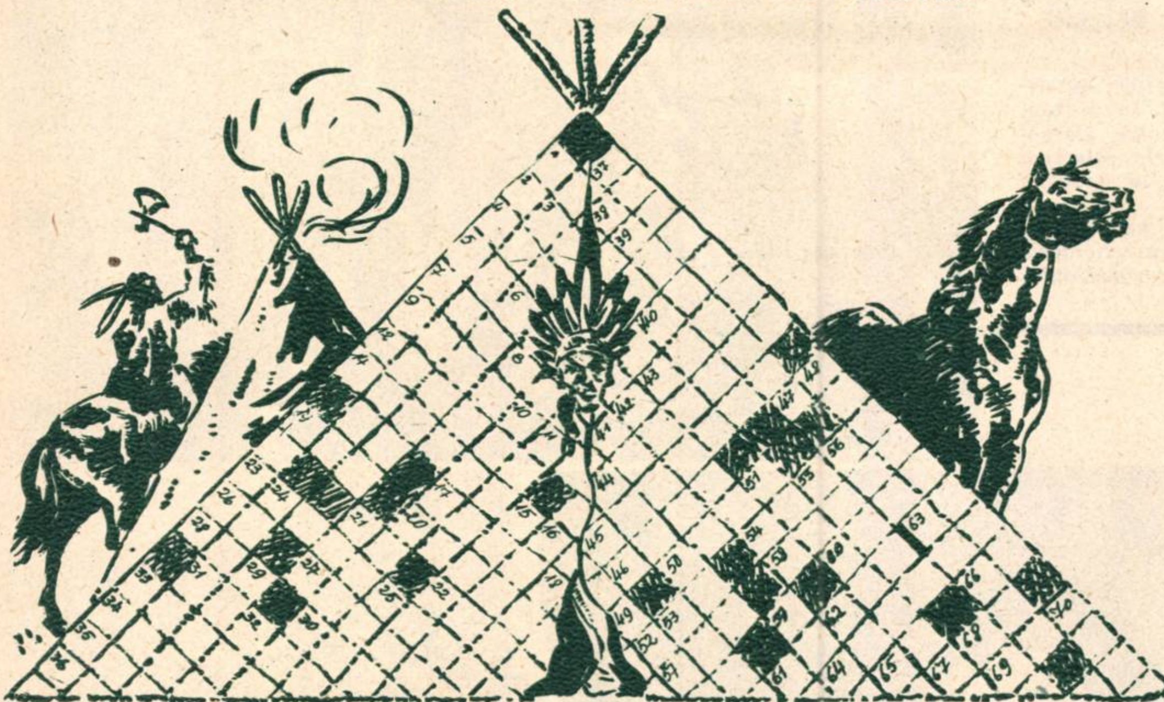
Clientul: *Statueta asta îmi place. Iți dau cinci sutare pe ea.*
Negustorul: *Regret, domnule, dar am vândut-o chiar adineoară pentru o mie.*
Clientul: *Să știi că te-a păcălit, face pe puțin două mii.*

Pagina Jocurilor

Problema I-a : (Cuvinte încrucişate

Desemn de Sutzianu.—Problema de Nonotte

ORIZONTAL: 2) Ins. 4) Ascultă! 5) Ea te trage în viaţă. 7) Verb care *te poartă* în Italia lui Mussolini. 8) Cu aceeaşi compoziţie fizică dar cu însuşiri deosebite. 9) E mină şi nu e mină! 14) Soră bună cu baltă. 17) Folositoare. 19) Nume femenin. 20) Negustor de bani vechi. 21) Poezi. 22) Mulţime. 23) Aranjată. 26) Pronumele *tău* la femenin. 27) Seca bălţile. 28) Capitalul celui decedat. 30) Posesiv. 31) Piele... neagră! 33) Văzut din somn. 34) Nu altfel. 35) Literă grecească. 36) Lucrez pământul. 38) Adio şi n'am cuvinte! 39) Pronume. 40) Rege iudeu. 41) Ţigan nomad. 44) Acţiunea de a cerceta. 45) Locuitorii pădurilor noastre 46) ...nomie. 47) Secol 50) Corabie. 52) Mama mamelor! 54) Impung. 57) Ordinea ceremoniilor religioase. 58) Este produsă de albine şi dă lustru la ghete. 60) Râde... de oală spartă. 61) Culoare. 63) Tizul lui *ut. 64)* Monetă de argint austro-ungară 65) Nota traducătorului. 66) Iad. 67) Ascult. 69) Merge cu coada înainte.

VERTICAL: 1) Pribegie. 3) Bătrân rătăcitor (fig.) 6) Imbrăţişare dată celui ce i se dă o decoraţie. 8) Dat la iveală. 10) Inflăcărat. 11) Plimbare scurtă 15) Edenul budhist. 16) Lăută. 18) Şti. 19) Muză. 21) Preotul... femenin. 24) Talisman civilizat 25) *Jean*, distrus. 29) Graniţa de vest a României. 32) Zice (!) gâsca 33) Anotimpul nopţilor scurte. 37) Seamănă cu ceaunul, când e pe foc. 35) Industria pielei. 40) Cameră de dormit. 41) Tragedie de Voltaire, din viaţa Pieilor-Roşii. 42) Rege al Franţei. 43) Culoare de cărţi. 44) Conducător mare cu capul schimbat. 45) Exclamaţie veselă. 48) Voiajor, din pricipii 49) Plapoma celor ce dorm în câmp. 51) Se povesteşte în jurul jocului. 53) Vedenie în somn. 55) Mustrare aspră. 56) Soţia lui Irod Filip. 59) Cel mai viteaz războinic. 62) Graniţa Franţei spre Germania. 68) Oraş antic. 70) Merge pe patru roate.

Deslegătorii jocurilor din „Realitatea Ilustrată" Nr. 354

AU DESLEGAT DOUA JOCURI: Zoe şi Petre Melchisedec, Loco; Lazăr Woinowski, Ochiuri; Liza Silberman, Loco; Ilie T. Lupiţa, Caracal; locot. Munteanu Vasile, Cluj; Tudor Popescu, Loco; Chilom Florica, Loco; Minerva şi Nelly Moldovanu, Găneşti-T. mică; Iopăşescu Valeria, T. Jiu; Marin Russu, Sita-Buzăului-Braşov; Dora Bârsan, Sălişte-Sibiu; Florica Alexandrescu, Loco; Cezar Petrescu Scarlat, Loco; Iosephina şi Olga Chrisanti, Chişinău; Mathilde Ruzel, Dărmăneşti-Bacău; Alice Moman, Galaţi; Căuş Claudia, Tighina; George Nicolaescu, Caracal; Adela Maria Dragomir, Tighina; Loty dr. Rubin, Loco; Vasal, Loco; Ilie F. Ioan, R. Vâlcea; Ioan M. Borangic. R. Vâlcea; Alexandru căpt. Cojiţă, Loco; Şerbănescu Constanţa, Ploeşti; Aurel Nană, Tg. Mureş; Hristea Buzeşteanu, Roşiori de Vede; Petre M. Vernescu, Cluj; Constantin Teodor Canciu, Loco; Steluţa Ienciu şi Truţi Viorel-Grădină, Pui-Hunedoara; Brudaru G. Georgetta, T. Severin; Georges Cristescu, Baziaş; Olga Diaconescu, Iaşi; Tina Eftimiu, Iaşi; Ion Rădulescu, Slatina; inginer V. Vasiliu, R. Vâlcea; Euf. Muntenescu, Loco; Dobrescu Nicolae, Loco; Tanţi Constantinescu-Vedea, Slatina; maior Popovici Pompiliu Anibal; Clementina Popescu, Loco; Mimy Florian, Loco; Lucreţia şi Marg. Pallade, T. Măgurele; Colan Dionisie, Loco; Păpuşa şi Silviu Codreanu, R. Sărat; Dan Titus Lochianu, Gherla; Amelia Silberman, Loco; căpt. Simionescu şi Sofia Simion, Buzău; Mioara Slavu Bia şi Ella Cretzulescu, Câmpina; Ştefan Popovici advocat, Chişinău-Criş-Arad; Miny Belizarie Ionescu, Costeşti-Argeş; dr. Emilia F. Drăcea, Baziaş; Sizi Florian, Loco; Maria lt. Popescu, Cernăuţi; Georgetty Davidescu, Loco; Ionel Clement Schachman, Loco; Nicu Sonstantinescu, Loco; Alex. A. Dumitriu, Loco; Hari Ştefănescu, Piteşti; Ion I. Nanu, Bacău; Emilia V. M. Ţarina, Blaj; Tantzi Giurgescu, Loco; Reiss Robert, Făgăraş; Daddy dr. Vladimir, Loco; Nicu C. Slava- Sfinx, Câmpina; D. Gheţu, Tecuci; Corneliu Coadă, Galaţi; Marin M. Constantin, Loco; Eustaţiu Maria, Loco; Stelian Macovei, R. Să rat; Nicu Brebeanu-Nybre, Câmpina; Margarette Ungureanu- Puişor, Loco; Lenny Barbieru, Braşov; Şt. Rădulescu-Baicu, Loco; Theodor Stihii, Iaşi; Iacob I. Lazăr, P. Olt; Cornelia M. Gordian, Loco; Victoriţa Dumitrescu şi Petrică Dinulescu, Loco; Suzette Iupceanu, Loco; Lerer Iosif, Iaşi; Angelica şi Nicuşor Ciuciu, T. Severin; Marioara şi Florica Anastasiu, Giurgiu; Ionel I. Andreescu, Feteşti-Ialomiţa; Irina Damicico şi D-trie Ardeleanu, Pecica-Arad; Mărgineanu Emil. Turda; Ecaterina Benea, Pavlovca-Rusă-C. Albă; L. Popovici, C. Lung-Muscel; Şte. Gh. Ştefănescu, Pitest; Antzica lt. M. Gregorian, Loco; Lăzărescu Ion. Loco; Nicolae Suruceanu, Chişinău; Emilia Socol, Oroiu-Mureş; Elfriede Frodenau, Loco; slt. Rădulescu Ioan, Focşani; Boitoş R. Ignat, Blaj; Gheorghe Gheorghiu, Giurgiu; Valentin Petcovici, Câmpina; Olimpia Săvulescu, Craiova; Nutzi Wiener, Tg. Neamt; Torciu Eugenia, Tighina; Gh. Druţu, Bacău; Avram Herşcu, Bacău; Sergiu Grigorescu, Bacău; Carol Csiki, Câmpina; C-tin A. Stoicescu, Zimnicea; D-trie A. Ardeleanu, Pecica-Arad; Teofil Păun Dorohoi; A. Ştefârţă, Sărăteni-Orheiu; Foray Ortansa, Craiova; Ioan Ich. Ţârdea, Cairaclia-Ismail; Grişa Grünberg, Leova-Cahul; Marieta Vizireanu, Tighina; Ausch Ernst, Sibiu; Poenăreanu Mircea, Loco; Lotty dr. Rubin, Loco; Const. N. Dănescu, Flămând-Mehedinţi; Gheorghe I. Popa, Târgovişte; C. D. Diaconescu, Loco; Cici Popescu, Dobriceni-Romanaţi; locot. Munteanu Vasile, Cluj; Izi Cogan, Loco; Ionescu D. D. Mina, Loco; Emilian Perovici, Todireni-Botoşani; Gh. T. Moldoveanu, Geoagiu-Hunedoara; Colgiu Nic. Bălţi; Nagy Emeric, Râpa de sus-Mureş; Turtureanu Radu, Cernăuţi.

AU DESLEGAT UN JOC: Iulius Ardeleanu, Loco; Săndulescu I. Stelian şi Mantu I. Ioan, Craiova; Ioşca Iahr, Ludus-Turda; Ştefan Bertel şi Pitzi Slăvescu, Galaţi; Cleo dr. Paulian, Loco; Schwartz Horia, Galaţi; M. Weiss, Focşani.

Problema II-a: (Şaradă)

Stau in piele ca'ntr'un zid
Şi mă 'nchid şi mă deschid
Dacă's partea 'ntâia; iar
De's a doua părticică,
Sunt măsură ce s'aplică
La porumbii din hambar
Părţile-astea 'mpreunate
Sunt menite să v'arate
Omul care stă'n hotel
Şi cum intri, dai de el..

ILIE T. LUPIŢA
Caracal

POŞTA JOCURILOR

M. Weiss. — D-l L. M. nu mai face parte din redacţia revistei noastre de mult. Premiul se expediază în momentul primirii fotografiei.

Sergiu Grigorescu. — Fotografia prea slabă, aşa că nu iese la tipar. Incrucişarea bună. Se reţine.

George Gheorghiu. — Nu merg. Mai încercaţi.

I. C. Schachman. — 1) Aveţi 49 jocuri şi 5 lei de achitat. 2) Dacă pe cititori nu-i supără, noi n'avem nimic în contra. 3) In luna Decembrie. 4) In curând.

Dr. E. F. Drăcea. — Aveţi no. 19 cu 47 jocuri şi 5 lei achitaţi. Vă trebue 51 jocuri.

Reiss Robert. — Nu! Oricare cititor poate participa împlinind condiţiile.

TUDOR M. POPESCU. — Jocul refăcut — evitându-se greşelile şi patratele negre prea multe — ar putea fi reţinut spre publicare.

Numele premiaţilor

PREMIUL I-iu lei 200 în merar d-ra ADELA MARIA DRAGOMIR, Tighina str. Lew. Tolstoi 74.

PREMIUL al II-lea un aparat fotografic „Agfa-Box" d. GH. T. MOLDOVEANU, sanat. Geoagiu-Hunedoara.

PREMIUL al III-lea un abonament pe 3 luni la „Realitatea Ilustrată" d. SERGIU GRIGORESCU, elev, strada Dorobanţi 2, Bacău.

Câştigătorii odată cu adresa exactă îşi vor trimite şi fotografia spre a le fi publicată în revistă, în urma căreia vor primi premiile cuvenite.

RED.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 3-8430
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Actualități

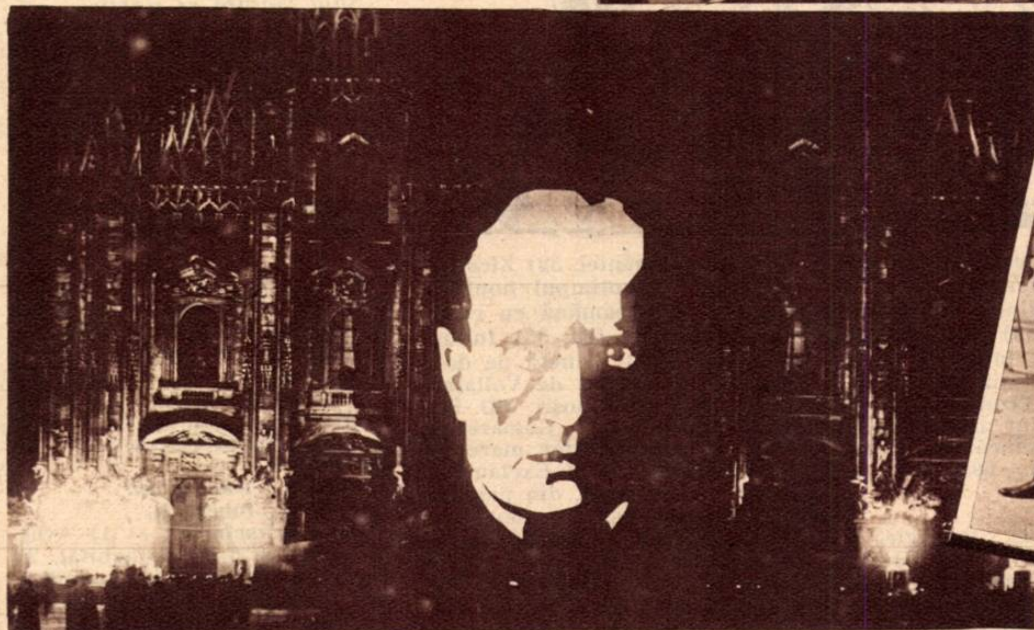
JURĂMÂNTUL VIITORILOR OFIȚERI

Elevii școalei pregătitoare de ofițeri au depus săptămâna trecută jurământul, în prezența Regelui Carol II, Prințului Nicolae, Voevodului Mihai, a d-lui I. G. Duca prim-ministru și a d-lui general Uică, ministru al apărării naționale.

Fotografiile noastre reprezintă pe Suveran și Inalții demnitari ascultând slujba religioasă, defilarea elevilor și depunerea jurământului de credință.

Foto Azienda Elettrica Municipale Milano

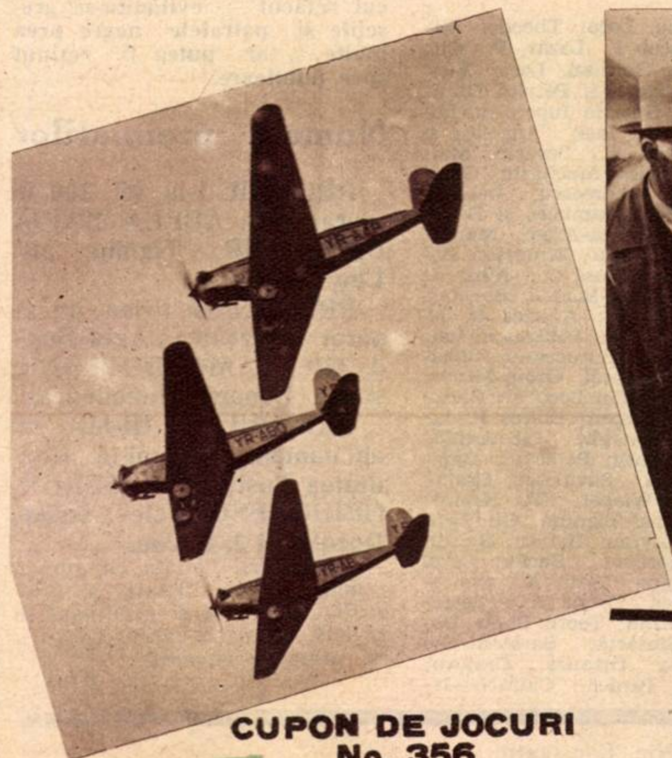

Milano, cu prilejul celei de a 15-a aniversări a fascismului, a fost feeric luminat. Redăm o fotografie de noapte a orașului; în față apare figura ducelui Mussolini, din lumină

Foto Berman

Cele 3 avionete românești care au făcut raidul în Africa au aterizat săptămâna trecută la Băneasa.

In fotografiile noastre, vedem cele 3 avionete în formație și Voevodul Mihai felicitând pe căpitanul Davidescu.

CUPON DE JOCURI
No. 356

Numele și pronumele ....

Adresa:

„REALITATEA ILUSTRATĂ"

Subsemnatul.................................... din Str. ....

Nr.................. localitatea.. voesc să particip la tragerea premiilor constând în *50 CĂLĂTORII GRATUITE* V'am expediat suma de 20 lei pentru un exemplar din „Realitatea Ilustrată" prospect și cupon.

(Semnătura)

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. No. 357

30 NOEMBRIE 1933

10 LEI

Legea implacabilă a progresului: motiv al crizei

Dela meseriașul primitiv la fabricile uriașe

NOUL GUVERN

D. Dinu Brătianu
ministru de finanțe

D. I. G. Duca
prim-ministru

D. N. Titulescu
ministru de externe

D. Dr. Angelescu
ul instrucțiunii publice

D. general Uică
ministrul apărării naționale

D. G. Tătărescu
ministru de industrie și comerț

D. Inculeț
ministru de interne

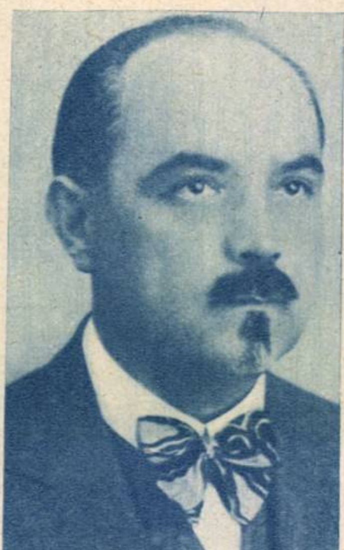
D. general Paul Angelescu
ministrul armamentului

Victor Antonescu
ministrul justiției

D. Al. Lapedatu

D. I. Nistor

D. Franasovici
ministrul comunicațiilor

D. G. Cipăianu
ministrul domeniilor

D. C. Dimitriu
ministrul muncii

D. Savel Rădulescu
subsecretar de stat la externe

D. M. Negură
subsecretar de stat

D. Radu Irimescu
subsecretar de stat al aerului

D. Popescu-Necşeşti
subsecretar de stat la justiţie

D. G. Asan
subsecretar de stat

D. N. Budurescu
subsecretar de stat

D. N. Maxim
subsecretar de stat

D Iuca
subsecretar de stat la interne

D. V. Iamandi
subsecretar de stat la interne

D. Victor Slăvescu
subsecretar de stat la finanţe

D. Manolescu-Strunga
subsecretar de stat

Gratis la Viena sau Paris cu „Realitatea Ilustrată"

O călătorie minunată oferită de revista noastră ca dar de sărbători, cititorilor

Citiţi amănunte complecte în pagina 7-a

Foto Weiss

Expoziția BRANCOVENEASCA

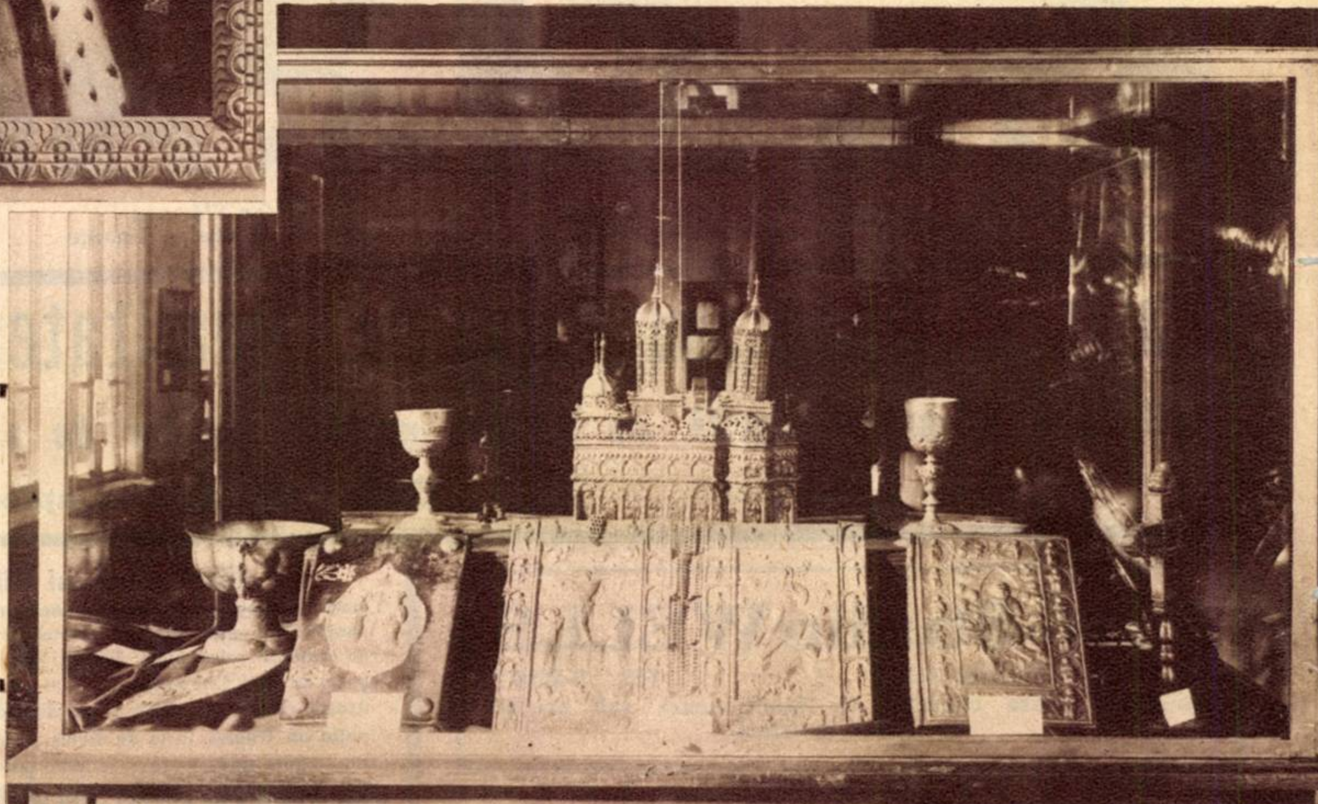
IN cursul acestei luni, bucureștenii au avut rarul prilej de a vedea strânse laolaltă obiectele de mare preț, amintitoare ale unei epoci de înaltă strălucire: *epoca lui Brâncoveanu.*

Așezămintele brâncovenești, în colaborare cu Arhivele Statului, Comisia monumentelor istorice, Muzeul național de antichități și Muzeul de artă și etnografie românească, au izbutit să alcătuiască o expoziție cum n'am mai avut până acum, apreciată atât de specialiști, cât și de marele public, a cărui afluență a dovedit că inițiatorii au fost bine inspirați.

Expoziția brâncovenească, adăpostită în marea sală a Arhivelor Statului, cuprinde cele mai caracteristice piese ce s'au putut aduna din diferite colecțiuni publice și particulare. Deși aceste obiecte au o valoare egală, dată fiind originea lor îndepărtată și puterea lor de evocare, vom aminti dintre ele numai pe acelea care au stârnit o adevărată senzație prin valoarea lor artistică sau prin ineditul lor.

Printre acestea, locul întâi il ocupă desigur portretul și sabia lui Brâncoveanu.

Sus: *Expoziția Brâncovenească: vedere de ansamblu.*
Mijloc: *Portretul lui Constantin Vodă Brâncoveanu, din 1696, găsit la Mânăstirea Muntelui Sinai.*

Dreapta: *Vitrină cu chivot, potire, pateră, anafornițe și legături de evanghelie.*

Stânga: *Sabia lui Brâncoveanu.*

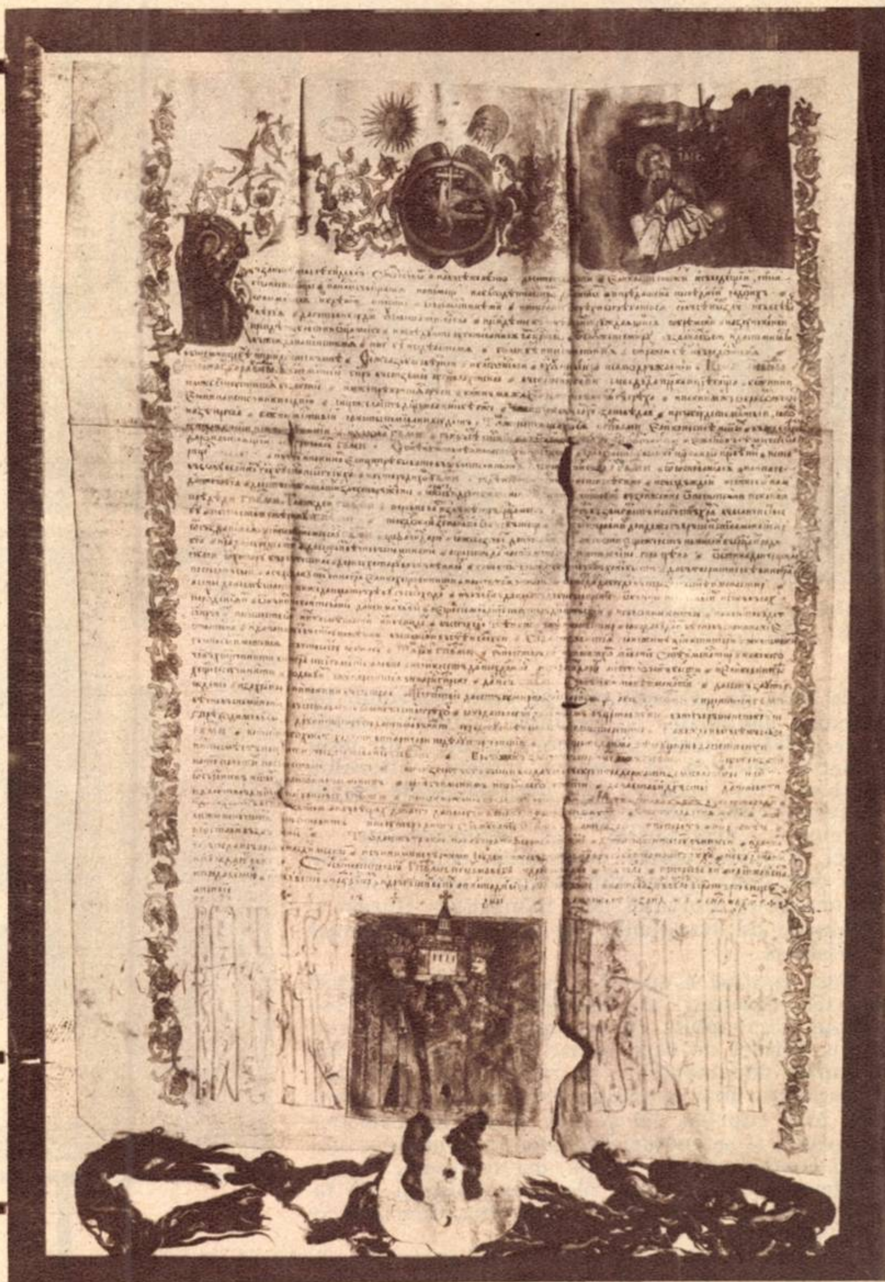
In cursul unei călătorii prin Palestina, d. Marcu Beza a vizitat şi câteva mânăstiri ale căror legături cu ţările noastre au fost prea puţin cunoscute. Cercetările d-lui M. Beza au fost încununate de succes: pe lângă numeroasele cărţi şi documente aflate în bibliotecile acelor mânăstiri, despre care d-sa a făcut două comunicări la Academia Română, i-a mai fost dat să găsească, la mânăstirea muntelui Sinai, un portret din 1696 al lui Constantin Vodă Brâncoveanu cu următoarea inscripţie:

CONSTANTINUS BRANKOVAN SUPREMUS VALACHIAE TRANSALPINAE PRINCEPS AETIS 42 AO DNI 1696.

Acest preţios portret a fost adus în ţară graţie principesei Marta Bibescu şi se păstrează în palatul voevodului dela Mogoşoaia.

Sabia lui Brâncoveanu a fost cumpărată dela Paris, acum câţiva ani, de către Aşezămintele brâncoveneşti. E cea mai frumoasă dintre săbiile care i-au aparţinut voevodului şi este o piesă de o înfăţişare impresionantă. Are o lamă de Damasc, 14 topaze, numeroase rubine şi turcoaze, mânerul de aur, o inscripţie în greceşte, medalionul Maicii Domnului cu pruncul în braţe şi coroana Maicii Domnului susţinută de doi îngeri.

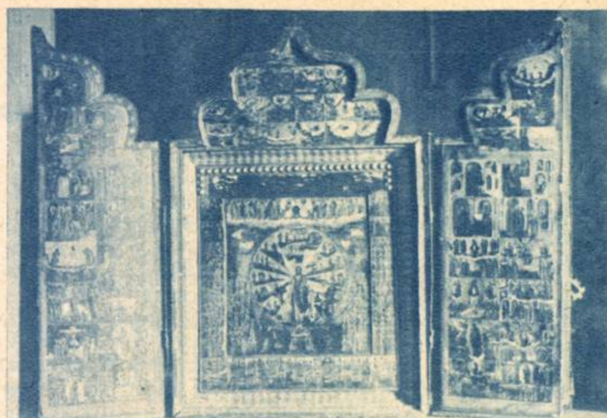
Un manuscris extrem de preţios este „Jurnalul intim" al lui Brâncoveanu, în care voevodul şi-a notat zi cu zi, vreme de câţiva ani, toate întâmplările, nedumeririle, impresiile, bucuriile şi amărăciunile lui şi ale ţării.

Dreapta: *Hrisov dela Matei Basarab. Alături de semnătură figurează o miniatură, reprezentând portretul Voevodului şi al Doamnei.*

Jos: *Un colţ al expoziţiei.*

Sus: *Triptic. Icoană pe care o purta Voevodul pretutindeni pe unde călătoria.*
Stânga: *Vitrină cu argintării din epoca brâncovenească.*

Dreapta: *Vitrină cu cruci, icoană, potir, medalii şi cărţi ale epocii.*

Pe foile de „Calendare", pe care Voevodul îşi însemna gândurile, se perindă ca într'un caleidoscop frământările unei epoci agitate şi ale unui suflet ce încerca să sondeze tainele viitorului. Sunt cele mai vechi şi mai impresionante pagini de jurnal cunoscute la noi.

Printre „argintăriile" lui Brâncoveanu — cruci, sfeşnice, potire, anaforniţe, etc. — se impun cele două ripide din preajma portretului lui Brâncoveanu, chivotul dela mânăstirea Hurezi şi legăturile de evanghelii, opere de artă migăloasă şi distinsă.

Arta grafică a epocii e reprezentată prin frumoasele tipărituri ale Mitropolitului Antim Ivireanul, împodobite cu ornamente de o fină execuţie, alături de care se cuvine să amintim miniaturile documentelor, cu rare însuşiri artistice.

Expoziţia mai cuprinde documente interesante atât prin cuprins, cât şi prin ţinuta lor exterioară, peceţi şi semnături evocatoare, monede şi medalii comemorative, icoane, uşi sculptate, stampe contemporane, portrete ale voevodului şi ale familiei, copii de pe frescele din ctitoriile brâncoveneşti, ţesături, etc.

Succesul acestei expoziţii se datoreşte în primul rând iniţiatorilor şi celor care n'au ezitat să contribue cu colecţiile lor la desăvârşirea imaginei unei epoci mari.

Ne simţim însă datori să subliniem munca plină de pricepere şi de gust a d-lui Emil Vîrtosu, al cărui entuziasm nu cunoaşte margini, când e vorba să dea în vileag manifestările spirituale ale trecutului nostru.

J. BYCK

S'a descoperit leacul împotriva tuberculozei

La Shelton în Statele Unite, în faţa unei asistenţe compusă din 1800 medici a ţinut doctorul Stefan A. Maher o conferinţă asupra descoperirilor pe care le-a făcut el în domeniul luptei pentru găsirea leacului împotriva tuberculozei. Dr. Maher, care este o competinţă medicală internaţională, a făcut senzaţionala declaraţie că a reuşit să găsească bacili care distrug cu desăvârşire bacilul tuberculozei. Cu ajutorul acestor bacili se poate vindeca absolut complect tuberculoza, pacientul fiind după tratament absolut sănătos. Fotografia noastră îl reprezintă pe descoperitorul bacililor împotriva tuberculozei, dr. Stefan Maher.

Nu vă ispiteşte o călătorie gratuită la Paris sau Viena, de vacanţa Crăciunului?

„Realitatea Ilustrată" acordă premii 50 călătorii complect gratuite la Paris, pe Coasta de Azur şi la Budapesta-Viena

35 de călătorii la Budapesta-Viena şi 15 călătorii la Budapesta - Viena - Paris - Marsilia - Nisa - Monte Carlo - Monaco - Menton - Milano - Venezia

CĂLĂTORIA BUDAPESTA—VIENA

Plecarea din Bucureşti va avea loc din Gara de Nord la 22 Decembrie, împreună cu grupul „Realităţii Ilustrate" care pleacă şi la Paris.

Sosirea la Budapesta la 23 Decembrie dimineaţa.

Vizitarea oraşului în autocare de lux, însoţite de ghizi conferenţiari. Se vor parcurge marile Bulevarde până la podurile monumentale cu renume istoric cari leagă oraşul modern de pitoreasca Buda. *Insula Margareta*. Popas la *Cetăţuia* cu priveliştea oraşului traversat de fâşia argintie a Dunării. *Catedrala. Parlamentul*. Cartierul aristocraţiei.

Masa de prânz şi plimbare după amiază.

Seara tot grupul va continua călătoria până la Viena, unde se va sosi în aceeaşi seară, la 23 Decembrie.

In zilele de 24, 25, 26, 27 şi 28 Decembrie, cât se va sta la Viena, un bogat program de vizitări va înlesni câştigătorilor acestor premii cunoaşterea pe îndelete a marei capitale.

In ziua de 28 Dec. plecarea din Viena. La 29 Dec. sosirea la Bucureşti.

CĂLĂTORIA PARIS—COASTA DE AZUR

Plecarea din Bucureşti la 22 Dec. Sosirea la Budapesta la 23 Dec. Acelaş program de vizitări. Continuarea călătoriei şi sosirea la Viena în aceeaşi seară. Vizitarea oraşului până la 25 Decembrie seara. Sosirea la *Paris* la 26 Decembrie. Numeroase vizitări la Paris, în zilele de 27, 28, 29, 30, 31 Dec. şi 1, 2 Ianuarie. Excursia cu autocare Pullman la VERSAILLES. Circuit de o zi cu autocare de lux prin toate cartierele Parisului.

La 2 Ianuarie plecarea la MARSILIA; marele port al Franţei. Circuitul oraşului, vizitarea monumentelor, plimbare pe *Corniche, Bursa, Farul, Catedrala, Portul*.

La 3 Ianuarie plecarea din MARSILIA la NISA, unde se va rămâne până la 6 Ianuarie (Boboteaza). Vizitarea întregei *Coaste de Azur*, pe litoralul *Mediteranii* în autocare de lux Pullman, MONACO, MONTE-CARLO, MENTON, etc. etc., adică tot buchetul de oraşe mondene şi elegante de pe *Riviera*.

Sosirea la MILANO la 6 Ianuarie. Sosirea la VENEZIA, oraşul lagunelor.

Plecarea din Venezia la 8 Ianuarie, sosirea în Bucureşti la 9 Ianuarie.

CUM SE ACORDĂ PREMIILE

Aceste cincizeci de premii reprezentând 50 călătorii gratuite în străinătate se acordă spre a desvolta gustul turistic al publicului nostru.

Foarte mulţi cititori ai revistei n'au trecut încă graniţele noastre şi n'au gustat până în prezent plăcerea unei călătorii în ţările occidentale.

Secţia Turism a „Realităţii Ilustrate" care până în prezent a înlesnit, la preţuri foarte modeste, cunoaşterea ţărilor din centrul Europei, oferă, cu prilejul excursiilor de Crăciun 50 LOCURI ABSOLUT GRATUITE, *cu întreţinere complectă, de prim rang, vizitări, circuite, ghizi, etc.*

Trimiţând 20 lei, împreună cu adresa, numele şi profesiunea dv. la „Realitatea Ilustrată", secţia Turism; veţi primi în schimb ultimul număr al revistei „Realitatea Ilustrată" precum şi bonul de participare la tragerea premiilor.

In ziua de 10 Dec. în faţa publicului, a autorităţilor şi sub patronajul d-lui Prefect al Poliţiei Capitalei se vor trage cele 50 numere câştigătoare ale excursiilor de 8 zile şi trei săptămâni la Viena şi la Paris-Coasta de Azur-Italia.

Sînt complect gratuite: paşaportul şi vizele consulare, călătoria dus şi întors dela Bucureşti, întreţinerea complectă în toate oraşele, excursiile cu autocarul, circuite, taxele de vizitări, ghizi, serviciul, etc., etc.

Rezultatul tragerii premiilor se va publica Miercuri 13 Decembrie a. c., în „Realitatea Ilustrată" iar câştigătorii sunt rugaţi să se prezinte imediat pentru depunerea actelor necesare efectuării paşaportului, sau să se anunţe în scris, dacă sunt din provincie, la biroul de excursii al „Realităţii Ilustrate", Str. Const. Mile 11.

ACELEAŞI CĂLĂTORII CU PLATĂ:

Impreună cu câştigătorii premiilor vor pleca şi participanţii la cele trei excursii cu plată, ale „Realităţii Ilustrate", excursii organizate pentru vacanţa Crăciunului. Aceste excursii sunt următoarele;

22 Decembrie - 9 Ianuarie **Budapesta - Viena-Paris-Marsilia-Nisa - Monaco - Menton - Milano - Venezia** Preţul 13.000 Lei

22 Decembrie - 9 Ianuarie **Budapesta - Viena - Venezia-Nisa-Coasta de Azur-Riviera Franceză-Milano-Venezia.** O vacanţă de odihnă, desfătare şi petreceri pe Coasta însorită a Mediteranei. **Preţul 11.550 Lei**

22-29 Decembrie **Budapesta-Viena** Cele două capitale vecine depe malurile Dunării. **Preţul 5.450**

Abu-Galda teroarea Palestinei

Cu prilejul ultimelor turburări din Palestina, s'a vorbit mult despre un bandit la drumul mare Abu Galda şi despre luptele lui împotriva poliţiei. Cine este acest „Fra Diavolo" modern şi cari sunt isprăvile lui ?

Două probleme preocupă astăzi guvernul, poliţia şi armata din Palestina: 1) Gravele turburări care au făcut să curgă atât de mult sânge. 2) Abu Galda, şeful bandei care face să tremure fiecare soldat englez şi palestinean.

De turburările care au avut loc recent, ne-am ocupat în numărul trecut al revistei noastre, în cadrul unui reportaj detailat.

In acest număr vom spune ceva despre Abu Galda, banditul care terorizează Palestina.

Cine este Abu Galda?

El Armit

Un ţăran palestinean din localitatea Tamoune. A fost arestat pentru un delict oarecare şi ofiţerul închisorii l-a insultat. Ţăranul a prins o ură de moarte împotriva lui; într'o bună zi el a reuşit să evadeze după ce descărcase un glonte asupra ofiţerului şi dispăru în munţi fiind obsedat de o idee fixă: să ucidă orice poliţist, orice soldat care i-ar eşi în cale. El nu atacă niciodată locuitorii, nu pătrunde în case lor şi nu fură niciodată; locuitorii ştiu foarte bine că el nu este duşmanul lor şi că nu urăşte decât pe poliţişti şi în special pe poliţiştii englezi.

Un alt bandit temut, El Armit, s'a unit cu Abu Galda şi amândoi au ales ca ascunziş munţii din Naplouse. Autorităţile au hotărât să pornească în urmărirea lor şi cum cei doi aventurieri scapă mereu din ghiarele urmăritorilor, au devenit figuri populare, aproape legendare.

Două mii de oameni îi urmăresc astăzi, cutreerând munţii cu mitralierele. In clipa în care trupele îşi imaginează că i-au capturat, Abu Galda şi El Armit scapă după ce au ucis unul sau mai mulţi poliţişti. A devenit un vodevil tragic care pasionează opinia publică.

Presa găseşte în povestea lui Abu Galda un pretext pentru a critica guvernul care nu reuşeşte să prindă un om care-l batjocoreşte în fiecare zi.

Numele Abu Galda a devenit o obsesie. Pe străzi se vând struguri şi mere Abu Galda. Ai impresia că este văzut peste tot. Populaţia îl numeşte „banditul onorabil" şi povesteşte despre el anecdote cum ar fi următoarea:

Intr'o zi fiind împreună cu tovarăşul lui El Armit, a întâlnit o patrulă care îl căuta. Brusc cei doi bandiţi au îndreptat revolverele spre poliţişti, înainte ca aceştia să aibă timp să se folosească de armele lor. Lăsându-şi tovarăşul să-i ţie la respect pe poliţişti, se apropie de ei, le luă armele, îşi umplu buzunarele cu un număr respectabil de cartuşe şi dintr'o săritură dispăru împreună cu El Armit spunând poliţailor un batjocoritor „la revedere". Dar lui Abu Galda îi place să glumească. Se duse la un post telefonic şi chemă pe şeful poliţiei.

— Tu eşti, şefule?

— Da.

— Aici este Abu Galda.

— ???

— Pentru Dumnezeu, sunt Abu Galda. Oamenii pe care i-ai trimis să mă aresteze au păţit o nenorocire. Eu m'am retras din nou în sânul munţilor mei dragi. Ţin însă să-ţi mulţumesc pentru armele şi muniţiile pe care ai avut gentileţea să mi le trimeţi. Bună ziua.

Banditul de la Naplouse, poartă totdeauna cu el un binoclu marin extrem de puternic. De multe ori, se cocoţează în vârf de munte, urmărind cu ochianul poziţia armatelor trimise în urmărirea lui.

Cei doi bandiţi nu trebue să se îngrijească de loc în ceeace priveşte existenţa lor. In orice localitate poposesc ei găsesc masa pusă şi ospitalitatea cea mai desăvârşită din partea locuitorilor.

Abu Galda

Odată poliţia şi-a asigurat ajutorul câtorva oameni dintr'o familie rivală cu cea a lui Abu Galda şi se divizâ în două grupe, fiecare plecând pe un drum anumit.

La o cotitură s'au întâlnit, fără să se recunoască în întuneric şi fiecare grupă o atacă pe cealaltă crezând că atacă banda lui Abu Galda.

Altă dată Abu Galda dormea în munţi printre pietre în vreme ce tovarăşul lui stătea de veghe. Patrula, urmând un locotenent, apăru; în cap ofiţerul a văzut cel dintâi pe cei doi oameni. El strigă brusc: „înapoi toată lumea, aci nu este nimeni". A făcut aceasta de teamă, sau a fost condus de un sentiment de simpatie pe care palestinienii îl nutresc pentru Abu Galda?

CHARLIE CHAPLIN

răpit de bandiți

NIMENI n'ar fi știut vreodată că Charlie Chaplin, răsfățatul Charlot, a fost răpit de bandiți, într'o seară și ținut ca zălog, cu atât mai mult că însuși artistul cu renume mondial stăruia să învălue în mister această aventură neplăcută a vieții sale; se mai adăuga apoi și faptul că unele legi americane prevăd pedepse foarte severe pentru toți acei cari se grăbesc să plătească prețul răscumpărării deoarece, zice-se, încurajează astfel înmulțirea acestui gen nou de tâlhărie. Faptele, venite abia astăzi la lumina zilei, s'au petrecut în chipul următor:

Intr'una din seri, Charlot conducea acasă pe Paulette Goddard, partenera lui de lucru și, după multe probabilități, viitoarea lui soție (a patra). Vila actriței se află situată într'un punct cam depărtat de centru și aproape izolat: la Beverley Hills se înoptase deabinelea când automobilul lui Charlot apucă pe drumul care ducea de-adreptul la vilă. Deodată, se auzi în urma lor sgomotul unei alte mașini care venea cu farurile stinse, în goana mare. Viteza neobișnuită cu care era condus automobilul misterios, precum și drumul îngust prin partea locului îl sili pe marele comic să vireze brusc la o cotitură, ca să-l ocolească și stopă, o clipă, peste bordura trotoarului. Mișcarea aceasta a fost deajuns. Din automobilul suspect năvăliră șapte sau opt inși, înarmați, cari apucându-l fără multe vorbe pe celebrul actor, îl trântiră înăuntrul mașinei lor. O lovitură de pedală și răpitorii dispărură apoi într'un nor de praf. Paulette Goddard, rămase mută de groază, fără să aibă vreme să scoată o vorbă; atât de repede se desfășurase această scenă dramatică.

După trecere de câtva timp, când Charlie Chaplin se desmetici, se pomeni în fundul unei mașini streine care gonea printr'un ținut sălbatec și necunoscut, judecând, cel puțin, după zdruncinături.

In cele din urmă bandiții se opriră, descărcară prada și o închiseră într'o colibă unde Charlot fu nevoit să-și petreacă restul nopții. Când se iviră zorile un grup de „gangsteri" pătrunse în închisoarea lui Charlot căruia îi comunicară că, dacă vrea să scape cu viață, trebue ca în răstimp de douăzeci și patru de ore să plătească patru mii de lire sterline, drept preț al răscumpărării sale. Pentru procurarea sumei i se puse la dispoziție un telefon. Charlot telefonă numaidecât evocatului său, la Los Angeles, rugându-l să ducă patru mii de sterline într'un loc anumit, pe care-l hotărîseră bandiții. In acelaș timp, îl sfătuia să nu înștiințeze poliția, deoarece imprudența aceasta putea să aibă urmări tragice. Se știe, de altfel, că delicvenții din asociația „Kidnapping" au dovedit de multe ori că nu iartă pe aceia cari denunță autorităților isprăvile lor mârșave.

Intrați în posesiunea sumei dorite, gangsterii legară ochii artistului și îl duseră pe un drum, cale de vreo oră, după care îl puseră în libertate. Toată aventura nu a ținut mai mult ca 12 ore. Odată liber, celebrul comic hotărî să se răzbune. Işi ţinu cuvântul dat, ocolind orice sprijin din partea poliției oficiale. Trebuia să-și cruțe pielea. Angajă, prin urmare, câțiva detectivi particulari cărora le dădu indicii precise asupra răpitorilor lui și vânătoarea începu imediat. Acum câteva zile unul din detectivii aceștia vizitând galeria tablourilor

Paulette Goddard în intimitate.

Charlie Chaplin și Paulette Goddard în automobil, puțin înainte de atacul bandiților.

din Hollywood, recunoscu pe unul din autorii răpirei. Galeriile tablourilor poliţiei americane alcătuiesc un fel de expoziţie la care sunt înfăţişate publicului, în poze diferite, fotografiile celor mai îndrăzneţi răufăcători. Gangsterii bănuiţi căzură în cursa ce li se întinsese şi Red O'Riorden, căpetenia lor strâns cu uşa mărturisi, în cele din urmă, întreaga lui serie de ticăloşii...

Totuşi, Charlot, de teama vreunei răzbunări care s'ar putea petrece în orice moment, umblă escortat în permanenţă de câţiva poliţişti particulari. Şi Paulette Goddard a trebuit să ia aceleaşi precauţiuni.

Hollywoodul a dat la început altă interpretare dispariţiei lui Charlot.

Se spunea că Charlot se căsătorise într'ascuns cu frumoasa Paulette, presupunere întărită de dispariţia lui neaşteptată precum şi de mutismul ce-l păstra; însă acum, afacerea dela Vila din Beverley Hills vine să desmintă toate clevetirile acestea răutăcioase. La urma urmii, dacă Charlie Chaplin s'ar fi căsătorit într'adevăr cu Paulette Goddard, de ce o însoţise până acasă, în seara răpirei, numai ca un simplu adorator sau protector?

G. R.

Doamnelor! Pentru îngrijirea Tenului D-voastră, consultaţi specialista diplomată din Paris şi Viena, la *Coaforul François*, strada Edgard Quinet 7. *Vopsitul părului şi Ondulaţiuni permanente*, ireproşabile.

CRĂCIUNUL ŞI REVELIONUL

CU EXCURSIILE

„REALITĂŢII ILUSTRATE"

la Paris şi pe Riviera Franceză.

21 Decembrie—6 Ianuarie.

Condiţiuni speciale pentru călătorie parţială şi pentru grupuri pe categorii şi profesiuni.

Program bogat de vizitări.

Conducerea: d. Octavian Moşescu.

Informaţiuni la „Realitatea Ilustrată", secţia Turism, str. C. Mille No. 7.

Evenimente

Dyonis Zemplen (sus) în vârstă de 15 ani, care şi-a ucis mama, a fost arestat de poliţia din Budapesta. Tatăl lui este profesor de chimie la facultatea din Budapesta fiind divorţat de victimă.

Cu prilejul săpăturilor făcute la o biserică veche din Blackbunn Lanes (Anglia) şomeurii au dat peste urmele unor bolţi care datează din secolul al paisprezecelea (dreapta).

In Georgia la Ochlocknee s'a făcut un botez în massă al baptiştilor. In fotografia noastră îl vedem pe pastorul J. Goram Garrison botezând un număr important de baptişti.

AFGANISTAN

ASASINUL MISTERIOS FACHIRUL NEBUN LONDRA ȘI MOSCOVA

ACEA fâșie minusculă de pământ afgan, devenită parcă o tablă de șah pe care englezii și rușii se întrec să joace partidele cele mai sângeroase, pare-se că tinde să ne înfățișeze, de astădată, o latură nouă și nu lipsită de surprize. Cabul, capitala poporului de ciobani și munteni, deprinși în număr foarte restrâns cu civilizația, vede profilându-se în zorii bolnăvicioși ai diminețelor, tot mai multe furci de spânzurătoare; pe străzile-i desfundate se aud ecouri jalnice de tragedie. Acum, un nou mister domnește la Curtea regală care e situată în partea răsăriteană a orașului, lângă confluența râurilor Cabul și Punjshir. Acum câtva timp s'a răspândit, pe neașteptate vestea uluitoare că suveranul, Nadir Khan a fost asasinat în palatul său. Populația, s'a adunat cu mic cu mare în piața principală vărsând lacrimi de durere pentru regele defunct și de bucurie pentru domnitorul cel nou, Mohamed Zair Pașa care, în vârstă numai de douăzeci de ani se încumeta să ia frânele celui mai primejdios dintre regatele de pe glob.

Intr'adevăr, Afganistanul, de când Amanullah întors din călătoria ce întreprinsese în Europa se hotărî să-și occidentalizeze poporul, n'a mai cunoscut zile de liniște. Naționaliștii, călăuziți întru revendicarea aspirațiunilor lor de către Mullahi, fanaticii sacerdoți islamitici — îl siliră pe regele prea modernist să fugă dacă nu voia să aibă aceiași soartă ca și a tatălui său, Habib Ullah Khan, împușcat la câteva ceasuri după abdicarea lui. La 14 Iunie 1929, Amanullah luă drumul exilului și haosul cel mai înspăimântător se abătu peste întreg cuprinsul țării. Pe tron se urcă incapabilul emir Anayat Ullah care, în scurtă vreme fu înlăturat de opoziția dârză a naționaliștilor — veșnic nemulțumiți — conduși de *fiul cărătorului de apă*, blestematul Bacia-I-Sakao. Acesta, trecu valea râului Helmand ,străbătu ținutul Gnazilor și își așeză taberile la Curt Cabul, la câteva mile depărtare de capitală. Printr'o îndrăsneață lovitură nocturnă, usurpă tronul, alungă pe rege și după aceia se încorona el însuși ca rege al Afganistanului. La câteva ceasuri după aceia, emirul Anayat Ullah atârna spânzurat de o furcă. Incepu o epocă de groază și asuprire nemai pomenită. Bacia-I-Sakao, incapabil să domnească, își îndreptă războnarea asupra rebelilor și triburilor ce i se declaraseră dușmane și deci credincioase monarhiei legitime. Războiul se propagă până la granița indiană, astfel că englezii se văzură nevoiți să-și mobilizeze trupele.

Nadir Khan, victima atentatului recent, se afla pe vremea aceia la Paris, în calitate de ministru al Afganistanului. Aflând despre evenimentele petrecute, el se întoarse grabnic în patrie, luă comanda triburilor răsculate și, după opt luni de luptă aprigă, reuși să înfrângă și să-l captureze pe uzurpator. Puțin după aceia și Bacia-I-Sakao, urmând obiceiului local, atârna de stâlpul unui eșafod, înconjurat de miniștrii și consilierii lui.

Nadir Khan se încoronă în mijlocul entuziasmului populației care nădăjduia să trăiască în sfârșit, o perioadă de pace și prosperitate. Noul suveran, care s'a născut la Nerandum, în India, la 10 Aprilie 1880, purta în vine sânge regesc și văzuse lumina zilei pe când părinții lui se aflau în exil. In 1905, căpătă dreptul de a se întoarce în patrie unde reorganiză armata în vederea acelui război de scurtă durată pe care Amanullah îl duse și-l câștigă împotriva Angliei. Rezultatul victoriei fuse independența Afganistanului. In urmă, suveranul îl trimise pe unchiul Nadir Khan ca ambasador al său la Pa-

Jos: *Incoronarea regelui Nadir Kahn asasinat de curând.*
Dreapta: *Una din cele mai recente fotografii ale lui Nadir Khan.*

Sus: *Ex-Regele Afganistanului Ammanullah despre care se spune că va reveni pe tronul patriei sale*
Dreapta: *Ammanullah dând ordine superiorilor, în timpul domniei sale*

ris. Cu prilejul abdicării, Nadir se înapoiă, mai întâi la Nissa şi apoi, după cum am spus, se repatrie ca să ia comanda răsculaţilor împotriva lui Bacia-I-Sakao. Domnia lui nu fu liniştită de loc. Naţionaliştii nu dezarmau şi noul rege trebui să dea dovezi de străşnicie trimiţând la spânzurătoare şi în faţa plutonului de execuţie pe toţi acei cari se opuneau guvernării sale. O grijă de căpetenie constituiau pentru el uneltirile nepotului Amanullah şi ale reginei Suria cari, anevoie se puteau împăca cu ideia să renunţe la orice tentativă pentru recucerirea puterii pierdute. Astfel, acum câteva luni, precum ne-au anunţat ziarele, Abdul Aziz Khan, fratele lui Nadir şi ambasador la Berlin, cădea în capitala germană asasinat de către un student afgan. De aceia, suveranul nu prea îşi făcea iluzii în privinţa soartei sale. Ştia că o neînduplecată sabie a lui Damocles atârnă de-asupra capului său şi nu se mai încredea în nimeni şi nimic. Avea dreptate, deoarece lovitura care trebuia să-l doboare a pornit chiar de la o persoană de toată încrederea, aflată în anturajul lui. In ultima vreme, el se hotărîse să nu mai iasă din palat şi supraveghea cu multă atenţiune, unul câte unul, pe toţi partizanii fostului rege. Călăul şi plutonul de execuţie nu duceau lipsă de lucru. Nadir se declarase, hotărît, ca partizan al Angliei, ba chiar în decursul ultimei răscoale pusă la cale de „fakirul nebun" el dăduse un sprijin destul de eficace soldaţilor britanici ca să-l captureze pe Tor Malang. Capii răscoalei fură cu toţii spânzuraţi la Cabul, iar „fachirul nebun" a scăpat cu viaţă numai mulţumită vârstei lui venerabile.

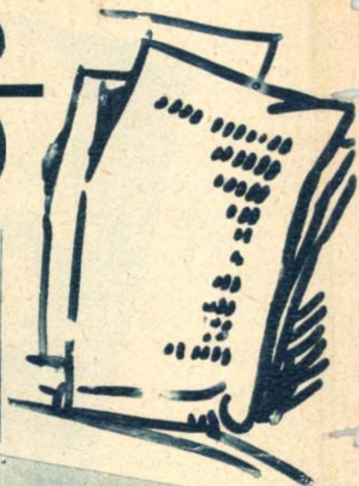
Aşa dar, Nadir Khan a căzut în pragul haremului său, răpus de mâna unui asasin misterios. Unii spun că e vorba de un înalt demnitar dela curte, alţii de un student modernist, iar cei mai mulţi şoptesc despre o persoană intimă şi foarte apropiată...

Puţinele ştiri ajunse în Europa, au trecut graniţele straşnic păzite numai pe căile văzduhului, emise de staţiunea de radio din Cabul. Noul rege, Mohamed Zair Şa, s'a născut la Cabul, acum nouăsprezece ani, este cele mai vârstnic dintre fiii lui Nadir şi s'a căsătorit cu o verişoară a lui la 7 Noembrie 1931. Şi acum se naşte întrebarea: va putea el să domnească? Chestiunea Amanullah apare iarăşi la ordinea zilei. Suveranul exilat aspiră să se urce din nou pe tronul strămoşilor lui şi condamnă politica unchiului care, de altfel, i-a îndreptăţit sfârşitul.

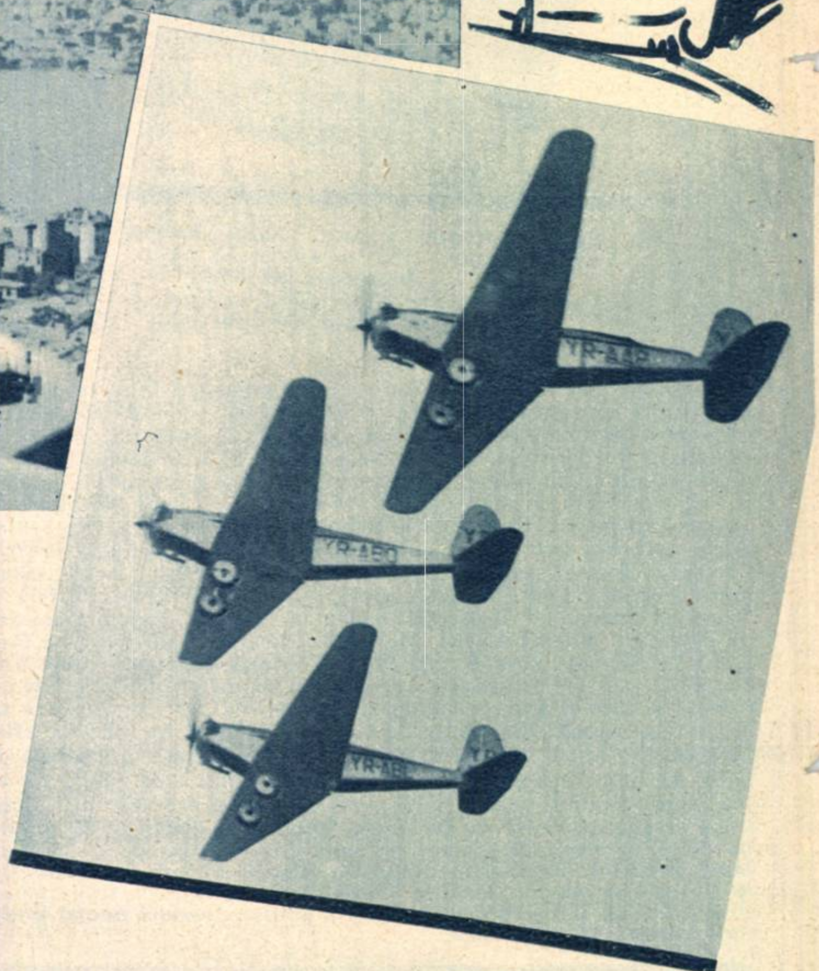
Amanullah, Zair Khan, Moscova şi Londra... După cunoscătorii iniţiaţi în politica asiatică, Amanullah a pierdut partida numai pentru faptul că în turneul lui european, ar fi manifestat prea multă simpatie faţă de Moscova. Iar forurile de la Delhi, într'o bună zi, începură să-l bănuiască pe suveranul modernist. Faimosul colonel Lawrence — cel mai aventuros şi romantic personaj al serviciului secret modern — apăru într'o seară la graniţa afgană, îmbrăcat ca simplu soldat aviator. La câteva zile după aceia, Amanullah lua drumul exilului, iar pe tron se urca anglo-filul Nadir!...

G. R.

JURNAL DE BORD
din raidul Bucureşti-Malakan (Africa)

Duminică 22 Octombrie 1933. — Pe aerodromul din Bucureşti. Timpul este întunecat, ceţos, iar pe la 8 dimineaţa începe să picure şi apoi să plouă deabinelea. Câţiva prieteni, reprezentanţi ai oficialităţii şi curioşi, încep să sosească la aerodrom şi devin tot mai mulţi cu trecerea timpului. Se ştie că astăzi plecarea e irevocabilă.

După formalităţile obligatorii, domnul general Condeescu urează aviatorilor drum bun, recomandându-le prudenţa. La ora 10, motoarele se pun în plin şi păsările construite în ţara noastră, îşi iau sborul în uralele celor de jos, îndreptându-se spre ţinuturile îndepărtate, pline de riscuri necunoscute şi de ameninţări.

Sunt trei avionete, având echipajele formate astfel: maior Cernescu cu sublt. Manolescu; căp. Davidescu cu sublt Ivanovici şi căp. Pantazi cu mecanicul Ploeşteanu. Sunt cu toţii bine dispuşi, plini de încredere, curajoşi şi nici unul nu se îndoeşte că va duce la bun sfârşit raidul început...

După decolare, avioanele se rotesc odată deasupra celor cari au rămas, ca ultim salut şi pornesc apoi spre zarea depărtată. Orizontul e întunecat din pricina ceţii şi a norilor, iar plafonul pentru avioane e deabia la 150—200 metri.

Câtva timp avionetele sunt însoţite de alte trei avioane, conduse de căp. Gherasim, sublt. Rotaru şi sublt. Abeles. Camarazii vor să conducă pe cei cari pleacă, până la marginea ţării. In apropiere de Giurgiu, însoţitorii îşi iau pe rând rămas bun şi se întorc spre Bucureşti, rămânând cele trei păsări călătoare să pornească singure.

Sus: *Avioanele in zbor inainte de aterisare.*
Jos: *Aviatorii la inapoerea din raid după aterisare pe aerodromul Băneasa.*

Timpul e tot mai prost. Dela Giurgiu până la Rasgrad, plafonul e atât de jos, încât aviatorii sunt nevoiţi să sboare sub 100 metri. După două ore suntem aproape de Burgas. In dreapta, cerul se luminează, ceeace înseamnă să spre Istanbul vremea e bună.

Ruta pe care o urmăm, e următoarea: Giurgiu, Rasgrad, Burgas, Midia, Bosfor, St. Stephano. Această rută ne este impusă, pentru motivul că atât în Bulgaria cât şi în Turcia există anumite zone interzise peste care nu este îngăduit sborul avioanelor.

La orele 12 şi douăzeci, trecem deasupra lui Burgas, tăiem golful şi trecem mai departe. Dar după douăzeci de minute, vremea se înrăutăţeşte. Ploaia e torenţială şi vizibilitatea devine foarte grea, aşa că piloţii sunt nevoiţi să sboare în rasse-mottes deasupra mării, unde au cel puţin siguranţa că nu se pot isbi de nici un obstacol. Ploaia e însă atât de deasă, încât uneori aviatorii nu se mai văd între ei, şi atunci spre a se putea

menține în apropiere, e nevoe a pune motorul în plin. Avioneta din frunte, deodată, face brusc spre dreapta și se apropie de coastă. Ploaia e în torente mari; motoarele trag cu greu și cu multă dificultate se împotrivesc intemperiei. In avionul din frunte e Pantazi, iar în avionul de alături, Ivanovici. Coasta e acoperită de păduri, inospitalieră. Apa se scurge de pe aripi ca o dantelă. Mecanicul Ploeșteanu, care se află în avion cu Pantazi, nepăsător față de situația dificilă a momentului, își găsește vreme să ofere tovarășului său o ciosvârtă de friptură. Privirea cu care Pantazi i-a răspuns, o ține minte Ploeșteanu.

După 40 minute, timpul se ameliorează. Aviatorii pot urca până la treisute de metri. Ne aflăm la 80 kilometri de Istanbul. Imediat vom fi lângă zona interzisă din jurul orașului și sborul va fi obligatoriu peste mare, la 8—10 kilometri de coastă. Ivanovici e cel mai apropiat de mal și căpitanul Davidescu îi face semn să se depărteze. Turcii sunt turci și s'ar putea să ne facă neplăceri. Suntem udați de ploaie, iar fruntea biciuită de stropi, e roșie, și ne doare.

In formație reglementară intrăm în Bosfor, trecem peste oraș și ne îndreptăm către aerodromul din San Stephano (Veșilkioi), unde aterisăm la orele 14.20. Plouă ușor. Terenul e moale. Turcii ne primesc foarte bine și se arată extrem de ospitalieri, căci își scot din hangarele lor două avioane mari pe care le lasă afară, spre a ne permite nouă să adăpostim avionetele noastre.

Rămânem două zile în Istanbul, din pricina vremii ploioase. Ingrijim de motoare și de alimentare, dificilă din pricina rezervoarelor rău plasate.

Hotelul unde ne-am adăpostit e destul de departe de Istanbul. Se află chiar în San Stephano, căci am hotărît să renunțăm la oraș, pe de o parte pentrucă e mai odihnitor o localitate mică, pe de alta, pentru economia de bani.

23 Octombrie. — Ploaia continuă. Terenul e moale și nu putem pleca. Facem o vizită în Istanbul și mergem la Sf. Sofia, la Vechiul Serai și celelalte monumente cari fac faima Istanbulului.

Seara la restaurantul hotelului din Veșilkioi, suntem noi singurii clienți, pe lângă un mecanic american care discută cu Ploeșteanu. Cum se vor fi înțelegând, Doamne?

24 Octombrie. — Tragem avionetele la start; curățim roțile de noroi, le ungem cu ulei. Terenul fiind moale, pământul se încarcă pe roți, ceeace face ca decolarea să fie destul de grea și să existe pericolul ca din roți bulgări de pământ să sară în elice, să ne-o rupă. La orele 10 decolăm cu multă teamă. Dar totul se petrece cu bine și luăm direcția. Străbatem Istanbulul, pătrundem iarăș pe Bosfor. Inălțime 300 metri. Continuăm să mergem dealungul coastei, până la Singerk. La dreapta se află zona interzisă. Dela Singerk până la Belinjik sburăm dealungul liniei ferate, printre munți. Vremea e proastă. Norii sunt jos, sub douăsute le metri. Terenul e accidentat și o aterizare ar fi foarte riscantă. Dela Belinjik vremea e și mai rea. Schimbăm capul și o luăm către Eșchișeir, între calea ferată și râul Saharia, iar la Ineunu intrăm în rasse-mottes, pe valea Candili, din care eșim după vreo douăzeci de minute, spre a continua pe calea ferată până la Eșchișeir.

Pe întreaga distanță de vreo 300 kilometri n'am zărit decât câteva sate. Aterizăm la Eșchișeir, la orele 13. Terenul de aterisare e mare și plat, dar gloduros și situat pe un podiș de 800 metri.

Suntem bine primiți și imediat conduși la comandant, care ne întâmpină cu multă bunăvoință. Evacuează pe ofițerii cu care se găsia în casino și ne oferă ceai. Discutăm diferite amănunte în legătură cu raidul. La orele 15 decolăm. Avem vânt de coadă. Luăm direcțiunea Afium Karahisar, unde ajungem după 45 de minute. De aci facem la stânga, luând 116 grade la busolă și ne îndreptăm spre Konia. Pretutindeni sub noi, până aci, munți inospitalieri. Inălțimea noastră e de 1500 metri. Pe muntele Sultan Dag e zăpadă. După câtva timp, terenul devine un șes pe vale, însă e plin de canale de irigație, așa încât aterisarea ar fi poate posibilă, dar decolarea exclusă. După o oră și zece minute intrăm în munții Hakid și Meilas, luând cu greutate înălțimea de 2.200 metri. Sub noi nu se vede nici o așezare omenească, nici o urmă de viață. Deabia la 50 kilometri de Konia zărim o turmă de oi și una de cai, și în sfârșit vreo două sătuțele, cu case mici, cubice, de pământ nevăruit. E frig. Și motoarele merg bine. Inaintea noastră se ivesc două piscuri, parcă ar fi două piramide, iar printre ele, în vale, se zărește Konia. E ora 17.40, în amurg. In urma noastră am lăsat munții înalți și nouri mari și negrii. Aterisăm la Konia, după două ore și jumătate de sbor. Aerodromul e situat la 12 kilometri de oraș.

Terenul e bun. Fiindcă se află însă la 1.100 metri, avionetele filează mult. Ancorăm sub cerul liber, fiindcă nu există hangar. Reprezentantul societății Shell ne conduce în oraș, cu o mașină în care abia încăpem. S'a lăsat noaptea și întâlnim pe drum copii având în mână lampioane multicolore, aprinse. Azi e o zi de sărbătoare la musulmani.

In oraș intrăm într'un restaurant și după un studiu îndelungat al listei de mâncare, pe care n'o pricepem deloc, comandăm prin semne ceeace credem noi să fie o masă pe gustul nostru. Ni se servește însă cu totul altceva decât am socotit să comandăm.

Hotelul în care ne adăpostim e făcut din scânduri. Locuim la etaj, nu are decât unul singur, și stăm patru într'o cameră. Odăile au ferestre multe, dar n'au sobă și sunt reci. Ne e frig. O lipsă totală de confort. Suntem însă foarte obosiți și n'avem încotro.

Cu ajutorul nepotului său, bătrânul lucrează la construirea hârdaelor.

Moţii colindă mereu din loc în loc... Munţii lor sunt plini cu aur şi totuşi ei sunt săraci, aproape muritori de foame.

ESTE tocmai ziua în care a avut loc renumitul târg depe muntele Găina. S'ar fi crezut că drumul obositor din vârful muntelui şi dansurile jucate acolo sus, au obosit pe moţi. Totuşi acest lucru nu s'a întâmplat. Abia acum sunt ei în elementul lor, acasă, în cotul Vidra numit şi Avram Iancu, după numele luptătorului pentru libertate, care-şi iubea patria tot atât de fierbinte — ca şi soarele mângâetor al vârfurilor înalte — şi care a avut apoi o moarte groasnică în timpul Habsburgilor.

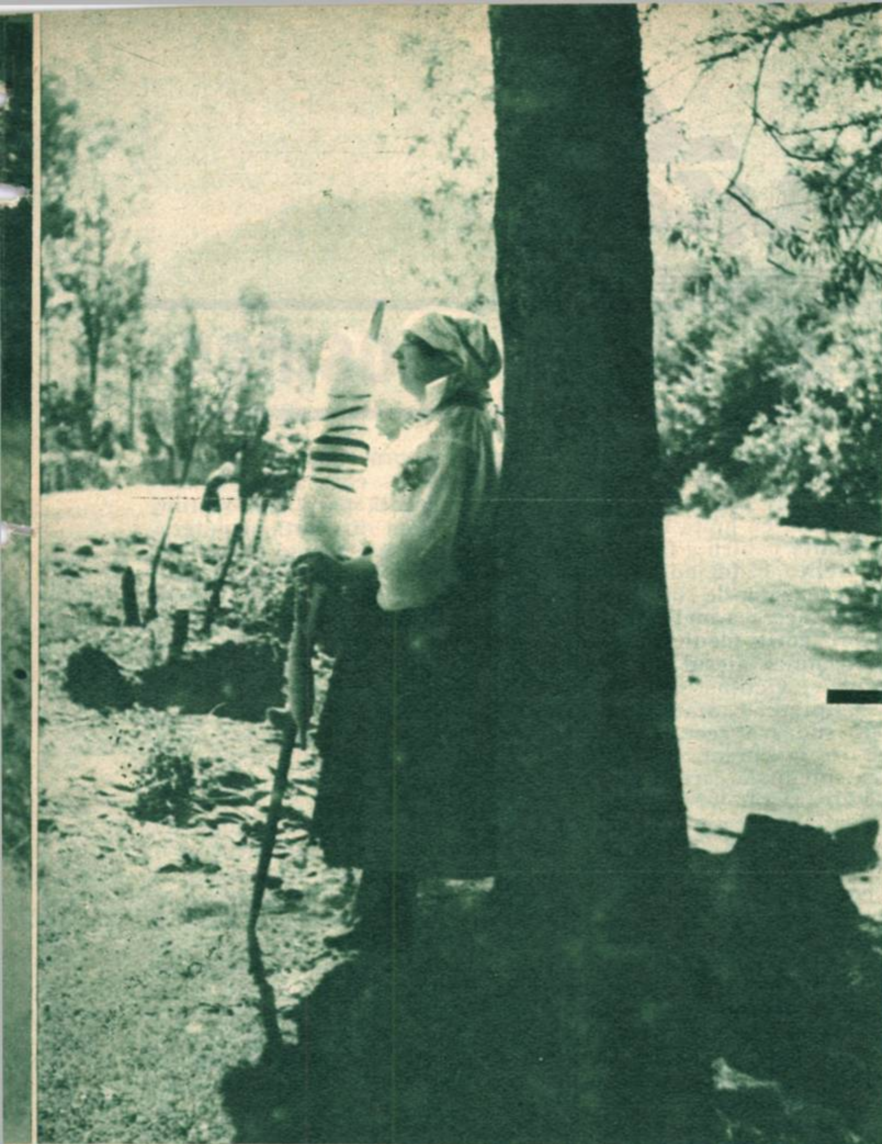
MOŢII copiii vitregi ai R

Moţi[i] se deci[...] ţine [...] face ca[...] teze h[...] produ[...] moţilor lea exis[...] niei, su[...]

Munţ[...] o explo[...] te mulţi că nu-ş[...] căutând care le prăpăst[...] numite duri şi uşor şi şi neves[...] cupa d[...]

Brazi[...] brută p[...] de ani. precizie hârd[...] ori tre[...] exploată[...] am spus să proc[...] cea mai produsel[...] lor încă cai pute[...] România niţele J[...] mereu. [...] şi Tisa înainte la şas[...] marfa şi făină p[...] Ei sunt [...] şi întâr[...]

Aceasta este viaţa celor mai mulţi dintre moţi. Sunt totuşi printre ei, unii care duc marfa la prima staţie, o încarcă în vagoane şi o trimit în satele depărtate din Dobrogea sau Basarabia. Aceştia constitue însă numai rare excepţii. In general moţii, sunt şi fabricanţi şi vânzători.

Mai există o categorie de moţi, foarte săraci, care nu au nici care, nici cai. Aceştia colindă pe jos, purtând într'un sac marfa lor şi sunt întovărăşiţi de cele mai multe ori, de un copil de 8 sau 10 ani, pentru a lăsa acasă o gură înfometată mai puţin.

Din primăvară până târziu toamna, satul moţilor are o înfăţişare aparte. Afară de preot şi de învăţător, nu sunt în sat decât femei şi copii. In zilele de sărbătoare biserica este împodobită cu minunata îmbrăcăminte a moţilor pe care o poartă femeile şi copiii. Gândul lor se îndreaptă către bărbaţii care rătăcesc acum departe, cine ştie unde. Cu feţele albe ca laptele, închinate, ascultă frumoasele femei ale moţilor, predica preotului. Dacă moare cineva în sat, femeile sunt acelea care însoţesc cortegiul până la cimitir; iar dacă se naşte un copil femeile singure se bucură. Şi înfăţişarea lor este totuşi minunată, figura de adevărată Madonă şi ţinuta de brad în plină vigoare.

In vreme ce moţii sunt plecaţi în pribegie femeile stau acasă torcând lâna, iar fetele înfruntă piscurile pe cai albi şi minunaţi.

...mânici

...găsesc foarte rar timpul să petreacă împreună. Dar când ...d la aceasta, atunci o fac cu vârf şi îndesat. După târg, ...ansul o zi până la două, când simţul datoriei ... totul să se sfârşească. Fiecare se găteşte să-şi împache...ună şi să pornească din nou la drum lung, nesfârşit, cu ...le industriei lor de lemne, castroane şi hârdaie. Viaţa ... este grea. Greutăţile care stau în ca...tenţii acestor copii vitregi ai Romă...nt de necrezut.

...i lor strălucesc de aur, dar pentru ...tare rentabilă, trebuesc bani, foar... bani. Moţii şi-au dat de mult seama ... pot câştiga pâinea de toate zilele ... aurul cu mijloacele primitive pe ...au la dispoziţie. Ţinutul, cu munţii ...oşi nu poate fi lucrat decât în a...locuri unde sunt însă mai mult pă... păşuni. Lucrul acesta este atât de ...tât de redus, încât îl pot face copiii ...tele, în vreme ce bărbaţii se pot o... altceva.

...imenşi furnizează moţilor materia ... care o utilizează ei de câteva sute ...Industria lor casnică produce cu o ...uimitoare cele mai bune căldări şi ...într'o familie se găsesc de multe ... generaţii care lucrează împreună, ...ndu-şi apoi produsele. După cum ..., marfa este bună, totuşi ea trebue ...re pâine şi aceasta este problema ... grea. Bărbaţii trebue să-şi ducă ... singuri la cumpărător. Pe carele ...rcate cu marfă multă, trase de doi ...nici de munte, colindă moţii toată ... La răsărit şi la apus, peste gra...goslaviei şi Cehoslovaciei, ei merg ...a, nu de mult, au încercat să treacă ...n Ungaria, aşa cum erau obicinuiţi ...reme. Ei stau în pribegie trei până ...uni, până ce şi-au vândut toată ... au cumpărat în schimb mălai şi ...entru cei rămaşi acasă înfometaţi. ...şteptaţi la întoarcere cu nerăbdare ...inaţi cu dragoste şi bucurie.

Lucrul moţilor este din cele mai dificile. După terminarea lui, ei pornesc la drum lung pentru a-şi putea agonisi hrana.

Ce diferență

este între un vis urât și un coșmar

SE întâmplă foarte adesea ca trezindu-vă turburați din ceeace credeați că era un coșmar, să nu fi avut decât un vis urât, căci, trebue să știți, visul urât nu este unul și acelaș lucru cu coșmarul.

In Evul Mediu coșmarurile treceau drept o plăsmuire a diavolului și se credea că puteau ucide un om. Prima parte a acestei credințe a fost dizolvată de lumina civilizației moderne, dar a doua, a rămas în picioare: omul poate muri sub acțiunea unui coșmar.

Știința n'a ajuns încă să stabilească ce anume determină un coșmar și chestiunea pasionează într'un asemenea grad încât savanții sunt în căutarea unei persoane care să poată avea un „coșmar la comandă". Dar oridecâteori un grup de psihologi, de experți medicali și alți specialiști, se adună în jurul patului unei persoane persecutată de coșmaruri și-și pregătesc instrumentele pentru a înregistra cu exactitate caracteristicile acestui fenomen, pacientul doarme un somn de un calm perfect, refuzând să aibe coșmaruri în noaptea aceia, oricât de obicinuit ar fi să le aibe atunci când nu se fac pregătiri pentru prinderea monstrului.

Dacă s'ar putea surprinde însă astfel un coșmar, multe nedumeriri ar lua sfârșit, întrucât aparate speciale ar înregistra bătăile inimii, tensiunea arterială, starea nervilor și toate celelalte manifestări ce indică cum lucrează mașina umană, și s'ar putea descoperi astfel, ce anume îl determină.

Acum câteva luni la Londra, un congres de medici a discutat o seară întreagă despre caracteristicile coșmarurilor și despre cauzele lor probabile. D-rul Ernest Jones faimosul discipol al lui Freud, a expus teoria că toate coșmarurile au la bază o turburare sexuală. Părerea aceasta a fost energic combătută de savantul Robert Armstrong Jones, după care coșmarul ar fi în genere amintirea în somn a unui eveniment înspăimântător petrecut cândva în trecut. Un grup de experți susținea că turburările digestive sunt cauza principală a coșmarurilor, iar altul, le atribuia unor accidentale alterări ale respirației sau ale circulației sângelui.

După cum vedeți, s'au pus tot felul de ipoteze, amintindu-se în treacăt și teoria medievală care privea coșmarurile ca pe niște vizite ale unui demon vrăjmaș ce apăsa pieptul victimei, cu o greutate imensă și încerca să-l înăbușe pentrucă sufletul său să intre în mâinile diavolului. Această poveste medievală a fost cea mai răspândită credință supranaturală, din câte s'au pomenit în istoria omenirei.

Dar dacă experții londonezi n'au putut conveni asupra cauzelor coșmarului sunt în schimb de acord asupra simptomelor sale.

Unul din aceste simptome este teroarea — care atinge culmea intensității. A doua caracteristică e o aparentă paralizie. Victima are impresia că luptă în zadar cu fiecare atom din forța și puterea sa de voință pentru a face o mișcare sau pentru a scoate un strigăt. In al treilea rând, adevăratele coșmaruri se mai caracterizează printr'o senzație de sufocare. Victima nu mai poate respira așa cum nu poate face cea mai mică mișcare. Acest ultim simptom a sugerat probabil teoria medievală a diavolului care șade pe pieptul victimei sugându-i aierul din plămâni. Odată cu cele trei simptome principale, victima simte o intensificare a bătăilor inimii — ca niște palpitații cauzate de boală, și la trezire se pomenește într'un lac de sudoare rece. Urmează apoi după deșteptare, minute și chiar ore în cursul cărora trupul se simte slab și bolnav. Depresiunea spirituală care însoțește un astfel de vis persistă adesea mai multe zile la rând.

Toate aceste senzații indică ceva mai vital și mai profund decât un simplu vis urât: o serioasă turburare în sistemul nervos, în circulația sângelui, în sistemul glandular sau în vre-o altă unitate din complicata mașinărie a trupului omenesc. Chestiunea e să aflăm ce anume s'a defectat. Sunt palpitațiile, sudoarea rece și celelalte senzații, *cauze* sau *consecințe* ale coșmarului? Să fie nervii cei cari dau loc acestei stări, sau nervozitatea și depresiunea pe care o încearcă victima sunt efectul altui accident?

Să fie glandele producătoare de energie și curaj epuizate înaintea atacului, astfel încât această epuizare să provoace coșmarul, sau senzația de slăbiciune pe care victima o încearcă, se datorește faptului că groaza coșmarului a adus o turburare în sistemul său glandular?

Acestea sunt câteva din chestiunile pe care savanții nu vor putea să le soluționeze decât atunci când vor găsi pe cineva care să aibe coșmaruri la comandă.

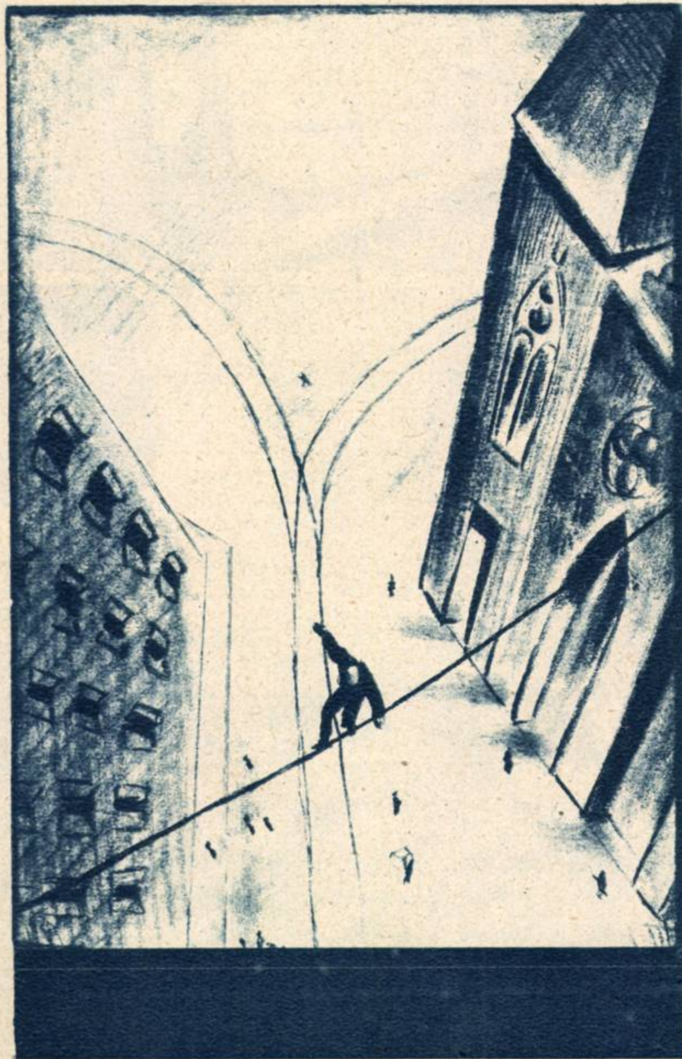
Că există aci un fundament fizic și nu o simplă impresie mintală sau o amintire accidentală, pare s'o dovedească faptul că adevăratele coșmaruri se aseamănă într'o mare măsură. Descrierile lăsate dealungul secolelor de preoți medievali și chiar de medicii vechilor greci, sunt aproape identice cu viziunile celor cari suferă astăzi de coșmaruri.

Pentru a putea vorbi de un adevărat coșmar nu e de ajuns groaza sau senzația opresiunei, care se întâlnesc în orice vis urât, — mai e nevoie de senzația paraliziei și de cea a sufocării.

Unele persoane visează accidente de automobil; altele, turme de vite sălbatece sau cai cari trec în goană peste ele, fantome, oameni morți și însfârșit o infinită varietate de anomalii. Aceste vise pot furniza psihologului prețioase indicii asupra stării de spirit a unui pacient dar nu sunt coșmaruri.

Acelaș lucru pentru acele vise rele unde victima nu știe precis de ce se teme — în care se simte acea cunoscută teroare descrisă și de marele romancier rus, Dostoievsky, ca un ce fără nume care creiază o atmosferă de groază acută.

Sunt apoi o altă serie de vise în care urci niște scări la infinit

„Coșmarul" după un tablou de Johann Lux.

Un simplu vis urât: subiectul are senzația că merge pe o sârmă la o mare înălțime de pământ: încearcă un sentiment de teamă, de groaznică nesiguranță...

sau priveşti interminabile procesiuni umane. Se crede că substratul acestui gen de vise este frica de un viitor necunoscut. Scările şi paradele simbolizează primejdiile necunoscutului. Caracteristic e că aceste vise sunt adesea însoţite de un sentiment de teamă care persistă şi după trezire.

Dar şi cea de a doua caracteristică a unui adevărat coşmar — paralizia — poate apărea într'un vis urât fără să-l putem clasa pentru aceasta în categoria coşmarurilor. Unul din cele mai obicinuite vise de această natură este acela care după psihologi ar simboliza teama adormitului că se va dovedi inapt pentru cine ştie ce situaţie existentă sau pe care o prevede, în viaţa reală.

Acest gen de vise ia uneori forma unor ascensiuni pe o pantă abruptă pe care te sileşti din răsputeri să o urci dar nu reuşeşti. E o senzaţie de totală paralizie, şi cel care visează, încearcă cea mai acută desnădejde.

Chiar şi sufocaţia, simptomul principal al coşmarului poate apărea într'un vis urât. John Morgan, psichologul american, ne vorbeşte astfel de o fetiţă care visa în fiecare noapte că sta în pat în vreme ce tatăl său îi arunca fire de bumbac ce-i intrau pe gât şi o înăbuşeau. Psichologul a dedus în urmă că acest vis luase naştere din ideia fetiţei că mama sa n'o iubea, un lucru pe care ar fi vrut să-l spuie tatălui dar nu îndrăsnea: oridecâteori încerca să-i vorbească simţia ridicându-i-se un nod în gât, care o sufoca. Aceasta era semnificaţia bumbacului în vis.

Un vis urât ale cărui cauze nu se cunosc este acela în care subiectul are impresia că este, sau mare ca un munte într'o ţară cu case, oameni şi alte obiecte miniaturizate, sau mic ca o insectă în mijlocul unor oameni şi lucruri de proporţii gigantice. Prin sentimentul de teamă şi nesiguranţă pe care-l produc, aceste vise se clasează între cele urâte, dar nu sunt coşmaruri.

Probabil că cele trei simptome care caracterizează un coşmar, stau în legătură, fie ca determinante fie ca efecte ale unei turburări fizice survenite în circulaţia sângelui, în aparatul respirator sau în sistemul nervos. Dar după cum am mai spus, un răspuns precis nu se va putea da decât atunci când psihologii vor găsi un individ care să aibe coşmaruri la comandă. Ori acest lucru se pare că nu se va putea întâmpla niciodată.

O sinucidere bizară

DOCTORUL J. C. Mullineaux, medic veterinar într'o mică comună situată în apropierea oraşului Hagerstown, Maryland, vine într'o seară obosit acasă şi intrând în camera de culcare, caută să se facă comod. La un moment dat însă, constată că-i lipsesc papucii şi neputându-i găsi cu nici un chip, hotărîşte să se urce în pod unde ştia că avea o pereche veche. Podul era foarte scund, aşa că omul nostru fu nevoit să se târască pe mâini şi pe genunchi şi să-şi caute pipăind, papucii la lumina tremurătoare a unei lumânări anemice. Nu mică îi fu uimirea însă simţind aci un miros puternic de cloroform a cărui sursă n'o descoperi decât în momentul când se împiedică de un cufăr vechiu al cărui capac sta puţin căscat. In acest cufăr găsi trupul gol al soţiei sale, care se sinucisese.

Uluit, D-rul Mullineaux alergă să dea de veste la poliţie mai înainte de a încerca să scoată trupul moartei din cufăr.

Comisarul expert constată dela prima ochire că era vorba de o sinucidere, dar declară că era cel mai ciudat caz din câte îi fusese dat să întâlnească vreodată în cariera sa. In primul rând, nu-şi putea imagina cum de intrase această D-nă Mullineaux în cufărul care era extrem de neîncăpător. Reuşise să se introducă în aşa fel încât să nu-şi provoace cea mai mică sgârietură şi pusese în fundul cufărului o pernă pentru cap.

Cu o panglică de o culoare vie, sinucigaşa atârnase o sticluţă cu cloroform de capacul cufărului pe care l-a ţinut deschis atâta vreme cât a fost conştientă. Pe nas şi gură îşi pusese un şervet ce urma să se îmbibe de cloroformul care-i picura pe faţă.

„Trebue să fi cumpărat cloroform cu câteva zile înainte de ziua sinuciderii şi şi-a aranjat moartea detaliu cu detaliu" — a opinat judecătorul de instrucţie. „In pod nu se putea intra decât prin camera ei şi locul unde şi-a tras cufărul era situat exact deasupra patului său.

„Temperatura era de cel puţin 100 de grade F. în acel pod mic şi atât de scund încât a trebuit să meargă deabuşelea pentru a ajunge la cufăr şi multă vreme a fost nevoită să stea în genunchi pe podele spre a-şi pregăti cufărul bâjbâind în întunerec.

„Cufărul e atât de mic încât numai un contorsionist s'ar putea introduce în el fără a-şi face vre-o sgârietură. De sigur că sinucigaşa s'a străduit mult până să ajungă în poziţia ce permitea închiderea capacului. Atitudinea uneia din mâinile sale arăta că ţinuse capacul deschis sprijinindu-l pe braţ, până când sub acţiunea cloroformului îşi pierduse cunoştinţa, Apoi capacul căzu şi astfel emanaţia de narcotic se concentră."

D-na Mullineaux nu mai încercase până atunci să se sinucidă, dar spusese câtorva prieteni să nu se mire dacă vor auzi că a fost găsită moartă. De vre-un an de zile suferea de o boală de nervi care o făcea să dispară adesea de acasă, dar când criza trecea, revenea la cămin, după ce vizitase o rudă sau vreo prietenă

Cu trei zile înainte de a fi găsită moartă, D-na Mullineaux dispăruse, după ce chemase înainte o vecină la căpătâiul ei, spunându-i că intenţiona să rămâie în pat până la moarte. Cu o zi sau două înainte, telefonase unei prietene spunându-i că foarte posibil să i se dea în curând de veste că a fost găsită moartă. Prietenele şi vecinii ei ,ştiind că suferea de nervi, n'au prea luat în serios aceste avertismente.

Când soţia lui a dispărut pentru ultima dată, D-l Mullineaux şi alţi membrii ai familiei sale, au pornit s'o caute şi au înştiinţat pe Şerif de această dispariţie. Cercetările au durat trei zile. D-rul Mullineaux era încredinţat că mai curând sau mai târziu, soţia sa avea să revie, aşa cum se mai întâmplase şi altă dată. Dar când toţi prietenii şi rudele pe unde obicinuia ea să se ducă, fură vizitaţi fără a i se fi putut da de urmă, soţul se nelinişti.

Doar ciudata dispariţie a papucilor săi l-a făcut să se urce în pod, unde umbla foarte rar. Se pare că însăşi D-na Mullineaux i-a ascuns, gândindu-se că soţul avea să se ducă în pod după cei vechi şi avea să dea astfel peste ea. Dar în timpul celor trei zile cât a căutat-o, soţul n'a mai avut ocazia să facă uz de papuci, fiind mereu pe drum şi ne mai găsindu-şi astâmpăr.

Felul în care D-na Mullineaux şi-a înscenat sinuciderea indică un anumit tip de demenţă în care, un spirit dezechilibrat, deşi incapabil de raţionament, dă dovadă de ingeniozitate. A vrut să termine cu viaţa într'un mod cu totul original, dar, din faptul că nu a lăsat nici o scrisoare care să-i vestească şi să-i explice gestul, reese că a vrut să deruteze întrucâtva poliţia cu un oarecare element de dubiu şi mister. Dacă n'ar fi fost anumite circumstanţe în legătură cu acest caz, grave bănueli ar fi căzut asupra soţului şi asupra altor persoane inocente.

ARBITRUL ELEGANȚEI *masculine* DESPRE: MODA FEMENINA

Dăm mai jos criticile pe care un bărbat—Beverley Nichols, arbitru al eleganței masculine—găsește de cuviință să le aducă modei feminine.

Citiți și judecați dacă acest domn are dreptate sau dacă nu alunecă de multe ori pe panta absurdului.

Dacă natura ar fi dăruit întreg sexul femenin cu minunata însușire ce se numește „șic" și care dă fericitei posesoare latitudinea de a-și permite orice fantezie fără pericolul de a cădea în ridicul, articolul de față n'ar mai fi avut nici un rost. Din nefericire însă, acest „șic" se întâlnește foarte rar și tocmai aceasta mă face să mă ridic împotriva extravaganțelor pe care moda le arborează anul acesta: doar un geniu ar putea face uz de ele astfel încât să nu inspire oroare unui om de gust.

Pot spune că deunăzi, pe când luam masa în tovărășia uneia dintre marile noastre elegante, nu mi-am putut lua o clipă ochii de pe bizara-i pălărie. Ce-i făcuse această mică magiciană de pierduse aspectul de ridicula tichie care era în fond? Tot ce știu e că în fiecare colț al restaurantului, femei lipsite de gustul prietenei mele purtau pălării de aceeași formă și ofereau aspecte de un culminant grotesc.

Erau pălării ce semănau cu niște ouă de struț garnisite cu pătrunjel sau cu niște bonete de baie uitate vreme îndelungată pe o plajă. Pălării ce nu mai erau pălării, ci aberațiile morbide ale unei modiste care jucase o farsă sinistră milioanelor de oi feminine.

Acum, femeile care purtau aceste pălării, nu erau genii, dar aveau parale așa că pălăriile erau lamentabile fără să aibe însă nimic din pateticul sărăciei. Reproduse în ediții ieftine, acestea iau un aer literalmente tragic.

Acelaș lucru cu rochiile.

Aud mereu lăudându-se „linia" rochiei moderne. Această „linie", mi se spune, e simplă, castă, și ultima expresie a frumuseței naturale.

Ar trebui să fie. Și este, dar foarte rar, în paginile jurnalelor de modă. Când apare însă în viața reală, e cu totul altceva. Pentru o rochie ajustată pe corp trebue să posezi și forme care să se sculpteze armonios sub ajustări. Or, majoritatea femeilor prezintă din acest punct de vedere, tot felul de imperfecții. Ni se vorbește mereu de divinele linii feminine dar rămâne un fapt cert, bine stabilit că dealungul secolelor, femeile au desfășurat infinite energii și au cheltuit averi pentru a-și ascunde adevărata formă a trupului. S'au încorsetat și s'au înconjurat de crinoline, evidențiând o regiune și camuflând o alta.

Ultima creație în materie de pijamale

Linii extrem de simple

...detele nu mai ...scund figura

Pălărie ce ne amintește de vremea când femeea era divinizată

Caracteristici militare

Grotescul mantoului de blană

Borduri ce umbresc ochii

Mâneci adequate la linia generală a rochiei

Torturile inchiziției

Vai cât e de amuzantă, nu-i așa?

E aceasta o pălărie?

Rezultatul acestor mici strategii era că femeea oferea întotdeauna imagini ideale ce delectau ochiul.

Astăzi însă, femeea care poartă o rochie ce pare un costum de baie cu extensiuni, renunţă la toate minunile de artă şi rafinament pe care moda le oferea strămoaşelor sale. La asta se rezumă toată vorbăria despre simplicitatea „liniei" moderne. Inseamnă pur şi simplu că femeile se arată aşa cum sunt şi aceasta e cea mai mare greşală din câte au făcut vreodată.

Şi pe urmă, e ea chiar atât de simplă această mult lăudată „linie"? Ce-i cu mânecile acelea, spre exemplu, care au avut nu de mult un efect atât de uluitor asupra omului obicinuit să caute în toate domeniile o evoluţie logică? Au fost copiate de pe mânecile „balon" en vogue pe la 1890, dar pe vremea aceea, aceste mâneci nu păreau chiar atât de ridicule pentrucă rochiile cu care se purtau, mai aveau încă ceva din arcuirile crinolinei iar taliile erau atât de subţiri încât ansamblul se bucura de oarecare armonie.

Versiunile moderne ale acestor mâneci bufante însă au fost arbitrar aplicate pe faimoasele rochii de linie simplă, şi rezultatul e că par pur şi simplu ridicule.

In îmbrăcăminte ca şi în architectură, există un principiu dominant, de bun gust şi acesta e armonia. Un architect care pune turla unei moschei turceşti pe o clădire modernistă sau o uşă barocă într'o vilă georgiană, va fi considerat vulgar. Ei bine, asta-i tocmai ceeace fac astăzi femeile: arborează mănuşile cu manşeta lată purtate de doamnele dela curtea lui Carol al II-le la un simplu robe-manteau... Timp de câteva luni, readoptă manşoanele dela 1860 şi le poartă cu ultimile modele 1933. Şi ce modele mai sunt şi acestea!

Să considerăm numai problema hainelor de blană.

Se găseşte vre-o femee care să poată spune cinstit, cu mâna pe inimă că a văzut în ultimii cinci ani un mantou de blană care să-i dea vre-o emoţie estetică? Nu înţeleg prin aceasta că n'a văzut mantouri după care să nu-i fi lăsat gura apă, sau care să nu-i fi aprins în priviri micile sclipiri din ochii monstrului de smaragd. Ceeace vreau să spun eu este: dacă a văzut vreodată o haină de blană pe care s'o pună pe ea şi să poată spune „E foarte frumoasă — are o linie perfectă şi va plăcea în totdeauna? Nu cred să existe vreo femee care să poată spune aşa ceva în toată sinceritatea.

Blănurile trebuesc lucrate cu artă .Unde sunt astăzi marii lor maeştrii? Erau în trecut mantii de hermină în care femeea care le purta lua un aer suveran. Erau apoi reuşite creaţii în blăni de focă care aveau farmecul misterului, şi chiar până mai acum câtăva vreme, vulpea argiatie îşi oferea cu simplicitate frumuseţea-i naivă şi pură. Acum însă, blănurile sunt ciopârţite şi aplicate pe gulere şi pe mâneci în aşa fel încât îşi pierd individualitatea.

Şi iarăşi, când mantourile de blană sunt reproduse în varietăţi ieftine, femeile care le poartă capătă o înfăţişare tragică, — notă ce nu scapă nici chiar unui individ lipsit cu desăvârşire de imaginaţie. Pe vremuri când se întrebuinţa artă şi ingeniozitate la lucrarea acestor haine, micile modiste şi croitorese nu le puteau imita, aşa că umblau foarte simplu îmbrăcate şi erau deobiceiu cu mult mai şic decât doamnele din înalta societate.

Dar ceeace mă frapează mai mult în actuala atitudine a femeilor faţă de îmbrăcăminte, este faptul că par să ţină la impresia de ieftin a îmbrăcămintţii lor. Ieftinul a devenit un apanagiu al eleganţei. Dacă cumva înclinaţi a contesta aceasta, cum explicaţi nebunia mărgelelor?

Credeam acum câteva luni că această ciudată manie murise; acum văd însă că reînvie. Pe la sfârşitul lunei trecute am avut ocazia să văd tot felul de femei considerate elegante, împodobite ca nişte vitrine de bazar cu şiraguri de mărgele, brăţări de sticlă şi inele false de cea mai ordinară calitate. Oridecâteori se întâlnesc, aceste femei îşi admiră reciproc podoabele, exclamând: „Vai dragă, cât sunt de amuzante!" şi apoi, preţul ornamentului este proclamat cu mândrie.

Nu zic, o fi amuzant câteodată să purtaţi mărgele al căror preţ nu trece de un treizeci de lei şi dacă n'aveţi bani de cheltuit pe bijuterii, vă doresc din toată inima ca aceste mărgele să vă facă plăcere. Dar cunosc multe femei care închid admirabile colane de perle în cutia cu giuvaeruri şi apar cu nişte şiraguri monstruoase de piatră rose, în jurul gâtului. Una dintre prietenele mele, spre exemplu, care are trei brăţări de smaragde, de o montură foarte veche, a apărut acum câteva săptămâni la o serată cu nişte sticlării pe braţul stâng, ce semănau mult cu podoabele pomului de Crăciun.

Această nebunie a amuzamentului în îmbrăcăminte are un efect cu totul demoralizant asupra gustului. Am fost întotdeauna de părerea că o femee care poartă un giuvaer vechiu, — o piesă la lucrul căreia s'au străduit artişti, pentru care s'au luptat familii, şi s'au sacrificat bărbaţi — trebue să se simtă oarecum înnobilată. Vă pare poate stupid şi sentimental că atribui o astfel de importanţă unui ciob de piatră strălucitoare, dar aceste lucruri prind un fel de radiaţie a amintirii şi această radiaţie psihică avantajează femeea care poartă un astfel de giuvaer, cu mult mai mult decât oricare altă sclipire ieftină pe care o poate găsi în raionul de bijuterii al unei mari case de confecţiuni.

„Dar însfârşit, ce ai vrea să purtăm?" se va găsi poate o femee să întrebe. „Oare ce ţi-ar putea fi pe plac?"

Ei bine, orice bărbat normal veţi întreba, care a fost dealungul secolelor, cel mai atracţios vestmânt al femeei, vă va răspunde în nouă din zece cazuri: „Crinolina". Şi pentru elegantele care urmăresc ca toaletele lor să placă bărbaţilor, voiu arăta pentru ce ajung majoritatea bărbaţilor la această concluzie. Este pur şi simplu o chestiune elementară de estetică. Crinolina e ceeace corola e pentru floare, e palpitaţia bogată şi gingaşă a frunzelor în jurul unui trandafir frumos. Scoate în relief cea mai frumoasă parte a femeei (jumătatea superioară a trupului), lăsând regiunile inferioare să plutească în mister.

Ştiu că auzind acestea, mii de femei moderne, emancipate, higienice şi cu toate celelalte după ele — vor sări ca nişte leoaice strigând cu indignare: „Acest om imposibil îşi închipuie oare că ne vom apuca să purtăm iar crinoline, aşa, ca să-i facem pe plac? Că o să luăm iar forma unor butoiaşe ambulante când ne străduim să prindem ultimul autobus? Că avem să facem un număr de acrobaţie din simplul act de a pătrunde într'un taxi? Că ne vom apuca să facem din îmbrăcat o plictiseală, şi că suntem dispuse să adunăm tot praful de pe străzi, pe marginile fustelor noastre?

La care acest om imposibil răspunde:

„Las'că aţi complicat destul acest capitol al toaletei şi fără crinoline. Vă faceţi din viaţă un calvar în numele modei. Suferiţi spre exemplu, torturi chinezeşti smulgându-vă sprâncenele pe care vi le-a dat Dumnezeu şi înlocuindu-le cu două linii anemice şi lipsite de sens, pe care le-a decretat Hollywoodul. Dar mai teribile decât torturile chinezeşti sunt supliciile foamei pe care vi le impuneţi hrănindu-vă dimineaţa cu un singur măr, la prânz cu câteva lăptuci şi luând seara o cafea fără zahăr, pentru a vă comprima silueta în unicul tipar al acestui an. Cheltuiţi Dumnezeu ştie câtă energie scotocindu-vă poşetele pentru a ridica la nas un puf încărcat cu pudră şi pentru a vă spălăci obrajii într'un ton uniform. Toate acestea, de sigur că nu pot avea nimic agreabil pentru dvs. Atunci, la ce-mi mai vorbiţi de eforturi şi de higienă când e atât de evident că vi le refuzaţi?

Dacă ar fi să fac un tablou al celui mai grotesc şi tragic exemplu de nebunie omenească, apoi, aş descrie cu toate fantasticele-i detalii torturile doamnei care se ondulează. Nefericita creatură ia loc sub un aparat — care ar fi părut de o extremă cruzime chiar în ochii marilor inchizitori, — şi stă cu privirile pierdute în gol, în vreme ce capul ei ia aspectul uniform, identic cu toate celelalte capete. Am crezut, la ivirea acestor diabolice instrumente că femeile se vor înfiora şi că în ruptul capului, nu se vor lăsa astfel crucificate. Iată însă, că au primit tortura şi acum le vezi din două în două săptămâni în scaunul coaforului, căruia-i lasă o bună parte din banii lor atât de greu câştigaţi.

Şi să mai spuneţi că sunt nelogic când pun umil o vorbă pentru frumuseţea crinolinei!

Nu mă îndoesc că cele de mai sus vor deslănţui o furtună de proteste şi o avalanşă de epitete nu tocmai măgulitoare la adresa mea; dar dacă unele dintre fermecătoarele mele prietene şi cititoare se vor uita — în urma rândurilor de mai sus — în oglindă, şi vor judeca cu obiectivitate imaginea pe care o vor vedea acolo, articolul acesta nu va fi fost scris în zadar.

ANCHETA SAPTAMANII

Suntem prea multe studente!

AREI copile sârguincioasă la învăţătură nu i-a fluturat pe dinainte în clipe de visare imaginea unei clădiri monumentale, cu săli de cursuri uriaşe, scăldate în lumină, veselie şi plină tinereţe — Universitatea!

— Dac'am s'ajung până acolo — şoptesc gândurile — drumul vieţii mi se deschide apoi larg şi frumos. Şi-am să păşesc pe el surâzând, cu pieptul scos în afară.

Dar realitatea e o crudă mâncătoare de iluzii.

„Universitate" înseamnă libertate de acţiune şi — un lucru la care poate acest tineret nu se gândeşte — luptă înverşunată cu existenţa.

Majoritatea fetelor din provincie, după ce şi-au terminat liceul vin în Capitală la voia întâmplării. Cele cu sex-appeal îşi mai fac câte un „aranjament", restul resemnându-se să ducă un trai de grozave lipsuri.

Autorităţile în drept n'au făcut până acum nici o anchetă în lumea studentelor. Ar fi ca o perdea dată în lături, care ar descoperi răni înspăimântătoare.

Imaginaţi-vă o vastă clădire pe o stradă cu alură aristocrată. E un cămin locuit de optzeci de studente. Pentru 400 lei lunar se oferă locuinţă şi ceai în fiecare dimineaţă.

O fată uscată, pe spinarea căreia apasă jumătatea unui veac, stă în fruntea acestui aşezământ. Fiece mişcare a tinerelor vlăstare studioase e trecută de ea în revistă. Ordine draconice îi imprimă personalitatea la fiecare pas. La orele opt seara căminul întrerupe orice legătură cu lumea din afară. Studenta care a avut neşansa să sosească din oraşul ei cu un tren de noapte, predă bagajul portarului şi pleacă pe stradă la întâmplare, dacă cumva îi lipsesc banii pentru o cameră de hotel. Un asemenea trist prilej mi-a eşit în cale, tocmai în seara când — odată cu începutul anchetei de faţă — ţinteam să prind cât de puţin din farmecul suav al vieţii de studentă.

— Privind spre ferestrele puternic luminate — mi-am zis — vor reînvia cu duioşie amintirile anilor duşi. E vecinic cald în suflet la douăzeci de ani.

Hoinăreala visării mi-a fost întreruptă brusc. In poarta căminului o făptură chlorotică, cu gulerul de blană ridicat până spre nas, parlamenta cu portarul.

— Spune-i d-rei directoare că nu pot rămâne în stradă până mâine dimineaţă. E-o barbarie să stau în noaptea asta la poliţie.

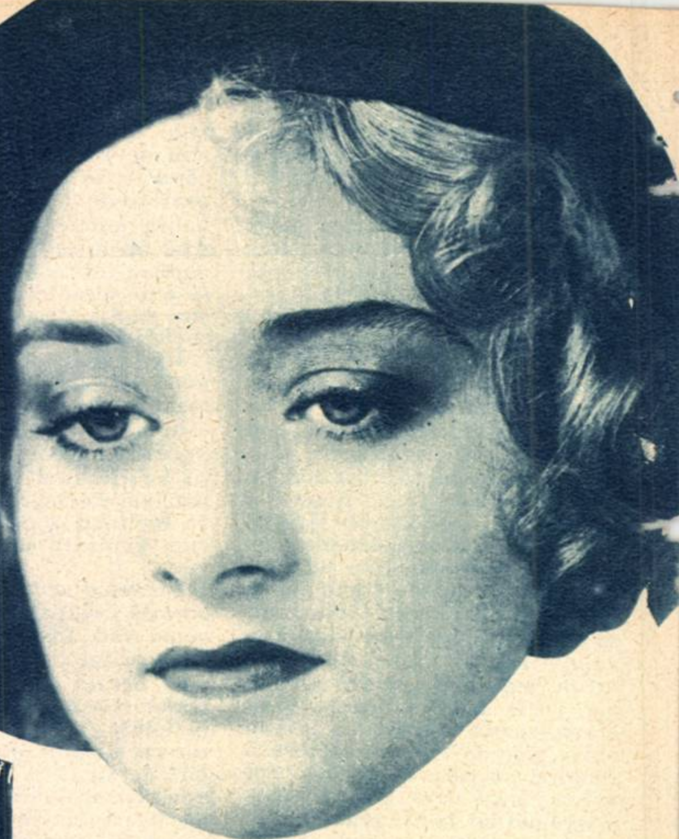
— Ce pot face eu — se disculpă omul, înălţând din umeri. Duceţi-vă şi d-voastră la o cunoştinţă.

— N'am cunoştinţe la care să pot dormi.

Ochii fetei au luciri de spaimă. Intervin şi eu, dar totul e'n zadar. Şi puţin mai departe, rezemată de grilaj, fata prinde să-mi destăinuiască amara odisee a vieţii de studentă, cea trăită, aşa cum n'o scriu niciodată cărţile şi n'o întruchipează visurile.

Intreţinerea lunară de acasă se rezumă la 1000 lei. Şase sute rămân pentru mâncare şi îmbrăcăminte. Oricâtă silinţă şi-ar da, nu se poate echilibra. Nu-şi aminteşte de când e'n Bucureşti să fi avut vre-o masă îmbelşugată.

Ceaiul dat de dimineaţă la cămin rămâne de multe ori singura hrană de

peste zi. Şi pe acesta, din motive de economie, directoarea îl taie adeseori.

— Dar o copilă săracă de ce nu rămâne acasă, în orăşelul ei, decât să se supună la astfel de chinuri.

— Ce să faci acolo odată ce ţi-ai terminat liceul? E orizontul strimt...

— Dar o copilă de optsprezece ani, cu oarecare cultură, nu are mai multe şanse de reuşită ţintind spre căsătorie?

— Nimeni nu se mai apropie azi de o fată săracă.

Studenta a revenit la portar. ...Ea trebue primită, atâta ştie ,nu poate fi lăsată în frig afară. A întârziat la o cunoştinţă.. a mers ceasul prost... altădată n'are să se mai întâmple.

Şi inima slugii se moaie şi-o primeşte la el în mica încăpere, să picoteze pe un colţ de masă şirul lung de ceasuri, până când ziua albă va permite făpturii amărîte accesul în cămin.

Clădirea cea albă e toată în fierbere. Zumzue sălile de paşi iuţi şi voci tinereşti. La bucătărie se dă tot asaltul. Acolo când cazanul pentru ceai a fost dat în lături de pe maşină fiecare studentă vrea să-şi capete câte un mic colţişor.

Fetele încearcă să-şi prepare înainte de a pleca la cursuri, mâncarea pentru prânz,

Şi din ce credeţi oare că se compune menu-ul?

Câte o mână de orez sau o bucăţică de carne, ori câţiva cartofi. Sunt şi din cele cari nu pot face faţă nici acestor mici cheltueli şi se mulţumesc cu pâine goală sau legume crude. O fată a trăit o săptămână încheiată numai cu morcovi. Ii cumpăra în snopi dela căruţele de pe stradă şi umplându-şi cu ei servieta, îi ronţăia ca un şoricel în fiecare colţ.

— Sunt buni Eva?

Fata mânca înainte cu o lăcomie de copil flămând, gândind poate cu strângere de inimă că ar putea să nu-i aibă nici pe aceştia. Dar cazul celor două surori aduse din America de-o personalitate marcantă, să studieze la noi şi date apoi uitării de cel care-i luase sub oblăduire?

De câte ori n'au fost văzute mâncând ceapă crudă luată pe furiş din

O studentă bătrână care nu a scăpat încă de calvar...

pivniţa d-nei directoare. Dar într'o zi un eveniment vesel a rupt pentru un timp oarecare imaginea de monotonie a lipsurilor.

Directoarea îşi făcea plimbarea obişnuită prin curte, când zăreşte îndreptându-se spre ea o bătrână grasă cu o geantă în mână. O bunică a vre-unei fete gândeşte în sinea ei. Vizitatoarea se apropie.

— Bună ziua.

— Bună ziua.

— Sunt studentă...

— Cum?!

Noua venită se explică pe dată cu un zâmbet de jenă pe chipul buhav. Postul pe care-l ocupă are să fie silită în curând să-l părăsească, dacă nu posedă nici un titlu. Ca să nu-şi piardă existenţa trebue să se apuce de carte.

— Şi cum am să te văd eu în mijlocul unor copile?

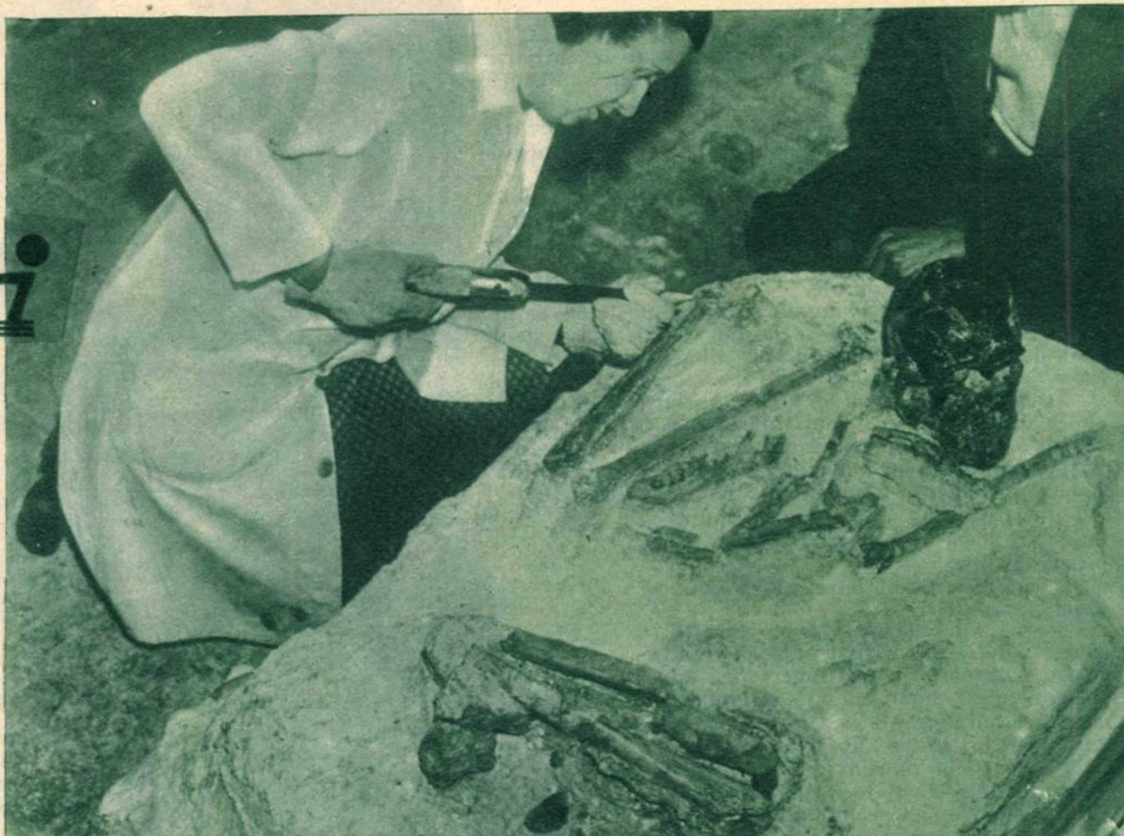
Bătrâna studentă înălţa inconştient din umeri.

După oarecare ezitare, cu gura pe jumătate, directoarea i-a spus că poate intra în cămin. Şi-a început şi ea viaţa de lipsuri cu o coaje de pâine roasă pe un colţ de pat, răsfoind caetele de cursuri. Numai că imaginea acestei studente întârziate avea ceva din cale afară de dezolant...

MARGARETA NICOLAU

Descoperiri

IN laboratoarele facultății de medicină din Londra s'a adus un schelet omenesc care datează de 3000 de ani. El a fost găsit în Palestina într'o peșteră a muntelui Carmel.

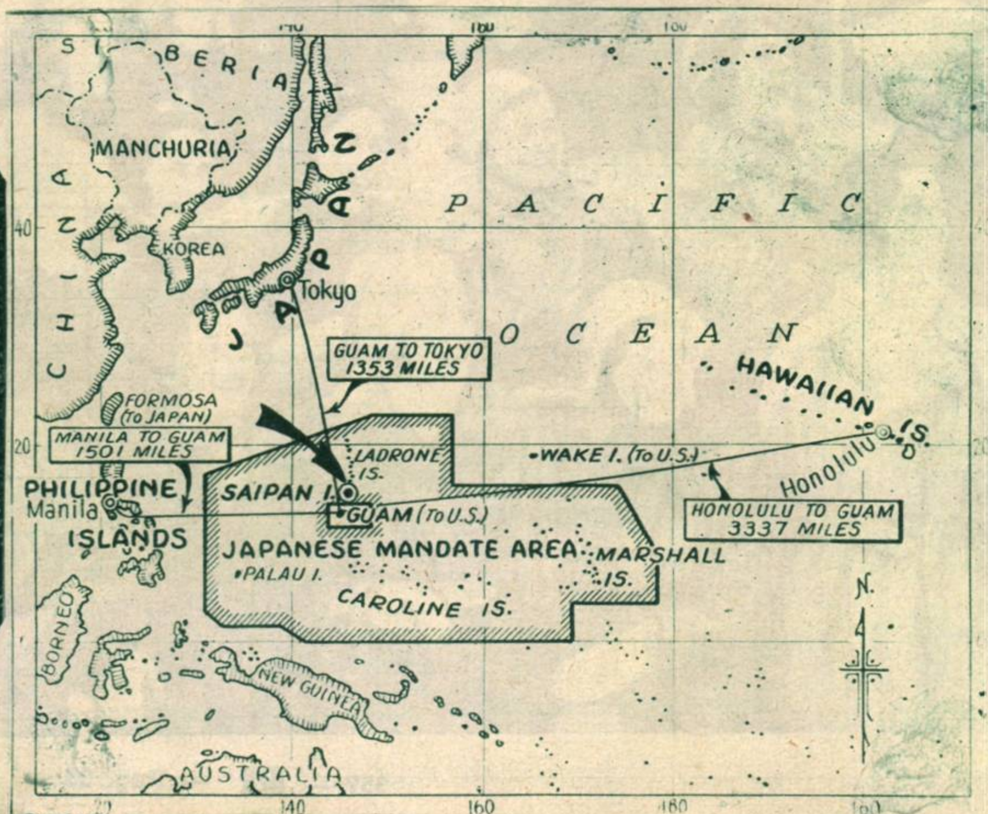
In fotografia noastră (dreapta) se vede cum se lucrează la curățarea pietrei de calcar de pe schelet. Această descoperire a făcut mare senzație în cercurile științifice ale Londrei.

După cum se anunță din Rusia s'au găsit în apropierea localității polare Semlja, urme ale lagărului de iarnă instalat de exploratorul olandez Willem Barentz cu prilejul expediției din anul 1597. Barentz, care a fost primul explorator polar, este descoperitorul Spitzbergului și a insulei urșilor. Insula Barentz și lacul Barentz au fost botezate astfel, după numele lui. Urme de-ale lagărului (dreapta schiță după un desen de pe vremea aceia) au fost găsite. Mormântul exploratorului care ar urma să se găsească în apropierea lagărului, va fi căutat în cursul unei expediţiuni speciale care se va face în cursul anului. In desenul de jos Willem Barentz.

După prescripţiunile înţelegerii navale semnată la Washington în 1921 între Japonia și America, nici unul din semnatarii convenției nu are dreptul să-și întărească efectivul în Oceanul Pacific. Presa americană a înregistrat însă faptul că insula Saiban care se învecinează cu insulele americane Guam și Filipine conține un hambar de avioane. Chiar portul Saipan a fost reînoit și întărit în ultima vreme. Japonezii arată pe de altă parte că acest fapt nu are nici o legătură cu flota de război a Joponiei. Desenul (jos dreapta) reprezintă situația în oceanul Pacific.

STUDENŢII DE ODINIOARĂ

Nu este o oarecare ipocrizie, sau în orice caz dovadă de lipsă de memorie, când lăudăm prea mult generaţia noastră?

Pe la sfârşitul veacului trecut am luat parte, în calitate de student în primul an, la un congres dela T. Jiu.

Când am trecut prin gara Ploeşti, am constatat cu surprindere, şi oareşicum supărat, că restaurantul era în complet întuneric... M'am mirat de ideea ce avusese Const. Dobrogeanu-Gherea, cunoscutul critic şi în acelaş timp restaurator în gara Ploeşti, ca să bată cu scânduri toate ferestrele şi uşile restaurantului.

— Ce-o fi ştiind Gherea despre studenţi, de s'a baricadat astfel?" — m'am întrebat cu jignirea în suflet, oareşicum ofensat de acest afront, ce ni se făcea nouă, studenţilor.

Totuşi la o gară mică, următoare, a trebuit să recunosc că Gherea ştia el ce ştia... şi că avusese dreptate să procedeze astfel, cum a procedat.

SALAMUL

Naivul proprietar al bufetului de la gara cea mică, aflând că vor trece pe acolo studenţii, a făcut sacrificii împodobind cât mai frumos rafturile şi mesele lui de expoziţie. A pus flori, borcane de cristal pline cu bomboane, apoi fel de fel de mâncăruri, sticle cu liqueruri şi vinuri, etc.

Când trenul nostru a sosit în staţie, gara era luminată „à giorno": Intr'o clipă bufetul a fost invadat de sute de studenţi, de n'aveai pe unde să te mai strecori.

— Cât costă salamul ăsta?" întrebă un coleg apucând un salam lung de vre-o jumătate de metru şi aruncându-l la subsioară... „Cât ai spus? A... e prea mult..."

Bietul restaurator privea speriat la năvala noastră, fără să spue nimic. Nici nu răspunsese studentului cu salamul.

— E prea scump!" — continuă studentul „ţi-l dau înapoi".

In vremea asta un tovarăş, luase un cuţit de pe bufet şi tăiase jumătate din lungimea salamului ce atârna la spatele primului student.

Bang, Bang, Bang, începu să sune clopotul de pe peron, anunţând plecarea trenului, după cinci minute de staţionare.

Fiecare student apucă câte ceva: unul o sticlă cu vin, altul o tavă cu prăjituri, altul nişte şuncă, o cutie de bomboane, sticle de şampanie, sardele, o sticlă de rom, care, cum nimerea... Până şi borcanele de cristal pline cu bomboane de pe tejghea, au fost luate. Inainte ca patronul să-şi fi putut da seama, în jumătate de minut fuseseră uşurate toate mesele, şi rafturile... Bufetul gării era acum com plect golit... Dispăruse tot într'o clipă. Unii studenţii nemai având ce să ia, apucaseră paharele goale, sifoanele, coşurile cu pâine, până şi nişte condici deale negustorului.

— M'aţi nenorocit, domnilor!' — începu să se vaete negustorul şi, fără a sta mult la gând, se urcă după noi în tren, care o şi porni.

Bietul om trecea din vagon în vagon, plângând şi spunând că aceasta a fost tot capitalul lui, toată averea lui, şi că — în onoarea studenţilor — a cumpărat toate bunătăţile spre a-şi garnisi bufetul.

Dar imposibil să fie descoperiţi devastatorii ! Fusesem şi eu de faţă; dar lucrurile s'au petrecut atât de repede, că n'aş fi putut spune cine a făcut isprava.

TOŢI NEGUSTORII DORESC SĂ FIE DEVASTAŢI

Cineva sfătui pe negustor să reclame comitetului asociaţiei, care era în tren şi avea fonduri la dispoziţie pentru a-l despăgubi. Ochii restauratorului începură a sticli de bucurie. Scoase repede un formular de factură din buzunar şi scrise o socoteală de trei ori mai mare decât valora marfa.

Membrii comitetului asociaţiei nu discutară factura şi hotărâră să se achite totul fără nici un scăzământ şi fără nici o observaţie.

Negustorul încântat n'a mai părăsit pe studenţi şi s'a dus cu ei la T. Jiu, unde a mai sfătuit şi pe alţi negustori să se lase devastaţi. Aceştia au arătat într'adevăr cea mai mare bunăvoinţă — mi se pare că făcuseră chiar un fel de asociaţie circumstanţială cu micul restaurator de gară, care acum cunoştea meseria... Totuş studenţii n'au voit să mai repete devastarea, astfel că asociaţii din T. Jiu n'au făcut nici o afacere.

De altfel studenţii stiuseră foarte bine că restauratorul va fi despăgubit şi totul se reducea la o simplă farsă tinerească.

LA CONSTANŢA

Totuş anul viitor a fost alt scandal.

Era tot un congres studenţesc. Primăria a voit să ne găzduiască în cele mai bune hoteluri şi să ne dea masa în cele mai luxoase restaurante. Dar am sosit atâţia, încât de fapt am ocupat toate hotelurile şi restaurantele din oraş.

— Bine aţi venit în oraşul lui Ovidiu, voi tineri pioneri ai culturii româneşti... etc., etc." — ne-a spus primarul.

Şi a terminat discursul lui cu aceste cuvinte acoperite de entuziaste aplauze:

„Nu aveţi de plătit nimic la noi. Sunteţi musafirii primăriei din Constanţa. La orice hotel veţi merge, veţi semna un bon, cu suma respectivă, pe care-l va achita primăria".

Şi fiecare student a căpătat un carnet de bonuri.

La plecarea noastră din portul Mării Negre, s'a constatat însă că unii studenţi lăsaseră bonuri în „localuri", la care nu se gândise primarul... Totuş părintele comunei n'a avut ce face şi a achitat totul!

Iacob Ţăranu şi soţia sa Susi (fotografie de amator luată în atelierul lor de litografie din str. Smârdan No. 2).

PANAIT ZOSIN

Printre leaderii studenţi dela sfârşitul veacului trecut cităm pe Panait Zosin, un tânăr cu părul mare, vâlvos şi privirea ageră. Panait Zosin fusese eliminat din liceul din Botoşani, împreună cu Iacob Ţăranu şi alţii, în calitate de socialişti.

Zosin era orator de talent şi deşi suspectat ca socialist, de o nuanţă înaintată, a fost totuş ales preşedinte al Asociaţiei studenţilor în medicină, una dintre cele mai serioase asociaţii studenţeşti de pe vremuri.

Din grupul studenţilor socialişti de atunci mai făcea parte distinsul Dim. Ionescu-Sion mai târziu profesor la facultatea de medicină din Bucureşti. Apoi Gabriel Robin, Vranialici, Iacob Ţăranu... etc.

Dintre aceştia nu mai trăeşte decât Panait Zosin, care azi e doctor în medicină, profesor la Universitatea din Iaşi. Din părul abundent de odinioară —mi se spune — că nu i-ar mai fi rămas nici un fir...

MORAVURI VECHI STUDENŢEŞTI

Studenţii de la sfârşitul veacului trecut, ar fi considerat ca o mare ofensă, dac'ar fi fost obligaţi să poarte caşchete-uniformă. Toţi purtau pălării civile.

Sport se făcea foarte puţin, aproape de loc.

In schimb studenţii aveau diferite asociaţii şi cercuri culturale, printre care citez „cercul de studii sociale" al studenţilor socialişti, din care făceau parte şi pictorul Ştefan Popescu, poetul Ion Păun Pincio, Niculescu Telega, prof. S. Sanielevici, scriitorul prof. H. Sanielevici, ziaristul H. St. Streitman, avocatul C. Z. Buzdugan, doctorul Verzeanu, poetul Artur Stavri, poetul şi ziaristul Th. Ficşinescu.. subsemnatul etc.

Un grup de tineri, studenţi din Paris — în corespondenţă cu aceştia de aci — şi cari n'aveau parale, făcând sacrificii mari spre a se menţine la studii, fondaseră acolo o asociaţie intitulată: „Asociaţia mâncătorilor de salată", deoarece mâncau de multe ori numai salată. Din acest grup a făcut parte şi studentul Const. Graur.

Studenţii mâncători de salată verde nu ştiau că şi aceasta e bună la ceva, deoarece conţine multe vitamine, descoperite mai în urmă de Casimir Funk. In ori ce caz însă, hrana lor era insuficientă şi a predispus pe unii, din nefericire, la boli grave...

Theodor V. Ficşinescu

STUDENŢII LA LUCRU

Studenţii de la sfârşitul veacului trecut făceau politică, erau entusiaşti şi plini de ideal.

Dar în acelaş timp erau activi, conştiincioşi şi se ţineau de lucru, atunci când se apucau de dânsul.

Cu toate lipsurile materiale, prin care ar fi trecut unii stăteau ore întregi aplecaţi asupra microscopului sau cărţilor de studiu, sacrificându-şi chiar sănătatea.

Unul dintre studenţii muncitori, foarte simpatizat pe atunci în cercurile universitare, era Poenaru - Căplescu, medicinist, care odată — lucrând într'un laborator — a suferit o gravă infecţie, ce a necesitat mai multe operaţii chirurgicale, svonindu-se chiar că Poenaru a murit.

In urmă Poenaru-Căplescu a fost ales preşedinte al Asociaţiei studenţilor în medicină. Azi e unul dintre marii noştri chirurgi.

STUDENTELE

Dar mai cu seamă erau interesante studentele socialiste de la sfârşitul veacului trecut. De o moralitate superioară, întrucâtva influenţate de mişcarea de „coborâre în popor" a nihiliştilor ruşi, studentele socialiste se îmbrăcau foarte simplu şi erau cele mai bune camarade.

Una din aceste studente din provincie, domnişoara P., venind într'un rând la Bucureşti, la începerea cursurilor dar negăsind imediat o gazdă convenabilă, a fost invitată de Panait Zosin şi de amicul său Panait Muşoiu să se adăpostească în prima noapte, în camera lor Cum n'aveau decât două paturi, le-au alăturat şi domnişoara dormit între cei doi tineri socialişti.

Hony soit qui mal y pense.

Nimeni n'ar fi îndrăznit nici măcar să zîmbească, nici cum să facă vre-o aluzie necuviincioasă. Iar cel, nedeprins cu asemenea moravuri simple şi cinstite, dacă şi-ar fi permis să spue vre-o vorbă jignitoare sau nelalocul ei, era imediat exclus din cerc şi dispreţuit de toţi.

Prietena tinerilor Zosîn şi Muşoiu, respectată de toată lumea, s'a măritat apoi cu un alt student, tot socialist, un tânăr, de mare valoare, azi având un rol important în societate.

STUDENŢI LUCRĂTORI

Să cităm cazul unor studenţi săraci din Bucureşti ,cari se făceau lucrători ocazionali, spre a-şi putea urma studiile. Unii munceau destul de greu. Reporterii de pe vremuri au descoperit chiar un student - hamal cărând cărămizi la o bina...

Intr'o zi, trecând, pe Calea Victoriei cu amicul meu tânărul Victor Eftimiu, acesta îmi arătă la vitrina unui negustor nişte mărţişoare, care aveau fiecare, lângă dânsele, câte-un quatren de reclamă.

— Poeziile astea le-am făcut eu—îmi spuse prietenul — Mi-a dat un leu pe patru poezii...

Dar unii studenţi făceau pe lucrătorii din principiu, inspiraţi de mişcarea poporanistă.

Astfel, de pildă studentul Iacob Ţaranu, descendent al unei familii de moşieri avuţi din Botoşani, cumpărase un atelier de litografie şi acolo, împreună cu soţia sa Zuzi, îmbrăcaţi în costume de lucrători, munceau la rând cu toţi ceilalţi muncitori ai atelierului.

Dar studenţii de acum 30 ani ştiau să şi petreacă: seara, galeriile dela teatre erau ale lor şi acolo făceau cel mai mare şi mai vesel sgomot, aplaudau şi aclamau pe artişti. Ei dădeau tonul şi făceau succesul pieselor. Cei de pe scenă se uitau totdeauna în sus şi erau foarte fericiţi dacă vedeau aprobare la galerie.

Mulţi dintre studenţii din ambele tabere, de acum treizeci de ani — după cum era şi natural — au ajuns în primele rânduri ale ştiinţei, artei şi ale conducătorilor ţării noastre.

ALEX. F. MIHAIL

„FERICIREA" de Henry Bernştein la Teatrul Ventura

Teatrul Ventura reprezintă actualmente piesa „Fericirea" de Henry Bernstein. Fotografiile noastre reprezintă două scene din această piesă. Prima depoziţia Clarei Stuart (Maria Ventura) la Curtea cu juri şi a doua o scenă din actul I cu G. Timică, Silvia Fulda, Maria Ventura şi V. Valentineanu.

Celebrul Jazz „THE BLUE STAR" Comedy dela MAXIM ZIG-ZAG

Care obţine formidabilul succes la selectele ceaiuri dansante cari au loc în fiecare Duminică dela orele 5 - 8 p. m.

La examenul de admitere în conservatorul naţional din Paris, locurile sunt rezervate cetăţenilor francezi, acordându-se numai două locuri pentru străini. Dintre cei 50 candidaţi străini prezentaţi anul acesta pentru aceste două locuri, au reuşit cu succes doi concetăţeni d. Marcovici şi d-na Liane Martin Herz (Mica Lola), a cărei fotografie o publicăm.

Micul Ionel Crişan, din Deva.

Articolul şi fotografiile „Moţii copiii vitregi ai României", publicat în pagina 16 a revistei ne-a fost trimis de d. L. V. Molnar.

Dispărut

TEX HARDING

14) Pe urmele colonelului Fawcett, dispărut de opt ani în pădurile braziliene

Când Jimmy spune „Tana“, fata se întoarce. Doamne, mă gândesc eu, să fie asta o sălbatecă? Nu mă pot lămuri ce e cu această făptură. Dacă ar fi indiană, ar trebui să se vadă asta din mersul ei. Am observat-o destul de bine, mai înainte, când a coborît din caic. Indienele aleargă ceva cam aplecat. Mersul lor aplecat face impresia ca şi când ar fi totdeauna pornite pe fugă. Dar fata aceasta merge dreaptă ca o europeană. Şi picioarele ei sunt altfel ca cele ale indianelor.

Tana a găsit pentru mine supă şi ouă de broască ţestoasă. Stomacul mi-e încă slab, trebue să fi pierdut mult sânge. După masă mi se face somn. Mă culc pe spate şi adorm îndată. E un somn liniştit, visare uşoară.

Un ţipăt mă face să tresar speriat, un ţipăt ascuţit de femee! Asta a fost Tana!

Mă ridic şi uite-l pe Jimmy care fixează ceva pe mal. Lângă el stă fata în genunchi şi indianul nostru strigă şi grohăie: „Tiki, Tiki“.

Din nămol şi apă se ridică pe malul nostru un cap de şarpe, de mărimea unui cap de câine ciobănesc. Apa cade în dreapta şi stânga, ud, lucios şi rănit, capul şarpelui e îngrozitor ca înfăţişare. Trupul se târăşte şi el după cap, iar Jimmy scoate iute revolverul.

„Nu trage, Jimmy“, strig eu. E doar mort! Şarpele se răsuceşte, lat de patru zeci de centimetri şi înfricoşător de lung, afară din apă. Fata lângă Jimmy tremură. Acum se ridică şarpele. Ţine gura un moment deschisă şi apoi o închide cu un plescăit. Fata mai strigă odată şi se prăbuşeşte în nisip.

„Nu trage, Jimmy“, strig eu. El şi-a ridicat iar revolverul. Eu n'aş putea să suport acum pocnetul revolverului. Capul mi-e încordat, gata să plesnească. In jurul meu vâjâie şi sună.

„Tiki, Tiki“, strigă indianul nostru.

Vine şarpele să-şi ia fata? Apuc cuţitul meu de tufişe şi schiopătez pe nisip. Jimmy aleargă lângă mine, spre şarpe. El ne priveşte cu ochi cenuşii, sticloşi şi când ne apropiem, capul şi gâtul îi cad înainte, în nămol. Sa sfârşit cu el! A venit la noi, ca să moară.

Impung capul şarpelui cu cuţitul de tufiş. Nu mai mişcă. Trupul zace întins şi sclipitor în soare, nisip şi noroi.

Indianul nostru nu mai ţipă, figura lui are o culoare cenuşie. Jimmy duce pe Tana, leşinată, la umbră.

Apoi se întoarce, îl aud cotrobăind în colibă. Vine la foc şi ţine două pahare de aluminium în mână. Depe marginea paharelor se răspândeşte o mireasmă grea, exotică. Bem tăcuţi paharele. In ele era Kazaka, rachiul de orez brasilian.

„Ascultă“, spune Jimmy, „mâine vreau să plec. Ce părere ai?“

„Şi Fawcett?“

„Crezi că mai trăeşte?“

„Nu“, spun eu şi niciodată n'am zis un „nu“ cu mai mare convingere. Dacă Fawcett ar trăi şi s'ar afla printre indieni nu s'ar fi putut întâmpla ceeace am văzut şi ceeace am trăit.

„Deci mâine“, spune Jimmy şi se îndreaptă spre colibă. Se opreşte, se întoarce şi vine la mine.

„Ce facem cu indianul?“

Il întreb şi eu: „Ce facem cu fata?“

„Fata o luăm cu noi, dacă vrei tu!“

„Bine“ spun eu. „Atunci indianul poate să plece“.

„Chiar acum?“ întreabă Jimmy.

Jimmy se apleacă şi desnoadă lasso-ul de piele cu care e legat indianul. Muşchii joacă la această operaţie, pe braţul lui Jimmy, ca şoriceii. Sudoarea depe fruntea sa bombată şi roşie, îi cade indianului pe obraz. Acesta are o culoare cenuşie, ca mine, mai înainte. Jimmy desfăşură lasso-ul, indianul stă culcat liniştit şi ţeapăn, ca şi când ar mai fi încă legat. Apoi se mişcă şovăind şi se îndreaptă. Işi freacă cu mâinile încheeturile degetelor, apoi îşi masează cu mişcări încete braţele. In acelaş timp străpunge cu ochii pe jumătate închişi şarpele mort. Iată-l că rămâne tăcut şi cufundat în gânduri. Deodată sare în sus, fuge spre strand, şi ocoleşte într'un cerc mare şarpele. Se avântă în apă, care stropeşte nămoloasă şi sgomotoasă în jurul glesnelor sale. Se aruncă în apă şi înnoată. Vedem părul său negru, lucios, ceafa sa cafenie şi braţele sale mişcându-se în sus şi în jos. A ajuns la malul celălalt, trupul său se ridică din apă. Se strecoară printre liane şi dispare în pădure, o umbră verzuie, fugară. Deodată auzim un strigăt de dincolo, din pădure: „Tana“.

Indianul cheamă fata. Pare că pădurea verde, apa şi orhideele, o cheamă.

Ea vine fugind din colibă, şi priveşte îngrozită. Vede şarpele mort, apa şi pădurea. Apoi descoperă că indianul lipseşte.

„Tana“ strigă pădurea.

Ea cade la pământ şi-şi acoperă obrazul cu mâinile.

Când se înserează, un sunet prelung, trist răsună din adâncurile pădurii, peste ape ajunge până în insula noastră.

„Bam“ s'aude din pădure.

Stăm în jurul focului. Pipele ne sunt încinse şi stăm pe gânduri, în liniştea înserării.

„Tam“, răsună din nou.

„Dong, dong“, răspund alte două sunete.

Şi astfel vestesc tobele sosirea serii. Bam, Tam, Dong, Dong, răsună prin amurg, prin noaptea şi până în zori. Ce sună tobele, ce-şi povestesc oare? Peste noi străluceşte constelaţia crucii, în jurul nostru se învârtesc câinii sburători, vampirii, ca nişte beţivi prin noapte. Licuricii dansează dansul lor roşu-gălbui şi sclipitor, şi mirosul greu al orhideelor putrezite pătrunde până dincoace la noi.

Tobele răsună în noapte, dimineaţa chiar până la semnalul luminos al celor şapte fecioare.

Lângă noi stă culcată Tana. Umerii îi svâcnesc în somn. In faţa noastră pe plaje şi pe baricada noastră, am întins pielea şarpelui mort „Tiki“. Jupuirea a fost o operaţie destul de grea, dar ne-am bucurat că putem s'o facem, căci altfel cum ne-ar fi trecut orele de aşteptare, până dimineaţa, când urma să sburăm spre sud. La această ocupaţie am trebuit să ne legăm în jurul nasului bureţi îmbibaţi cu rachiu din orez, ca să putem suporta duhoarea dulceagă a trupului de şarpe. Cu bastoane de bambus am rostogolit apoi trupul mort al zeului lui Rio Morto, în râu. Reptila avea o lungime de nouă metri şi jumătate.

Insfârşit zorile se ivesc şi odată cu dimineaţa coboară şi Jimmy la avion. Eu strâng pielea şarpelui. Jimmy balansează pe cap bidoane cu benzină. Intenţionează oare indienii să ne atace de dimineaţă? Eu privesc peste râu. Apa e moartă şi cenuşie în zorii dimineţii. Nimic nu se mişcă afară de ceaţă. Acum soarele străbate ceaţa şi eu pun elicea în mişcare. Jimmy şi-a tras casca peste urechi. Cu ochelarii lui imenşi are aspectul unei bufniţe pârlite. Tana şade între genunchii mei, pe podeaua aparatului. Scaunul ei este o blană de panteră.

Alunecăm pe râul mort. Aparatul joacă de vreo câteva ori. Tana tremură, dar eu o mângâi pe cap. Ea priveşte în sus spre mine, iar Jimmy ridică avionul în sus. Ne urcăm sus, tot mai sus. Sub noi e pădurea, râul şi munţii. Ne îndreptăm spre sud, sburăm, sburăm, sburăm.

Iată prima noastră insulă-depozit! Jos şi un scurt popas. Sburăm iar. Am ajuns şi la a doua insulă-depozit, şi acum sburăm cu ultima provizie de benzină deasupra cascadelor lui Tapajos, în sus, peste munţi, mai departe, tot mai departe. La picioarele noastre se împleteşte covorul nesfârşit, verde, peste noi cerul strălucitor, albastru, neiertător al pădurii seculare. In curând va sclipi peste noi cerul civilizaţiei.

Iată Diamantino. Avionul nostru face două cercuri mari în jurul oraşului. Sbârnâitul elicei scoate din colibele de bambus pe oamenii somnoroşi. Sburăm mai departe spre sud, spre Cuyaba.

Amerizăm pe râu, ca odinioară. După o jumătate de oră agentul de benzină e lângă noi şi cu el vin şi purtătorii lăzilor grele. El râde şi-şi fâlfâie pălăria. Eu stau pe flotor şi răspund la salut.

„Hallo“ urlă el. „Mai trăiţi?“

Mă încrunt şi-i strig:

„Friguri galbene!“

Văd cum omul devine palid şi-i strig să se liniştească, că nu-i chiar atât de grav. Ne e teamă doar să nu fim molipsitori. Am inventat povestea cu frigurile galbene ca să putem ţine secretă prezenţa Tanei. Ea stă culcată pe podeaua avionului, pe blana de panteră. Ţipând mă înţeleg cu agentul ce provizii să ne trimită şi ce cantitate de benzină. Barca lui se apropie, şi eu preiau totul. Oamenii lui se ţin la o distanţă respectabilă de noi. Ca urare de bun sosit a agentului nostru, găsim o sticlă de Hennessy printre proviziile noastre? Proviziile civilizaţiei: găină friptă şi banane coapte. Ne-am înnapoiat deci.

Dimineaţa ne înălţăm iar în nouri.

Când Cuyaba se găseşte departe sub noi, ridic pe Tana pe genunchi şi-i arăt oraşul. Ea priveşte în jos, şi priveşte mereu, mereu. Ce se petrece în capul ei, pot doar să ghicesc. Sburăm, sburăm în ziua strălucitor de frumoasă.

Seara se lasă cu rouă umedă pe avionul nostru. Sburăm cu elicea sgomotoasă prin noapte. S'a întunecat. Câte odată lucesc sub noi oraşele. Apoi e iar întuneric, o oră două ore.

„Zăreşti Rio?“

Jimmy a strigat. In faţa noastră, din noapte, pâlpâie un foc uriaş. Semnul aeroportului din Rio! Avionul nostru se caţără peste un lanţ înalt de munţi. Incep să se distingă primele lumini din Rio. Aerul e rece, un vânt sărat ne întâmpină.

Şi acum oraşul îşi întinde spre noi braţele de lumină. Ca un arc gingaş al amorului sclipesc sub noi lămpile, înşirate ca pe sfoară, din Atlantis Avenue. Colo luceşte Avenida Leblon, Avenida Flamengo. Un vârtej de lumini joacă în jurul nostru. Când Jimmy întoarce maşina spre stânga, pământul se învârteşte sub noi ca o roată de foc.

Sub noi e Nictereuy, unde face bae lumea elegantă din Rio. Boţul aparatului se apleacă în jos. Razele de lumină se îndreaptă spre noi, ni se opreşte aproape respiraţia, pământul pe care ne-am născut, ridică figura sa lucitoare spre noi, o mie de candele sunt ochii lui. Apa vâjâie şi iată că sclipeşte plaja din faţa casei mele. Trecem sbârnâind peste valuri. Ne oprim. Oftez adânc şi sar cu amândouă picioarele în apă. Ancorăm maşina, câinele meu latră şi vine fugind prin apă. Plescăie, stropeşte şi latră, ca şi când valurile ar avea viaţă. Uite-o şi pe Susi cea voinică, menajera mea. O îmbrăţişez şi năvălesc în casă, spre camera de bae. Baia albă sclipeşte şi aci atârnă oglinda dreptunghiulară. Deschid amândou robinetele. Mă apropii de oglindă. Din oglindă îmi sclipeşte în ochi lumina electrică. Ţin mâinile apăsate pe oglindă şi mă uit în ea, la figura mea murdară şi sfâşiată:

„Dragă băete“, spun eu, „Ai iar o înfăţişare sălbatecă!“

Tana şi civilizaţia

Pentru mine a început o vreme fericită. Trăim împreună cu Tana în vila dela Nictereuy. Mi-ar fi fost şi mai bine, dacă ar fi rămas şi Jimmy cu noi. El a găsit la sosirea noastră, o telegramă lungă dela sora lui, cu rugămintea să se înnapoieze imediat acasă. Jimmy s'a dus cu drag, dar a mai petrecut cu noi trei zile plăcute.

Neuitată îmi va rămânea vecinic prima seară petrecută cu Tana. Lucrul de care s'a mirat cel mai mult a fost lumina electrică. Pentru mine a fost această o uşoară deziluzie, căci oarecum crezusem în povestea luminei ultra violete a indienilor albi. Când Tana privia în sus

spre unul din becuri, m'am apropiat de perete și am stins lumina. Ea țipă ușor, și când am aprins iar lumina, deschise ochii mari și îi închise apoi iar.

Își acoperi ochii cu mâinile; se temea, după cum am aflat mai târziu, să nu fie orbită de lumină. I-am luat mâinile depe ochi și i-am arătat apoi că pot atinge cu mâinile becul, fără să mă frig. Am pus mâna ei care ezita, pe bec, și am întors apoi becul, în așa fel, încât s'a stins. Apoi l-am întors în cealaltă parte, și Tana era înmărmurită. Am repetat experiența, ea râse cu adevărat ca un copil. Desigur, ea era un copil, dar era și o femee. O indiană de paisprezece ani, căci această vârstă bănuiam că are, este o femee în toată puterea cuvântului. Nu știam atunci dacă Tana era măritată, dar din felul ei de a se mișca am dedus că era încă neatinsă.

Era greu pentru mine s'o fac pe menajera mea să înțeleagă, că am adus cu mine o domnișoară care n'a văzut încă nici odată în viața ei o bae. Era și mai greu să-i explic că nu trebue să spuie nimănui de existența acestei femei în casa noastră. In cele din urmă ea își făcu părerea că totul nu era decât o aventură a mea și era furioasă. Rugămintea mea, de a-i da ajutor fetei la bae, o refuză net. Nu înțelege să ajute glume frivole. Am trebuit să mă duc la bucătărie și s'o conving. Numai după ce se convinse că fata nu cunoștea un singur cuvânt din limba noastră, începu să priceapă ceva din tot ce povestiam. Totuș ea susținea că fata noastră nu putea să fie cinstită, de vreme ce umbla goală puscă prin pădurea seculară. Chiar printre sălbateci există un sentiment al púdoarei, spuse ea.

Eu și cu Jimmy ne ghemuirăm înaintea odăii de bae ceeace făcu pe Susi a noastră mai neîncrezătoare. Dar după zece minute veni la noi afară pe sală și spuse:

„Domnule maior ai spus adevărat. Fata asta n'a văzut încă o bucată de săpun. Intâi a râs isteric. Asta a fost când am spălat-o cu săpun, apoi a început să plângă, căci săpunul îi pătrunsese în ochi, și o ustura".

După ce Tana a făcut baie și era îmbrăcată într'una din pijamalele mele, i-am făcut o vizită în camera de bae. Sta acolo, cu părul lung, ud. Când Susi a pus „Föhn-ul" în mișcare și s'a îndreptat spre Tana, fata se retrase în cel mai îndepărtat colț, ca o pisică în ungherul sobei. Am trebuit amândoi s'o scoatem afară și să-i arătăm pe părul nostru, că aerul cald e inofensiv. Amândoi i-am uscat părul, apoi i l-am tuns rotund de jur împrejur, și i l-am uns cu ulei. Părul Tanei era moale și fin, nu aspru și gros ca părul indienilor. Uns cu ulei, părul fetei se aranja foarte bine pe ceafă.

Acum veni o primejdie, la care nu ne-am gândit înainte. Buna Susi, a vrut s'o bucure pe Tana și i-a adus o pereche din cei mai buni pantofi ai ei. Erau fantastic de frumoși, din mătase roșie și albă și aveau tocuri înalte, Pompadour. Ii arătă fetii cum se umblă în pantofi și apoi i le puse în picioare. Tana se ridică apoi, făcu doi pași împleticiți și căzu, îndoindu-și gleznele. Strigă și noi credeam că s'a rănit. Dar nu era alt ceva decât că nu putea să meargă cu tocurile înalte. Ca s'o obicinuim era ceva foarte greu, dar trebuia totuș, căci nu voiam sub nici un preț să se afle că aveam sub acoperișul meu o sălbatecă.

Se putea crede că Tana se va acomoda mult mai greu cu obiceiurile noastre. Bănuiam că va fi un lucru foarte greu s'o așezăm la o masă pusă. E adevărat că privi toate cu mirare și cu foarte multă neîncredere, dar înțelese destul de iute.

In timpul mesei îi dădui Tanei prima lecție. Am socotit că-i bine astfel, deoarece observasem că pătrunzi cel mai ușor într'o limbă pe care n'o cunoști, când te ocupi de nevoile stomacului sau ale inimei. Spre mirarea lui Jimmy nu vorbiam cu Tana portugheză, ci spaniola. Asta era însă planul meu. Nu voiam ca oricine să poată sta de vorbă cu dânsa.

Am ridicat deci un cuțit depe masă și am exprimat numele lui în spaniolă. In acelaș timp am tăiat în două cu cuțitul un măr, și i-am oferit o jumătate, cealaltă jumătate am mâncat-o eu. Intre acestea îi repetam mereu numele spaniol al mărului. Se uita foarte atentă la mine și înțelegea desigur ce credeam, căci când termină de mâncat mărul, repetă și ea cuvântul clar, chiar dacă vocea îi era cam aspră. Acest prim cuvânt european, pe care-l auziam din gura indianei, mi-am sunat ciudat de cunoscut. Imi amintea de glasul puțin strident al țiganilor.

După masă m'am apropiat de un întrerupător și l-am întors. Imediat începu o muzică din perete să cânte: era muzica de dans a postului de radio din Rio de Janeiro. Credeam că muzica o va speria pe Tana. O și sperie dar într'un mod destul de plăcut. Am oprit muzica, am străbătut odaia, și i-am arătat haut-parleur-ul. L-am ridicat în sus, m'am dus înapoi la întrerupător și l-am întors. Fata râse și a bătut din palme, când a auzit iar melodia lină.

Am băut vin și i-am dat și fetei o jumătate de pahar de vin nou. Sorbi ușor de două ori, apoi bău tot paharul. Dar în loc să se înveselească, cum ne așteptam, ea se moleși. M'am apropiat de ea, am luat-o în brațe și am dus-o, escortat de Jimmy și Susi, în dormitorul meu. Aci am pus-o în mijlocul patului. Când după o oră m'am întors în dormitor, sta în fața patului, cu mâinile rezemate pe podea. Privea spre lună. Am dus-o jos, în camera menajerei. Am trebuit s'o duc, căci nu era în stare să meargă pe scări. Ii era teamă și se ținea fricoasă de balustradă. Și regularitatea treptelor o zăpăciau. Desigur că era obicinuită să se cațere, dar desigur nu pusese încă piciorul pe o scară clădită în mod regulat. Dela această observație se putea deduce ușor că Tana n'a locuit niciodată în vreun oraș, clădit după sistemul european.

Menajera îi făcu un culcuș pe o saltea tare, și acolo a dormit, acoperită cu o cuvertură ușoară.

(Va urma)

Humor

Anunțătorul: — D. Litvinoff vrea să vă vorbească domnule Roosevelt.
Roosevelt: — Poftește-l înăuntru.

PERICOL IMINENT

Cu fruntea îmbrobonată de sudoare, figura descompusă de spaimă, un bărbat se năpustește la comisariatul de poliție, strigând:

— „Arestați-mă, domnule comisar, am asvârlit cratița în capul nevesti-mi".

— „E grav rănită doamna?"

— „Asta nu, dar mi-e teamă că s'a luat după mine!"

DIN AMERICA

Micul Billie se găsește pentru prima dată la țară. Și pentru prima oară privește uluit minunea vacilor care-și rumegă hrana.

Unchiul îl întreabă:

— „Ei, cum îți plac, băiete, animalele astea?"

— „Grozav de interesante. Spune-mi însă, unchiule, renează oare o consumație atât de mare de „gumă de mestecat".

DAR POTRIVIT

Ea: — *„Uite, ți-am adus un flacon de loțiune pentru păr".*

El: — *„Ești adorabilă, draga mea".*

Ea: — *„Să i-o dai dactilografei. Biata fată! grozav trebue să-i cadă părul, după cele ce constat pe haina ta".*

CONFUZIE

— „Vezi pe omul acela cu părul cărunt? Gândește și face socoteli numai cu milioane.

— „Curios, nu prea are mutră de mare financiar!"

— „Nici nu este. E un bacteriolog.

REFLEXIE

„Fie-vă milă de bărbatul căsătorit — scrie un autor celebru — „el trăește toată viața cu frica de o femee. Fie-vă milă de tânărul neinsurat. Acela trăește toată viața cu teama de toate femeile"

ECONOMII PE TOATĂ LINIA

Ionescu și Popescu se plâng de mizeria vremurilor actuale. Popescu zice:

— „Da dragul meu, astăzi până și oamenii chiaburi o duc greu. Peste tot se fac economii. Deunăzi, de pildă, am fost în vizită la bogătașul Chiriță și ce crezi că mi-a fost dat să văd în salonul de muzică? Doi inși cântau la un singur pian.

DE-ALE SCOȚIENILOR

Un scoțian găsește pe stradă un pachețel de plastre pentru bătături. Ce credeți că face omul nostru? Intră imediat la primul magazin de încălțăminte ca să-și cumpere o pereche de pantofi strâmți.

NEDUMERIRE

Micul Ionel ascultă cu atenție povestea lui Wilhelm Tell. Cu ochii scânteietori și obrajii îmbujorați, nu cutează să răsufle. La scena cu „împușcarea mărului", emoția sa ajunge la culme și rostește:

— „Dar mărul cine l'a mâncat la urmă?"

ECHIVOC

Doi prieteni întâlnesc pe stradă o fetiță încântătoare. Unul din ei exclamă:

— „Aceasta e cea mai periculoasă femee din oraș".

— „Dece. Pare doar o făptură naivă și nevinovată".

— „Habar n'ai. Eri și-a luat carnetul de șofeur".

TATĂL. — Nu, n'am să dau niciodată unui idiot mâna fiicei mele.

CANDIDATUL. — Am înțeles. Voiți să-i evitați greșala făcută de mama ei.

SECRET PROFESIONAL

Șeful firmei către asociatul său:

— „Trebue să concediem pe voiajorul nostru. S'a apucat să spuie la toți clienții despre mine că sunt un dobitoc".

Asociatul: — „Las' că vorbesc eu cu el și-o să-i atrag atenția că asemenea secrete ale firmei nu trebue divulgate.

LOGIC

— Judecătorul mi-a spus că nimeni nu poate fi condamnat pentru ceeace n'a făcut. Deci nici eu nu pot fi condamnat pentru că nu mi-am plătit impozitele.

Exploratorul: Ai milă de mine; am acasă o nevastă și patru copii care așteaptă să le dau de mâncare.

Canibalul: — Și eu!

PAGINA JOCURILOR

Desen de SUTZIANU Problema de POPESCU-REBUS

PROBLEMA I-a:

(Cuvinte încrucişate)

ORIZONTAL: 1) Timpul când ţăranii se 'ntorc cu carul cu fân. 6) Pe el se atârnă fânul, ca să se usuce. 13) Se zice despre un triunghiu. 15) De căldură sau de pânză. 17) Rivalul lui da. 18) Se zice despre căldura din timpul cositului. 21) Intre eu şi el. 22) Localitate în Dacia. 24) Cântăreţ orfic. 25) Alături de (genul) comic şi tragic. 26) Pantalonii celui din figură. 28) Trecătoare în Carpaţi. 31) Reflexiv. 32) Victorie a lui Napoleon contra Piemontezilor. 34) Boul de mâine şi viţelul de ieri. 35) Râu elveţian. 36) Sau nu era. 37) Mareşalul preşedinte. 39) Port în Japonia. 41) Aşezată. 43) A bâjbâi. 44) Una din marile virtuţi ale... viitorului. 46) Nostalgie. 47) Hamal, colos, boxer, celebritate. 48) Notă muzicală. 50) Scriitor român. 51) Pe situaţie sau de cap. 52) „Butonul dela gât turtit cu ciocanul" (Arghezi. 53) Staţiune balneară în Vâlcea. 57) Butoiu de apă. 58) Produce fermentaţiunea. 59) Ofensiva dela..., pe frontul Siretului (1917).

VERTICAL: 1) Predominat de sentimente în acţiuni. 2) Timp sau soare călduros. 3) Of! 4) Inimă de leu. 5) Balaur pluviogen. 6) Fermentul din salivă. 7) Mare catastrofă de cale ferată. 8) Savante. 9) De culoarea şofranului. 10) Rege iudeu. 11) Luna regelui precedent. 12) Femee sau mâncare. 14) E nou, roditor sau sterp. 16) Nutreţul preferat de cai. 19) Incorporarea cea dintâi. 20) Operaţia o poţi face cu plugul şi cu doi boi sau cai. 23) Directorul muzeului de antichităţi din Cluj. 27) Strauss sau Goethe. 29) Haimana polară. 30) Motiv de divorţ! 33) Animal de tracţiune. 35) Varietate de calcedonie semipreţioasă. 38) Scrierea vechilor Germani. 40) Are muştuc. 42) Un fel de trăsură uşoară. 44) Purcel în foi de varză. 45) Ultimul rege al Troiei. 47) Unul din cele mai bogate oraşe din Franţa în artă. 49) Ursită (fig.). 51) Titu Liviu. 52) Promontoriu facial. 53, 54, 55, 56) Oletroil.

PROBLEMA II-a:

(Reconstituire)

Se dau următoarele fragmente:

JJOA — UNAV — URSULN — CADEB—OIE.

Găsiţi ordinea în care trebuesc aşezate, spre a citi imediat un cunoscut proverb românesc.

PROBLEMA III-a:

(Cartea de vizită)

GEN. U. POTÎRCĂ

Care este poetul ce se ascunde sub acest nume?

Schimbaţi ordinea literelor şi veţi afla!

FLORIAN MATEIAŞ

Deslegătorii jocurilor din „Realitatea Ilustrată" Nr. 355

AU DESLEGAT DOUĂ JOCURI:

Lazăr Woinowsky, Ochiuri; Şt. Gh. Ştefănescu-Piteşti; Angela Gelu Drăghescu, Loco; Sizi Florian, Loco; Liza Silberman, Loco; Dora Bârsan Sălişte-Sibiu; Grişa Grümberg, Leova-aChul; N. I. Rădulescu-Buzău; Manolache I. Ceacăreanu, Ovidiu-Ialomiţa; Niculae I. Brebeanu, Câmpina; Mathilde Rufel, Dărmăneşti-Bacău; Teodor Stamate, Brăila; Marcel Bercovici, Brăila; F. Komblum, Fycor, Focşani; Stelian Macovei, R. Sărat; Tina Eftimiu, Iaşi; C. Popescu, Trestia-Buzău; Ilie T. Lupiţa, Caracal; Marga Constantinescu, C. Lung-Muscel; Mircea Poenăreanu, Loco; Aurel Nană, Tg. Mureş; D. Gheţu, Tecuci; Christofor Dan Samsonic, Sulina; Păpuşa şi Silviu Codreanu, R. Sărat; Const. A. tSoicescu, Zimnicea; Elena şi Ionel D. Andreescu, Feteşti-Ialomiţa; Daddy dr. Vladimir, Loco; Lenny Barbieru, Braşov; M. G. R. Zăbala; Alice Moman, Galaţi; Gh. Nicolaescu, Caracal; Ionel Borangic, R. Vâlcea; Epure Dumitru, R. Vâlcea; Ilie I. Ioan, R. Vâlcea; Olimpia Săvulescu, Craiova; Sofia Racovitză, Budeşti-R. Sărat; Cici Popescu, Dobriceni-Romanaţi; Paula Bobicescu, Bobiceşti - Romanaţi; Dimitrie A. Ardeleanu şi Irina Danicico, Pecica-Arad; Aristiţa Petrescu, Loco; C-tin Teodor Canciu, Loco; Cornelia M. Gordian, Loco; Izi Cogan, Loco; Vasal, Loco; Ionel Clement Schachman, Loco; N. Vergulescu, Loco; Mimi Gavrilă, Loco; Dobrescu Nicolae, Loco; Maria Metaxa, Loco; Mimy Florian, Loco; maior Popovici Pompiliu Anibal, Arad; Mişu Stummer, Vaslui; Şt. Petrescu-Şah, Loco; Caton Botescu, Chişinău; slt. Nedelcu Ioan Turda; Constant Demetrescu, T. Severin; Nicu Slavu-Sfinx, Câmpina; Miron Liniştit, Loco; Bogdănescu Traian, Craiova; Mady Merckl, Loco; Nemeş Maria, Loco; Stanislavsky Theodor, Cernăuţi; Corăbieru Ignat, Constanţa; Cercelaru Barbu, Zegrea-Gorj; Maximilian Rădulescu-Tyr, Cluj; Zoe Melchisedec, Loco; Doralian Evghenisian, Tulcea; Anonim, Loco; Mitică Cezar Popescu, Loco; Mărculescu Titi, Craiova; Florică Vânătoru, Ialomiţa; Leibovici dr. Iaşi; Ţicu Marcovici, Iaşi; Pandele Calistrat, Brăila; Theodor Muşetescu, Galaţi; Marian Mihăilescu, Bălţi; Weinberg Tony, Loco; Carol Ksiki, Câmpina; Virgilică Popovici, Loco; Goldenstein Clara, Cernăuţi; Penelope Miriacopulos, Brăila; Beatrice Marcus, Loco; Gheorghiţă Mateescu, Loco; D. C. Maiorescu, Loco; Corneliu Zăgărescu, Putna; Petrică Constantin, P. Olt; Jeni Trebonian, Loco; Sergiu Knodt, Cluj; D-tru Mihail Vasilescu, Timişoara; Albu Lucreţia şi Valentin, Ploeşti; Victor Borcea, Roman; Leizer Cohn, P. Iloaei; Mauriciu Moscovici, Loco; Bunescu Vlad, Craiova; Petre Sendroiu, Câmpina; lt. Sică Velescu, Hunedoara; Hristache Ifandi, Hunedoara; inginer Vasile V. Vasiliu şi Lilica Vasiliu, R. Vâlcea;

AU DESLEGAT UN JOC:

Lăzărescu Ioan, Loco; Julien M. Brucker, Loco; Cezar Petrescu Scarlat, Loco; Martinescu Eugenia, Timişoara; Jurius Jupiter-Ego, Loco; Sandu Mihăilescu, Craiova; Steluţica Ienciu şi Truţi Viorel Grădină, Pui-Hunedoara; Dr. Emifia F. Drăcea, Baziaş; Ioan I. Nanu, Bacău; St. Rădulescu-Baicu, Loco; Reiss Robert, Făgăraş; Nicu Constantinescu, Loco; Ispăşescu Valeria, Tg.-Jiu.

Numele premiaţilor

Prin tragere la sorţi au câştigat:

PREMIUL I-u lei 200 în numerar d-ra MARGA CONSTANTINESCU, str. Rizeanu 2, C.-Lung-Muscel.

PREMIUL II-lea, un aparat fotografic „Agfa-Box" d. NANĂ AUREL, elev lic. militar Tg. Mureş.

PREMIUL III-lea un abonament pe 3 luni la „Realitatea Ilustrată" d. lt. SICĂ VELESCU, Hunedoara.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 3-8430
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

ACTUALITĂŢILE SĂPTĂMÂNII

Duminică s'a inaugurat în Capitală noua clădire a liceului de fete „Regina Maria". La festivitate au asistat Regina Maria şi ministrul instrucţiunii d. dr. Angelescu

Corul plugarilor din Cosmin (Bucovina) a depus Duminică o coroană pe Mormântul Eroului Necunoscut

Duminică s'a disputat în Capitală cross-ul naţional. Fotografiile noastre reprezintă: pe Voevodul Mihai în mijlocul colegilor de clasă, urmărind cursa; plecarea concurenţilor; sosirea câştigătorului Manea

Foto Berman-Realitatea

„REALITATEA ILUSTRATĂ"

Subsemnatul .... din Str. ....

Nr. .... localitatea .... voesc să particip la ragerea premiilor onstând în *50 CĂLĂTORII GRATUITE* V'am expediat suma de 20 lei pentru un exemplar din „Realitatea Ilustrată" prospect şi cupon.

CUPON DE JOCURI
No. 357

Numele şi pronumele ....

....

Adresa:

Realitatea

ILUSTRATA

IN ACEST NUMAR
ALEGERILE ALTĂDATĂ
ȘI AZI

10 LEI

ANUL VII. No. 358
7 DECEMBRIE 1933

Ștrengărița

JURNAL de BORD DIN RAIDUL BUCUREȘTI MALAKAN /AFRICA/

25 Octombrie 1933. Ora 5.30 dimineața. Sosim la aerodromul Konya și spre surprinderea noastră găsim avioanele complect acoperite de stratul gros de brumă căzută noaptea. Cu cârpe și mături ne curățim aparatele, și procedăm la alimentare. La orele 9 decolăm cu 145 grade la compas paralel cu linia de drum de fier, care duce spre orășelul Karaman. Totul în jurul nostru pare pustiu. Nu-i nici un sat, nu se vede nici un om. Ajungem un tren din urmă și-l lăsăm apoi abia mișcându-se ca o râmă. E frig. După o oră întâlnim câteva sătulețe, fără strade, cu casele așezate neregulat, și fiecare având o singură fântână. Pe hărțile noastre nu sunt indicate și deci nu le putem identifica.

Ne apropiem de munții Taurus, cari se proectează destul de înalți înaintea noastră. Urcăm domol și ajungem la altitudinea de 1800 metri, deși față de sol nu avem decât 50—100 metri, căci ne aflăm deasupra muntelui Chamuru. Ne continuăm sborul către Selefke, care se găsește pe coasta Mării Mediterane.

Tot drumul până aci e prăpăstios, în formă de trepte, sterp, inospitalier cu crăpături destul de înguste însă, adânci. Terenul face impresia că e semănat cu mii și mii de pâini imense, una lângă alta. Bineînțeles că într'un avion cu un singur motor priveliștea aceasta dela 50—100 metri este cât se poate de neplăcută, pilotul devine nervos și are impresia că acest spectacol repulsiv nu se mai termină. Îi face impresia că sboară prea încet, instinctiv mărește turajul motorului, ba chiar din când în când simte un fior de groază, părându-i-se că motorul are un defect. Căci un aterisaj în acest ținut înseamnă dezastru sigur. Avionul care ar fi nevoit să coboare în aceste locuri cu cea mai mare certitudine s'ar distruge. Și chiar dacă printr'un noroc excepțional avariile n'ar fi prea mari, transportul lui devine imposibil. Fără voie ne vine'n minte înfățișarea minunată a Carpaților noștri. Cum s'o comparăm cu aspectul sterp a prăpăstioșilor munți Taurus!

Insfârșit, la 10,45 apare în față și în stânga noastră, pe coastă, orășelul Mersina, pe care-l vom atinge în curând.

La 11.10 trecem pe lângă orășelul Tarsus care se află la 25 kilometri la vest de Afana, unde vom ateriza. Vremea e frumoasă, senin și chiar temperatura e mai plăcută.

In locul acesta am tras o spaimă bună, în momentul când Pantazi, brusc, execută un picaj (ne aflam la 1200 metri înălțime). Picajul continuă... continuă. Avionul se apropie tot mai mult de pământ, și în cele din urmă căpătăm impresia că i s'a întâmplat ceva și ne așteptăm la o aterizare forțată. Dar tocmai în momentul când cu toții priviam mai speriați la el, iată că-și redresează avionul, la o înălțime de 20—30 metri de pământ și își continuă liniștit sborul. Ce se întâmplase? Lui Pantazi îi era frig și cum terenul sub noi era mai bun, el s'a coborît la o înălțime mai mică.

Adana se vede în fața noastră și ne întâmpină, ca și când ar voi să ne ureze bun venit, câțiva vulturi. Sunt calmi, nu sunt prea mari și cu totul nepăsători de păsările uriașe care sosesc împotrivă. Nu ne atacă, dar nici nu se feresc de noi și-și continuă drumul înainte chiar când suntem foarte aproape.

La Adana aterizăm pe un aerodrom foarte mic, nu tocmai degajat și o parte din el inundat. Așteptăm mai bine de o oră până ce vine comandantul aeroportului, spre a îndeplini o serie întreagă de formalități, locul acesta fiind punct de frontieră între Turcia și Siria. Intre timp, mulți curioși s'au adunat în jurul nostru, dar toți stau departe și nu îndrăznesc să se apropie de avioane sau să ne întrebe ceva. Ne vine în minte comportarea curioșilor de la noi, cari în asemenea împrejurări cu multă greutate pot fi ținuți la oarecare distanță de avioane, spre a nu strica ceva.

O parte din Asswan cu hotelul Cataractelor

Așteptăm la umbra avioanelor și împărțim frățește între noi o cutie cu biscuiți. De jur împrejur sunt numai munți și de aci, de jos, aspectul e foarte frumos.

După facerea formalităților care au durat destul de mult, la ora 14.45 decolăm cu direcția Alep, în Siria. In fața noastră peisagiul e măreț. Munții și golful Alexandreta. Inaintăm și tăiem golful, eșind la orașul Alexandreta, iar de aci — din pricina norilor cari se află la aceeaș înălțime cu munții — suntem nevoiți să facem un mic ocol spre dreapta, așa încât eșim deasupra lacului El Bahra și ne îndreptăm apoi cu 105 grade la busolă, și 1000 metri înălțime, către Alep. Sub noi se întinde o vale frumoasă cu plantații de pomi. Pământul are un aspect propriu. Plantațiile sunt verzi, iar muntele Kalaai Samari e de culoare cenușie. Imbinarea de culori e admirabilă.

Muntele, care din depărtare avea culoarea cenușie, din apropiere prezintă stânca goală, fără un fir de iarbă.

Aterizăm la Alep. Un aerodrom imens și plat dar plin cu pietre măricele, care pot sări în elice și un nisip roșu mărunt. Nu găsim decât câțiva militari și un adjutant. Toți ceilalți ofițeri sunt plecați la Rayak, unde e o serbare aviatică. Organizația Shell la Alep e cât se poate de rapidă și bine dotată, cu tot felul de pompe moderne, filtre etc., care ne alimentează imediat. Tragem avioanele la hangare și înainte de a merge în oraș, ne îngrijim de motoare.

Un sat de negrii pe malul Nilului

Terminăm de abia la 8 seara și putem pleca la hotel care e curat și confortabil.

26 Octombrie 1933. La orele 7.10 decolăm și o luăm dealungul liniei ferate. Timpul e frumos. Sburăm la înălțimea de 700 metri. Terenul sub noi e cât se poate de bun, ai putea ateriza oriunde. La ora 8,20 trecem peste răulețul Nahr El Asi, a cărui vale e de un verde frumos, proectată pe un teren nesfârșit, roșu.

La 8.45 suntem deasupra orășelului Homs și de aci intrăm în munții Tibetului, continuându-ne sborul până la Rayak, unde aterizăm spre a ne alimenta. Terenul e mare, dar glodoros și la aterizare avioanele noastre simt prea bine neregularitățile acestui teren. In vreme ce alimentăm, vedem în sbor mai multe formații de avioane militare franceze. Sunt 30—40 avioane. Aci întâlnim pe căpitanul aviator Renoux, care timp de doi ani a fost la noi în țară (1928 și 1929). Francezii — ca francezii — sunt foarte amabili cu noi.

Decolăm la ora 10.40, părăsind ruta inițială și tăind deadreptul peste munții Tibet. După 40 minute ne aflăm în dreptul lacului Tubarhya. Marea Mediterană e la dreapta noastră la o distanță de vreo 15 klm. Inălțimea 1800 metri. Munții sub noi au acelaș aspect pe care-l aveau munții Taurus.

La ora 12 trecem deasupra orașului Haifa. Vizibilitatea e bună, dar sunt remou-uri mari.

Un avion mare ne taie calea, la mică distanță de noi și dispare la orizont. Probabil un avion de curse, care merge spre Cairo-Alexandria sau altă direcție.

Noi ne continuăm sborul pe coasta mării, trecând Jaffa, oraș mare și frumos, pe aci întâlnim și culturile de portocali. Harta ne arată că la vreo 40 klm., se găsește Jerusalimul, dar nu-l vedem.

La sud de Jaffa începe deșertul și de sus, de unde suntem, numeroasele caravane de cămile par mici furnicare.

Insfârșit ajungem la Gaza, unde aterizăm. Căldura e apăsătoare și simți nevoia să lepezi